

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

311043

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము } No. 170
 నంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస బహుళ అష్టమి ౮. } నంచిక ౧౭౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల కాపును,
 పొన్నపు నొప్పుల తారదోలును, పోట్లగొట్టును.
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపమన
 కారోగ్యముగలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
 విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

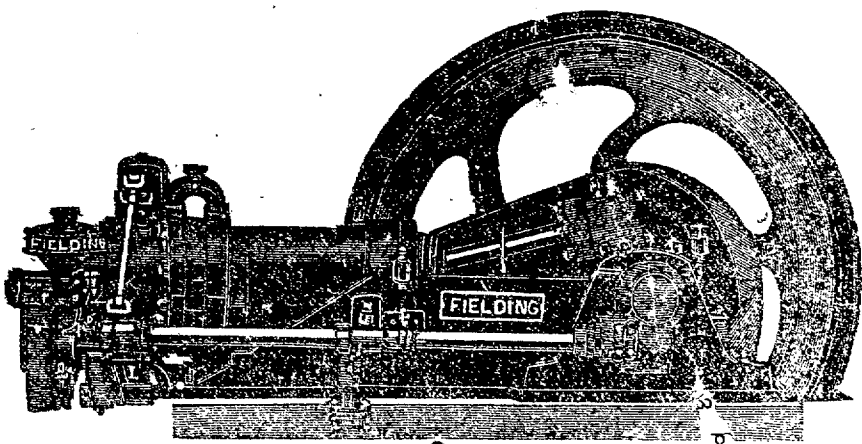

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
 అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటెంటు శమిడిశత్
 క్లీక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ ఇంజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపలై జరు చల్లని స్థితి నుండగనే స్టార్టు
 కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
 ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ ఇంజనును నడిపించుటకు యెక్కువ శ్రమకర్మమును,
 యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యేజెంట్లు:

కలెఫోర్నియా నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., నెం 2500 రు.
 12, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

కఫహరిచూర్ణము

అన్ని డబ్బి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బిల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0
 ఈ చూర్ణము కఫహరికలత తేలికబడినది
 జగ్గు, తిబ్బనము, కాజీపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువాని
 మిగుల ఉపయోగించును. దీని కంటిమందుగా నుపయోగించును.

రోమహర్షి ద్వాప 1-కి రు. 0-8-0

ఈ ధన్యును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములమూ
 దునిమిమములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము
 నలు తెక్కులు, మంట ముండగు. శోషములు రాలిపోవును
 అమృతాంజనం డిపో మద్రాసు - బొంబాయి.

వెలింగులన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు 1565

18.10.24 తేది శనివారమునుండి 24.10.24 శుక్రవారమువరకు
 సాయంత్రము 6-15 ప్రతినెలము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 గం.
 శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥ కూడగలదు.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్

ది స్టీల్ ట్రైయల్ 4 వ భాగము.

విల్లియం డన్ కన్, ఎడిత్ జాన్సన్ తో సహా

సిటీ మోటారుపాఠశాల మద్రాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
 నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొలనవని శిక్షణకును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరనుతులు, కంకులు వేయుట
 వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
 గలచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
 ములు తెలియగో నా క్రికిందివిలాసమునకు వ్రాసులయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెని, 1736

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

అడుసుపుండ్లమందు

వానకాలములయందు, కాలివేళ్లల మధ్యమున కలుగు
 అడుసుపుండ్లము, ఈమందును చాల శ్రేష్టమయినది.

స్త్రీలకు ఉపయోగకరము. ఇంకను ఈమందును ఉపయోగించుట
 చుట్టలు, రగాములు, తీట, గజ్జి యిక్ అనేక చర్మవ్యాధులు
 నివర్తియగును. బుడ్డి 1-కి 0-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అన్నపూర్ణాస్థానము, 5, భద్రయ్యగార్లనువీధి,
 పొన్నుట్రుక్క, మద్రాసు.

(408)

విద్యార్థిపాఠ్యముల జ్ఞాన యాత్ర

ఒక నూతన పథము

రాజకీయోన్నత ప్రాథమిక బోధనాధ్యన పాఠశాల, విద్యార్థిపాఠ్యయంత్రము

రాజమహేంద్రవరము

రాజమహేంద్రవరమునందలి రాజకీయోన్నత ప్రాథమిక బోధనాధ్యన పాఠశాలలోని విద్యార్థిపాఠ్యయంత్రమువారు మొన్న కృష్ణావ్యయితో కలిసినపుడు తమ వారముల మునుపటినుండి నెలపు సుపర్యోగపరమైన యొక జ్ఞానయాత్రను పరిచియున్నారు. ఈ యాత్రగావించిన తేలికములును నవలంబించిన విధానమునూడ నొకనూతన పథమున నేర్పాటుచేయబడుచున్న ప్రకటనార్థములు.

ఎక్స్‌క్యూర్స్ అను వాంగ్మూలముననుసరించి సంపూర్ణ పాఠ్యాధ్యయిధానమున నీకాలములో పాఠశాలలనుబట్టి విద్యార్థిపాఠ్యయంత్రములను పంపించి ఈసంఘమువారి పర్యటనమును మోదించి సాంప్రదాయముననుసరించిన జ్ఞానయాత్రగా మార్చియున్నారు. నేటివిద్యార్థిపాఠ్యయంత్రమున గోడలుకట్టినవిద్యాలయము, ముద్రించబడినపుస్తకము, చిత్రించబడిన స్వరూపమును నెంతప్రాధాన్యములేపోయినవో, నేటి విద్యార్థిపాఠ్యయంత్రములలోనూడ నెట్టి శిలానిర్మిత ప్రదర్శనగృహమునందలి నిర్ణీత ప్రదర్శితములును. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రకృతికి మార్మయత్వాధునికమైన యంత్రకాలమును, ఎంతనిరంగు కట్టడములును, వ్యవసాయపరిశోధనలములును, వైలున్డేసములును, ఆసుపత్రులును మున్నగునవి విద్యార్థి యాత్రకులకంత తప్పని గమ్యస్థానములును, దర్శనీయములైన పోయినవి. విద్యార్థి పాఠ్యయంత్రమునకి యాస్వరూపములలో నేదొక్కటి తప్పక స్మరించి తీరవలెను. ఇట్టి దృశ్యములును జ్ఞానదాయకములే. కాని బాహ్యముగ, నిర్భయముగ, నిరాడంబరముగ, నేయొక్క దినమునైన మన సామాన్య మానవనిర్మిత బంధముల నుండి విడిచిపెట్టి ప్రకృతి పరికరములచేయు సాహసముగాని యుత్సాహముగాని జనింపకున్నవి. మనమానసములేనో నేర్పడను సంపూర్ణముగా గోలుపోయి, మననేత్రములు బలహీనములై, ప్రకృతియొక్క వికారతను, భారతమును, వైవిధ్యమును, ప్రభావజీవమును గ్రహించుటకు, సందర్శించుటకు, ననర్హములైపోయినవి.

తీర్థయాత్ర ప్రాశస్త్యము

మనదేశమున సాంప్రదాయకమైనతీర్థయాత్రల ప్రధాన లక్ష్యము సృష్టిపరికరమునందు, దూరముననున్న నే దేశమునకో, తీర్థక్షేత్రమునకో, పవిత్రస్థానమునకో భక్తిపరుడై పోవు యాత్రకుడు తనమార్గమునను, గమ్యస్థానమునను, సంతమానవంధుజీవనా వివిధజన్మమునో చూచుచున్నాడనియు, భక్తిపరుడై యగుటచే నిరాడంబరముగను, యడంబరముగను, నీతిగను యాత్రసల్పమున్నాడనియు, దేశసాంప్రదాయముల విడనాడకుండుటచే సోదగదేశయుల గౌరవములకును, సత్కారములకును పాత్రుడగుచున్నాడనియు, నట్టిసందర్భములలోనెల్లు జ్ఞానయాత్ర యెంతేని జ్ఞానదాయకమేకాక, సుఖదాయకమును, సమకాలమును గూడనీయు ప్రబోధించిన యుపాధ్యాయుల యాదరమునను, నాయకత్వమునను, సలహాబడిన యాసంఘము వారి పర్యటన మొకతీర్థయాత్రగా పరిణమించి సఫలము నొందినది.

యాత్రాసన్నాహము

యాత్రకులుపుటకుమందే చూడబోవు విశేషములను, చేయబోవుకార్యములను, నార్జింపబోవుజ్ఞానమును సూచించుటకు మార్గదర్శకముగా పాఠశాలలో ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావుపంతులు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. గారిచే రెండుపన్యాసము లొసంగబడినవి. మొదటిది “గోదావరీముఖమండల సృష్టి చారిత్రము”ను గూర్చియు, రెండవది “గోదావరీముఖమండలమందలి ముఖ్యక్షేత్రముల చరిత్రములు విశేషముల”ను గూర్చియు నొసంగబడినవి. ఈయుపన్యాసముల వలనను తమ పరి చేయబడిన క్రమశిక్ష యేర్పాటులవలనను కర్తవ్యమొగినవారై యాత్రకు సంగీతుడై విద్యార్థిపాఠ్యయంత్రసాంఘికముల సమయమును వేచియుండిరి.

యాత్రకులు

క్రాంతి బల గురువారమునాడొక కుభముపూర్వమున సంధ్యారాగము దిశలెల్లకొనువేళ జయజయధ్యానములతో యాత్రకులు ప్రయాణమును ప్రకటించిరి. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావు నాగభూషణము

పంతులు బి. ఏ., ఎల్. టి. గారును, కారణాంతరమున స్వల్పకాల ముందునట్లు ఆర్జున కాలేజీనుండి యాపాఠశాలకు విద్యార్థుల భాగ్యవశమున విడిచిపెట్టిన సహాయోపాధ్యాయులగు ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావుపంతులు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. గారును, మాడల్ నూలు ఉపాధ్యాయులు ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావు గారును, పాఠశాలలోని పాఠ్యయంత్రములను ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావు పంతులుగారు విద్యార్థులకరికి జరిపిన పరిశీలనా జ్ఞానయాత్ర నిశ్చయజ్ఞాన యాత్రయై విరాజిల్లెను. తీర్థయాత్రగా సంకల్పించబడిన యా విహారము భక్తిమార్గమును ద్రోశ్చిందది. భక్తిక్షీర్ణనలును, భజనలును యాత్రకుల విలాసమునకు సాధనములైనవి; పవిత్ర గోదావరీ ప్రవాహ మిజ్జానాగలకు వాహికయైనది; ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రములు వీరికి గమ్యస్థానములైనవి; విశాలమై, విభిన్నమై, విచిత్రమైన ప్రకృతి వీరి ముఖ్యదృశ్యమైనది; మహా దేవతలందు చిహ్నములుగ వెలసిన దైవత్వము వీరియారాధనాలక్ష్యమైనది.

యాత్రాస్థలి విశేషములు

యాత్రాస్థలిగోదావరీ ముఖమండలము. గోదావరీ జలముచే నిరంతరం ప్రవహించు సకల సస్యములను విరివిగా వర్షింపగల సాదంతతమైననీరును, చల్లనివనములతోడను, పచ్చని పంటలతోడను, న్యవసాయమునను నార్జించిన నిష్కర్షకమైన సంపత్తితోడను, విరాజిల్లు గోదావరీ తూర్పుదెల్టాభాగములోని ముఖ్యప్రదేశముల నడుమ నీ యాత్రకులు పర్యటన మొనర్చిరి. భవగిరి, కోటిపల్లి, ముత్తేశ్వరము, రామగుట్టలు, యానామ, ద్రాక్షరామము, రామచంద్రాపురము, మున్నగు గ్రామములు వీరు యాత్రలోచూచిన ముఖ్యస్థలములు. ఇందలి పుణ్యక్షేత్రముల దేవతలను, వాటి శిల్పకళాసౌభాగ్యమును ఆయాక్షేత్రముల స్థలమాహాత్మ్యములను, పవిత్రచారిత్రములను, తెలిసికొనబడి యాత్రకులమానసములు విందునొందినవి. సత్రములు, చావడులు, స్నానములు, ఆభిషేకములు, సంతకాలులు, సంఘ మతానుభవముల నతితీయింపజేసి విశేషజ్ఞానదాయకములైనవి.

యానామ ప్రాంతాభ్యుదయవల్ల ప్రభుత్వసత్తులను, ప్రజల జీవనాధిధానమును, గ్రామముయొక్క నిర్మాణసౌందర్యమును, ప్రాంతాభివృద్ధి ప్రధానకారణములను, ఆశ్చర్యముకొన ప్రకృతిచారిత్రమును, నాతురమున గమనించుచు యాత్రకులు యానామగ్రామము ప్రాంతాభివృద్ధి బలవంతమగుచున్నదనియు, పౌరశ్రేణులు పివేరియర్ కొత్త వెంకటరత్నము శ్రేష్ఠిగారియొక్కయు జమిందారులు మన్యంవారియొక్కయు నాతిధ్యమునకును పాత్రులైరి.

నది సౌందర్యమును, ప్రవాహచాంచల్య ఫలితములగు తిప్పలు, లంకలు, కొనిజేయబడుచున్న తీరములను, నదియొక్క శాఖోపశాఖలను, ఆచటనచట సంభరించుచు, నచట నచట నభిరదీర్చుచు, కొన్నిచోటుల బకధ్యానముచేయుచు, స్వేచ్ఛాజీవనము సల్పుచున్న జలవిహంగము శ్రేణులును; రెక్కలపప్పుకొని నలుదిక్కులపక్షులకు మిచ్చివేగముతోను, నొర్రార్దరముతోను సాగుచున్న చిరిపడవలను; దృఢగాత్రులై, చేపతీరిన నీలవర్ణపు కిరీటములతో లోపలిగ్రహములు పత్ర ప్రకాశించు పల్లెవాండ్రుపాటుముల గాధపరిశ్రమాచారుర్యమును, యెటుజూచినను యనభక్తికేవలములాయెను.

రాత్రి నదియానము చేయుసమయమున సువిశాలమైన ప్రపంచము నావరించిన యనంతాకాశమున మెరయుచున్న నక్షత్రకాలములును, వాటిసదుడు ప్రత్యేకనిశ్చలత బోల్చునగు గురు కుజ, శని, బుధ, గ్రహములు, నియమితనక్షత్రపథమున జీవయాత్రసల్పమున్న గ్రామబంబమును, ఆయాస్థానముల నిర్మలప్రకృతి సాధనములను యాత్రకులదృష్టి నాకర్షించి తమ నామధేయములతో పరిశీలించుచున్న యా యాత్రకుల జీవితములతో ప్రభుత్వాధ్యక్షుల, మిక్కిలి మనోహరమునైన యొప్పెను.

పచ్చని లేతపచ్చని గులు, బాబులు తీరిన ముదురుపచ్చ రంగుల కలుపుమొక్కలచే గప్పబడిన పొలముగట్లు, పడుగుచేకలవలె న్నగ్నకొనకలవలె, శాంతకానము చేయుపార్శ్వ నీటిప్రవాహములును, కన్నులకును, వీరులకును వింతపండువు చేసినవి.

వర్షకాలపు ప్రకృతి గాంభీర్యము నడుమనడుమ నల్లు కొనుచుండిన నల్లని మేఘబాలములతోను, నురుములతోను, మెఱుములతోను, చిత్తవర్ష పాతముతోడను యాత్రకుల హైర్యమును, దాడ్లమును పరిశీలించినది. కాని యునువలు భయావహాలుగాక, నిరుత్సాహమే, బంధక, ప్రకృతి నై పరిత్యజనం తన క్రోధమునకొనక, హాస్యమో, పరిహాసమో, సరసమో, యనునట్లు భావించి నిర్భీత్యాహుడును ప్రకృతితో కలిసి మెలసి వ్యవహరించి పరిచయ మెక్కువగు కొలది నెక్కుడుగా నానందమున్నట్లైరి.

సభలు

యాత్రకులమున మొదటిదినము కృష్ణావ్యయి యగుటచే కోటిపల్లిక్షేత్రమున దేవళాపాకార మంటపమున దీక్షాత్రికులచే నొకమహాభి గావింపబడి యందు శ్రీకృష్ణభగవానుని పూత చారిత్రకీర్తన మొనర్పబడినది. ఆసభాకార్యక్రమమునందీక్షాదర్శక పురుషుని గుణగణములను వర్ణించుచు విద్యార్థులు వ్యాసములను చదివిరి, ప్రసంగించిరి. అందు మహమ్మదీయ విద్యార్థి భాగవతములోని పురాణగాథల వివరించుచు సంపూర్ణవిశ్వాసముతో సాంప్రదించుచు యాంధ్రభాషలో చేసిన శ్రీకృష్ణస్తోత్రము కడుమానయంగమును. పిమ్మట సహాధ్యాయులలో ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావుపంతులుగారు శ్రీకృష్ణుడు చారిత్రక పురుషుడగునా, కాదా? యను సంక్షోభము పుట్టుచే నై పరిత్యజునియు, చారిత్రక వ్యక్తుడైతే మాత్రాన నీకాలములో కనుపరచు గౌరవము ప్రయోజనకారిగాదనియు, మహాకవుల యమాల్మభావజనితము లైనమహాదృశ్య స్వరూపములకు గల స్థిరత తాత్కాలిక చారిత్రకతీవుల కసాధ్యమనియు, నట్టి యాదృశ్యస్వరూపుల కీర్తనములు సరిపి మానవకోటి జీవనాపథము శేషికికప్పుడు సంస్కరించుకొనుచు తరింపగలదనియు, వ్యక్తపరచి, శ్రీకృష్ణుడు మానవోన్నత లక్ష్యములను తనజీవితమున నాజస్వరికాణాంజము నిరూపించియుండుట విశదపరచి తమూలమున నాత డాదర్శకుడని స్థిరపరచిరి. పిమ్మట జయప్రదముగ సభను ముగించుచు ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావు నాగభూషణముపంతులుగారు శ్రీమద్భక్తిపరవశలై భాగవతములో మిన్నలని తేటపరచుటచేతను, యాదవుడగు శ్రీకృష్ణుడు యాగభోక్తగ నిరూపించుటచేతను, యాగాదులు భక్తికి సాటిరాననియు, భక్తి కధికారమందరికి సమానమగుటచేతను, బాధపించుమామతిముల సంఘర్షణ సమయమున శ్రీకృష్ణుడు భాద్రహస్యముల నార్జనులైన జూనిపి సంగీతించిన యాచార్యుడో, యట్టి యాచార్యులకు పట్టుకొమ్మగు నిలచిన రాజో యైయుండ నోవు. కనుక నీదేశమున సహజముగ మతావేళ జన్మములైన గాధల ప్రబలియుండవచ్చుననియు, భగవానుడు కారవసాండవ కలహముల నంతరింపజేసి యొకసామ్రాజ్యమును స్థాపింపగలిగిన రాజునీతి కొవిడుడనియు, నాలోచనమునకై సమస్యల వెల్లడించిరి. సభముగియుటయు సోమేశ్వరాలయ మందలి భేరి మ్రోగుటయు నేకకాలమున జరిగినవి, సభకు లంతట నాలయ మందెరుముల బ్రతిస్పందించుచున్న మంగళవాద్యములయొక్కయు స్వస్తివాద్యములయొక్కయు, వినిర్మలగానమున మిళితమై పోయిరి.

శనివారమునాడు యాత్రకులు యానామవెళ్లసరికి వైష్ణవ కృష్ణజయంతి జరుగుచుండుటచే నక్కడి గ్రామస్థులు సమావేశమై సజువుచున్న యుత్సవమున నీయాత్రకులుగూడ బాల్సాని యప్పటి స్వల్పవికాశమునందచ్చటి సభాసలిని ముగిరాగి దామెల్ల వెంకట్రావు పంతులుగారు శ్రీకృష్ణుని జీవితమున చిన్నికృష్ణుడు, బాలకృష్ణుడు, యావ్వన కృష్ణుడు, వృద్ధకృష్ణుడు, నను బాలుగు ముఖ్యావస్థలందలి చర్యలలోను మానవాదర్శకలక్ష్యము లిమిడియున్నవని యుపన్యాసమున తేటపరచి యాయుత్సవమునకు మెరుగుపెట్టి సంతృప్తి హృదయాలగు పాపల కొలపాలమునడుమ నీయాత్రకులసంఘము భజనసలపుచు నగర సంగీతరసమునకు దొడంగెను.

సాఫల్యము

ఇట్లు స్వల్పకాలములో నైనను కృష్టివిషయిక, భూగోళశాస్త్రము, సాంఘిక, చరిత్ర, కళావిషయికాధిక, జ్ఞానము నెంతోనో సంపాదించుకొన్నవారై ముందను కొన్న సంగతుల నన్నిటిని ప్రత్యక్షముభవ వేద్యములు గావించుకొని తమ కార్యక్రమమును తృప్తికరముగ సాగించి భక్తి భూయిష్టమైన తీర్థయాత్రనుసల్పి నిండుహృదయములతో తిరిగి స్వస్థలమును చేరినారు.

ఇట్టి జ్ఞానయాత్ర విషయమున నీయాత్రకు లెన్నడు గుర్తింపని దృశ్యముల నెన్నోజూపి, నీతులగఱపి, విద్యార్థులను వారిశిష్యులుగ మాత్రమే కాక బిడ్డలుగా ప్రేమించి చక్కని జాతీయ సాంప్రదాయకమార్గమున జ్ఞానప్రసాదమును జేసిన గురువర్యులకే యాత్రక విద్యార్థిపాఠ్యయంత్ర సాంఘికలెంతయు కృతజ్ఞులు.

ఈతీర్థయాత్రనుభవము చిరస్మరణీయము. బోధనాధ్యన మొనర్చు నీభవిష్యదూపాధ్యాయుల కీ యనుభవము వ్యతీతంబననన మార్గదర్శకమై తనరుగాక!

జ్ఞానయాత్రకుడు.

వార్తాసంగ్రహకోసంఘము : రాజమహేంద్రవరము.

కృష్ణా కేశ నాశని సబ్బు

దీనినివాడుటచే యోటిబాధ మంటలేకనే దేహమునందేభాగము నందెనను యుండువెట్లుకలను తత్కణమేతీసివేసును.

3 బిళ్లెగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1.4-0.

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు, 5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కులోను, మద్రాసు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు 12-10-24 తేదీన నర్సారావుపేట లో గావించిన ముఖ్యతీర్మానములు:—

తీర్మానము 21:—గుంటూరుకుండల జాతీయవిద్యాలయ పరిషత్తుకార్యదర్శి 23.9.24 న ప్రాసినలేఖ చదువడమైనది. దీపావళివారములో (అక్టోబరు 22న) తేదీ లగాయతు 8న తేదీవరకు కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు, గ్రామసంఘకార్యదర్శులు, ఇతర అభిమానులు గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యాలయపట్టి దీపావళినిధికి సర్వత్రా వినియోగించి ధనముపోగుచేయవలెనని యాసంఘము వారు హెచ్చరించుచున్నారు.

తీర్మానము 22:—తెనాలి తాలూకాలో వసూలుచేయబడిన గాంధీభూజానిధినుండి ఆప్యయివ్వమని కోరిన తాలూకా సంఘమువారి తీర్మానము చదివి అటుల చేయబడు నీలుకాదని ఆధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మానించబడినది. వనూరై నిల్వయన్న సొమ్మును జిల్లాసంఘపు లెక్కకు వెంటనే ట్రాన్స్ ఫర్ చేయవలెను.

తీర్మానము 23:—ముద్దూరులో దేశాధికారుల నిమిత్తము రాష్ట్రసంఘమువారు జిల్లాల కిచ్చు విరాళము విమయమై చేయబడిన తీర్మానమును తెలియజేయుచు రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిగారు నెం 2/22.9.24 రున ప్రాసినలేఖ యున్నా, తరువాత 2.10.24 న ప్రాసినలేఖయున్నా చదువడమైనది. ఈజిల్లానుంచి యిదివరకే గాంధీభూజానిధిపాతకు రు 2000 లకుపైనే కోశాధిపతికి పంపియున్నందున, నికమీదట దేశాధికారుల నిమిత్తము జిల్లాలకు రాష్ట్రసంఘమువారు ప్రతి నెల యిచ్చు విరాళము త్రమసకు సరిపోవు గాంధీభూజానిధి యైనను కనీసపక్షము వసూలుచేసి కోశాధిపతికి పంపినిజిల్లాలకు విరాళ వివ్వబడదని రాష్ట్రసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును యిజిల్లాకు వర్తింపజేయక, యేవరకులు లేకుండనే కనీసము నెలకు రు 2000-00 లైనను డిసెంబరు నెలాఖరువరకు యివ్వవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరడమైనది.

శ్రీయుత పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ శ్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాహుమ్యగార్ల కిచ్చువేతనములను యిదివరకువలెనే ప్రత్యేకముగ యివ్వవలెనని యాసభవారు రాష్ట్రసంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రచారకులకు వారముసభదరు, యేతలు, కొన్ననూలు ఖద్దరుమీద యివ్వబడుచున్న కమీషను వెనుక జీతము రూపకముగా యివ్వబడుచుండిన మొత్తమునకు బదులుగా యిచ్చుచున్నందున, సదరుమొత్తమునుగూడ దేశాధికారుల విరాళము నుంచి యిప్పించవలెనని కోరడమైనది.

తీర్మానము 24:—దేశాధికారుల జీతములు ఖర్చుల క్రింద యిజిల్లాకు రాష్ట్రసంఘమువారు యింతవరకీచ్చిన విరాళము మొత్తముకంటె యిజిల్లాలో అందుకొరకైన ఖర్చు సుమారు రు. 5000 అధికమై యుండుటచే, కార్యదర్శి తయారు చేసిన పంపు ప్లేటుమెంటుదాఖలు సదరు తేదా మొత్తమును గూడ యిజిల్లాకు వెంటనే విరాళముగ యిప్పించవలెనని రాష్ట్రసంఘమువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు. లేని యెడల, యిజిల్లాసంఘము చాలా అధికచిక్కులలో పడునని మనవి చేయుచున్నారు.

తీర్మానము 25:—ఈసంవత్సరము నర్సారావుపేట తాలూకాలో జరుగవలసిన జిల్లాసభను దెల్లంకాంగ్రెసులోగా జరుపవలసినదనినీ, దానిలోపాటు ఖద్దరుపదర్శనమునుగూడ జరుపుటకు యేర్పాట్లు చేయవలసినదనినీ శ్రీయుతులు దెల్లంకొండ రాఘవరావు, పత్రి అనంతరావుగార్లను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

తీర్మానము 26:—గుంటూరుతాలూకా బోర్డువారు ఖద్దరు వ్యాపకమునిమయమై చేసిన తీర్మానములకు ఈసంఘము వారు వారి నభిప్రాయించుచు తాలూకాబోర్డు పాతకాలలో విద్యార్థులచేత వదులుబడు నూలులోనుంచి ఒక్కొక్కరికి 5000 గజములకు తక్కువకాకుండా ప్రతి నెల మహాత్మునికి కానుకగా రాష్ట్రఖద్దరుబోర్డు కార్యదర్శిగారికి పంపుటకు యేర్పాట్లు చేయవలసినదని తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు,
జి|| స|| కార్యదర్శి.

గుంటూరుజిల్లాలో దెల్లం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల ఎన్నిక

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు 12-10-24 వ తేదీన నర్సారావుపేటలో చేసిన 3 వ తీర్మానము.

“దెల్లం కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యమునకు యీక్రింద పేర్కొనబడినవారి దరఖాస్తులను అంగీకరించి, వారి సంఖ్య జిల్లా మొత్తముమీద ప్రాతినిధులనిగీతసంఖ్యకు లోబడి యున్నందున, వారు ప్రాతినిధులుగా నెన్నుకొనబడినట్లు పరిగణించడమైనది:—

- 1. మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు గుంటూరు.
2. గుంటూరు నరసింహారావు.
3. రాచపూడి సుబ్బారావు.
4. తెల్లకుల జాలయ్య.
5. మద్ది వెంకటలక్ష్మయ్య.
6. నేరేళ్ళ వెంకటసుబ్బారావు.
7. గోవిందరాజు వెంకటకృష్ణారావు.
8. ఊటుపూరి వెంకటసుబ్బారావు శ్రీశ్రీ.

- 9. ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య.
10. నేలి వెంకటాచలపతి.
11. శిష్టాసాక్షి సోమయాజులు బాపట్ల.
12. అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబు.
13. గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ శేషరె.
14. కంభంపాటి సాంబయ్య.
15. కటికనేని వెంకటహనుమంతరావు పల్లపల్ల.
16. మాచిరాజురామమూర్తి మంతెనవారిపాలెం.
17. పత్రి రామారావు సాతులూరు.
18. కుంభారి వెంకన్నచార్యులు చిలకలూరుపేట.
19. అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు నాచెండ్ల.
20. యెల్లెపెద్ది గోపాలకృష్ణయ్య సత్యేపల్లి.
21. గార్లపాటి హనుమంతరావు లక్కరాజుగార్ల పాడు.
22. నల్లగొండ జానకిరామయ్య గుంటూరు.
23. అందుకూరి పున్నయ్య బాపట్ల.
24. పాలడుగు రామకృష్ణయ్య పెదరావులూరు.
25. కాఖిమూరి వెంకట్రామయ్య.
26. వారజానీ సత్యనారాయణ తెనాలి.
27. యెల్లెపెద్ది వెంకటసుబ్బారావు పెదపూడి.
28. కొట చిదంబరరావు సత్యేపల్లి.
29. రూపనగంట్ల సుబ్బారాయుడు గుంటూరు.
30. ఉప్పటూరి వీరరాఘవయ్య.
31. ఉప్పటూరి వెంకటపున్నయ్య.

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారి దరఖాస్తులు, వారిపేర్ల కెదురుగా నమోదుచేయబడిన కారణములచేత నిరాకరించడమైనది.

- 1. శ్రీయుత పోతుకూచి వెంకట్రాయుడుగారు—ఉపపాదక, ఆహారకుల సంతకములు లేవు.
2. గోరి మల్లిఖార్జున శాస్త్రి గారు—ఆహారకులుగా సంతకముచేసిన సెయిమాశ్వజుబద్ధులు గారిపేరు జిల్లాసంఘ కార్యాలయములోని గ్రామసంఘసభ్యుల రిజిస్టరులో లేదు. దరఖాస్తుతో రుసుము రు 3/-లు రాలేదు.
జిల్లా మొత్తముమీద యింకను ఖాళీగన్ను 5 స్థానములను ఈక్రిందివిధముగా పంచడమైనది: ఒంగోలుతాలూకా 2, పల్నాడుతాలూకా 2, వినుకొండతాలూకా 1.
ఈ ఖాళీస్థానములకు యీనెల 21 వ తేదీలోగా జిల్లాలోని యేతాలూకావారైనను దరఖాస్తులను యీకార్యాలయమునకు పంపుకొనవచ్చును. పైన నిరాకరించబడిన దరఖాస్తుదాఖలుగూడ సరియైనదరఖాస్తులను తిరిగి పంపుకొనవచ్చును. ఖాళీస్థానములకు ఎన్నిక లననమయ్యే యెడల సదరుయెన్నికల తేదీలు వగైరాలనినీ యెన్నిక యిందుటకు కార్యదర్శుల కధికారి మివ్వడమైనది.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు,
జి|| కా|| స|| కార్యదర్శి, గుంటూరు.
సేలంలో ప్రేగు
సేలం, అక్టోబరు 18:—పేగువ్యాధి నేలంపట్టణమునకు గూడ వ్యాపించినది. అగ్రహారంలోను ఇతరవిధులలోను ఎలకలు పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. స్థానికాధికారులు చురుకుగా పనిచేయుచున్నా.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈనెల (అక్టోబరు) 11 తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభయందు కావించిన తీర్మానములు

(1) శ్రీయుత వావిలాల వెంకటశాస్త్రి, పోల అప్పయ్యగార్ల ప్రచారపు రిపోర్టులు చదువడమైనది. సభ్యులకు తృప్తిగా నున్నందున వారిజీతములు ఆగట్లు నెప్టెంబరునెలకు మంజూరు చేయడమైనది. నెల 13 వరకు యిరువది రూపాయలవంతున మంజూరు చేయడమైనది.

(2) అక్టోబరు 1 తేదీనుండి ఈక్రిందప్రచారకులను ఆయాస్థలములలో పనిచేయ వలసినదిగా తీర్మానించడమైనది. 1. చెన్నైలగంటి రాఘవయ్యగారు. రు 30-0-0 నెల్లూరు కోవూరు తాలూకా పూజానిధివసూలు. 2. మహమ్మద్ ఖాజామొహద్దీ రు 30-0-0 ముత్తుకూరు తెలబరు ఖాదీపని 3. గుంటూరు వెంకట సుబ్బయ్యగారు రు 25-0-0 కావలిఖాదీపని. 4. పోల నరపు గోవింద రావుగారు రు 20-0-0 కనుపూరు. 5. రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారు రు 25 నెల్లూరు లోక్ పంచమవర్య. 6. జేశిరెడ్డి శేషరెడ్డిగారు రు 20 జిల్లాఅంతయు జనరల్ వర్య. 7. ఇంద్రగంటి వెంకటసుబ్బార్యంగారు రు 15 మైపాడుశెంటురుఖాదీపని. 8. అక్కరాజు వెంకట్రామయ్యగారు. రు 15 నాగులవెల్లటూరు. ఖాదీపర్య. 9. పూండ్ల చిన్న సుబ్బరామిరెడ్డిగారు రు 15 ముంగమాడు. 10. న్యాపతి కృష్ణస్వామిరావుగారు రు 5 నాగులవెల్లటూరు. 11. తలుపూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు రు 5 తుంబూరు. వైస్రేలుప్రకారము జీతములు ఈనెల తే 1 దినండి తీసికొన వలసినట్లున్నా, అక్టోబరు తే 15 దినండి పైశ్చములకు వెల్లిపనిచేయవలసినట్లున్నా తీర్మానించడమైనది.

శ్రీ రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారిని రెండుమాసములవరకు నెల్లూరుట్రాక్టలో పంచమప్రచారము చేయవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది. నెల్లూరుట్రాక్టలో పంచములకు వినియోగించుటకు రు 40లు నలుబదిరూపాయలు పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లున్నా, ఆమొత్తమును పెట్టుటకు శ్రీయుతులు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగార్లకు అధికార మివ్వడమైనది.

(4) పొన్నూరు గ్రామస్థుడైన పంచమపిల్లవాడు నేమాదిరంగదాసరిని ఆశ్రమములో నేత నేర్చుకొనుటకు పెట్టెకొనుటకు అగ్గీయున్నా, దానిపై దిగుమర్చి హనుమంతరావుగారు ప్రాసినసిఫార్సున్నా చదువడమైనది. అతనికి నెలకు రు 4-0 వంతున ఆరునెలలవంతు పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లు తీర్మానించడమైనది.

(5) శ్రీయుత జేబూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారిజాబు చదువడమైనది. వారి జవాబుకారిమీద రు 25-00 పంచమనిధినుండి యివ్వవలసినట్లున్నా దానిలో రాట్నములు చేయించి కందుకూరు వగైరా గ్రామములలో యివ్వవలసినట్లు తీర్మానించడమైనది.

(6) శ్రీయుతులు. 1. మహమ్మద్ రహంతుల్లా సాహెబుగారు, 2 సోమపూడి పద్మనాభయ్యగారు, 3. ముత్తరాజు గోపాలరావుగార్లను కాంగ్రెసు హాజరుగా నియమించుచు వారికిరూ పూచీతీసికొని కార్యదర్శిగారు గుడ్డలు అమృతమునకుగాను యిచ్చునట్లు తీర్మానించడమైనది. నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలవిషయమై ఆయినఖర్చు సుమారు రు. 120 ఆమోదించడమైనది.

నోటీసు 1735

యందుములముగా తెలియజేయడమేమన కృష్ణాజిల్లా గుడ్డనల్లేరు లాకువద్ద పున్న శ్రీ పద్మాలయా రైసుమిల్లును నిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణయ్యగారున్న మేమున్న కలసి సదరు మిల్లును కంట్రాక్టు నీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు అందునన్న పేరుతో దస్తరులుపెట్టి 27.1.24 నుంచి 20.9.24 వరకు వ్యాపారము జరిపియున్నాను. సదరు గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారు మిల్లువ్యాపారములో వారికి వుండుకున్న భాగమును, యావత్తు లాభనష్టముతో వారికి నిమిత్తంలేకుండా మేము అనుభవించేలాగున వారికి అందున్న హక్కులలోను మేమే భరించునట్లున్నా వారివల్ల 30.9.24 తేదీన అగ్రిమెంటు పొందియున్నాము కాబట్టి సదరు మిల్లుకు యివ్వవలసిన బాకీదార్లు యానన్యదినీ సొమ్ము మావద్దనే చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకోవలెను. గాని నిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారియ్య నక్రరలేదు. అట్టిచ్చినను మాకు ఏమి నిమిత్తంలేదు. క్రమమైన చర్యజరిపి పుచ్చుకుందుము కాబట్టి తెలియపర్చడమయినది.

టి. సత్యనారాయణ,

నగలివర్తి కుటుంబం, 20 చైనా బజారులో ఉంది - మద్రాసు.

అబ్కారీ ఆదాయము

రంగనాథమొదలియారుగారు

ప్ర:—1. తమ అధికారమునందున్న ప్రదేశములందు అబ్కారీ ఆదాయమును వృద్ధిపొందించుటకు అబ్కారీ అధికారులు తాగునీరును తీసుకుంటున్నారా?

2. అందుచే సరికొత్తగా మొదలగు అధికారుల పోటీ దారుల హెచ్చరించి ఎక్కువపాటుపాడించుట నిజమా?

జ:—1. కాదుకాని సరియైనధర తమకిచ్చినవాళ్ళకు వచ్చినదో లేదో తెలిసికొనవలసినవిధి వారియందున్నది.

2. కాదు. వారిని నిర్వహించుటలో స్థానికముగా నున్న పాటదారు లేక మైనచో వారి బాహ్యమునుంచి పాటదారుల తేవచ్చును.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో దసరా సెలవులు

చల్లపల్లి రాజుగారు

ప్ర:—1. పచ్చిపాము మొదలగు కాలేజీల కిచ్చినట్లుగా 7 అక్టోబరుకు సెలవులొక్కరయ్యేట్లు దసరాలు కలిపాల్సిట్లు సెలవులియ్యకుండా ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీకి 18నుంచి 29 లేదా కా సెలవులిచ్చినమాట ప్రభుత్వమునకు తెలుసునా?

2. దసరా జాతీయపండుగఅగుటచే అధిక సంఖ్యాకులు గానున్న విద్యార్థులు సెలవులు దసరాతో ఆఖరయ్యేట్లు ఉండవలెనని కోరుదురని గవర్నరు మెంటు విచారించురా?

జ:—1, 2. తెలుసును. ఈ సెలవులయిష్టమైనవని గవర్నరు మెంటుకుగాని, డైరెక్టరుకుగాని రిపోర్టు లేదు. ఈ సెలవులతో దసరా గూడ కలుపునగతి అలాగింపబడును.

పి. శీతారామయ్యగారికి విద్యార్థి వేతనము

ఓబలేశ్వ గారు

ప్ర: 1. మంగళిలమువాడ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో బి. ఏ. స్కాలర్ యర్ కానుకదవును పి. శీతారామయ్యగారినుంచి విద్యార్థి వేతనమునకేమైనా దరఖాస్తువచ్చినదా? ఆదరఖాస్తు ప్రభుత్వం వారు మంజూరుచేసినారా? (2) 1923-24 సంవత్సరములో యీ కులమువిద్యార్థి లెంతమంది వేతనములకోరి? ఎంతమందికి మంజూరుచేసిరి.

జ. (1) వచ్చినది. ఈ సంవత్సరము బి. ఏ. స్కాలర్ యర్ కానుకలో రిమాండు వేతనములకాక ప్రావిన్షియల్ వేతనములి యిబడలేదు. (2) 1923 లో కా లేజి విద్యార్థియొక్క డేవేతనము నకు దరఖాస్తు పెట్టెను. వయస్సు ముదురుటచే నాత డర్లు దు కాదు. 1924 లో 2 దరఖాస్తులు వచ్చివి. అందులో ఒక నికి వేతనమియ్యబడె. తతిమ్మా మూర్త్యసంగతులు విద్యార్థి కారులు వేతనముల మంజూరుచేయుటచే ప్రభుత్వమునకు తెలియదు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు 20000 గ్రాంటు

నారాయణనంబూరిపాడుగారు

ప్ర (1) ఆయుర్వేద వైద్యశాలలకు మంజూరు చేసిన 20000 ఏ ప్రకారం ఉపయోగించబడును? (2) ఈ మొత్తములో ఏమైనా ఖర్చయిందా? ఆయితే ఎంత? (3) స్థానిక సంస్థలకేమైనా సహాయములో ఉపయోగించబడెనా. (4) అన్ని జిల్లాలలోకన్న మలబారు జిల్లా ఆయుర్వేద వైద్యశాలలవృద్ధి కనకాశము గలదా.

జ (1) మదరాసులో ఆయుర్వేద వైద్యశాల స్థాపించుట కి మొత్త ముపయోగింపబడినది. (2) సెలకు 600 జీతముమీద మూల స్థాపించుటకు కావలసిన పరికరముల కొరకు ప్రత్యేకాధికారికి యీ మొత్తము డబ్బులోనుంచి యిచ్చుచున్నాము. (3) లేదు. (4) ఈసంగతి ప్రభుత్వమునకు తెలియదు.

ఏలూరుయెన్ని కపిటీషను

మృగసింహులు చెర్రును రావుసాహెబు వెంకటరామయ్యనాయుడుగారిమీద పెట్టబడిన యెన్ని కపిటీషను కేసు అక్టోబరు 18 లేదిన తిరిగి విచారించబడును. చెర్రును తరపున ఓట్లపెట్టెలను తెరవవలసినది పిటిషనరులడిగిరి. అఫీడవిట్టువలన గాని సాక్ష్యమువలనగాని సరియైన కారణములు కానబడుట లేదనియు, కేదైన మిక్కిలి ముఖ్యమైన కేసువచ్చినగాని అట్లు తెనుచుటకు లా ప్రకారము నిలుపడదనియు వాదించబడెను. ఇరుపక్షములవైపున ఈ విషయము దీర్ఘముగా చర్చించబడెను. పిటిషనరులకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్న వకీలులో లావి మ. మై అంగీకరించుచు, సాక్ష్యము చర్చించబడువరకు సబబు జడ్జి ఉత్తరువులను వేయుట నిలిపివేసెను. పిటిషనరుల తరపున పి. సత్యనారాయణగారు, చెర్రునుగారి తరపున సి. వెంకటరమణరావు నాయుడుగారు, వి. ఎస్. నరసింహాచార్యులు (మద్రాసు) గారు పనిచేయుచున్నారు. (తంతివార్త)

మదరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషను పనులపై అధికారము

చట్టమును గూర్చి చర్చ

శనివారమునాడు మదరాసు శాసనసభలో ఫలహారానం తరము సస్టి మెంటరీ గ్రాంటు అంగీకరింపబడినపిదప ఇరిగేషను బిల్లుపై చర్చ గైకొనబడెను.

8 వ క్లాజు తరువాత యాదిగన క్లాజు చేర్చవలెనని డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు ప్రతిపాదించిరి.

“భూస్వామి తన ఎవ్విటునందు ఇరిగేషను పనిని తానే ఏర్పాటుచేసికొను నుద్దేశముతోను, ప్రభుత్వమువాడు అధికారమును స్వీకరించినచో తన ప్రయత్నములకు భంగము కలుగుటయొక్కాక నష్టముకలుగుటగూడ జరుగునని నూచించినయెడల ఆయన స్వయముగ నిర్వహించుటకు కొంగకాలము గడువొసంగ వలెను. అంతవరకు ప్రభుత్వమువారు 9 వ క్లాజు ప్రకారము ప్రకటన గావించగూడదు.”

అంగీకార ప్రసాదుగారు యీ సవరణను బలపరచుచు కొందరు జమీందారులు తమకును రయతులకును లాభకరములగు పనుల సెరవేర్చుకొన నుందురు. కాని వారి కవకాశమిచ్చుటకై యీ సవరణ అవశ్యకమని డెలిపిరి.

బిల్లులో నిదివరకే జామీనుల కనేక సౌకర్యములిచ్చియుండుటచే వాటి ప్రకారము నిర్వహించునవచ్చును. వారు ఎంత కాలము అక్రమ జేసిన అంతకాలమువరకు ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషను పనులను నిలుపుజేయజాలరు. కావున యిప్పుడు వేరొక అవకాశ మొసగుట య న వ స ర మ ని లా మెం బ రు గారు అడ్డుబెట్టిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిదప ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

అధికారము వహించు ప్రకటన

ఇరిగేషను పనులు స్థాపించుటకుగాను కొంతకాలముపై ప్రభుత్వమువారు అధికారము వహించి, అవిషయమును ప్రకటించుటకు గూర్చి 9 వ క్లాజు డెబువుచున్నది. అందు చివరవా క్యము యిట్లున్నది:—

“అధికారము స్వీకరించు ప్రకటన శాసనసభలో బల్లపై నుంచబడును.”

వైవాక్యము ననుసరించి యాదిగన వాక్యమును చేర్చవలెనని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి:—

“బల్లపై శాసనసభ సమావేశముండు సంతకాలము 2 నెలలవరకు నుంచవలెను. మరియు, యీ ప్రకటన అమలుజరుగగూడదు అని శాసనసభలో తీర్మానము జరిగినయెడల అన్వలుజరుప గూడదు.” తన సవరణ క్రమముగను న్యాయముగను, అవశ్యకముగ నున్నదని సత్యమూర్తిగారు డెలిపిరి. ప్రజాశ్రేయము నభివృద్ధిజేయునని నుడిపిరి. డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు సవరణను బలపరచిరి.

శాసనసభవారు మధ్యబడి తమయభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుటకు ప్రకటన గావించుటకు పూర్వమే అనేక అవకాశములిచ్చియుండుటచే యిప్పు డీ సవరణ యనవసరమని లామెంబరు గారు డెలిపిరి.

డి. బి. క్రిష్ణనాయుడుగారు సవరణను రెండుభాగములుగా విభజించిన భాగండునని నూచించిరి. తాను మొదటిదానికి సమర్థులై యున్నదియు, రెండవవిషయమున సమర్థులై యుట భావ్యముగాదనియు డెలిపిరి. ఈ విషయమున శాసనసభవారి యనుమతియుండవలెనని నిబంధనగలదు. కాని అది కేవలము నామకాయుండును. ఇది ముఖ్యవిషయమగుటచే నిపులయభిప్రాయములనుబట్టి జరుగును. కావున ధానితో సభవారికి ప్రసక్తియుండదు. సవరణలో రెండవభాగ మనవసరమని డెలిపిరి.

కొంత చర్చ జరిగినపిదప “ప్రకటన సభలో బల్లపై రెండు నెలలవరకు నుంచవలెనను” మొదటిభాగము ఓటునకు బెట్టి అంగీకరించబడెను. రెండవభాగము 24 గురు అనుకూలురు 82 ప్రతికూలురుతో నిరాకరింపబడెను.

కె. కుబ్జరావుగూర్చి గారు యీ దిగువరీతిని 9 వ క్లాజు చివరకు వేరొక పేరాగా చేర్చవలెనని ప్రతిపాదించిరి:—

“ఈ సెక్షనునందు యేదయగూడ భూస్వాములకు చెరువులు, నదులు, సరస్సులు కాల్యాలనున్నగు జలాశయములపై గల చేపలుపట్టుటకు, పచ్చిక మేయుట, చెట్లు నకభించుట మున్నగునాకులకు భంగముగలిగింపదు”

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు, యీ సవరణపై చర్చ 18 వ క్లాజు చర్చించబడినపిదప జరుగుట మంచిదని వాయిదా

ప్రతిపాదన గావించిరి. ఇది అంగీకరించబడుటచే సవరణపై చర్చ నిలుపుచేయబడెను.

రికార్డులను తయారుజేయునూస్తూ ఏప్రిల్ లో వైశ్చారబడి భూమిని సర్వేజేయుటకాని త్రవ్వటగాని యేమైనజేయవచ్చునని అధికారమిచ్చు 11 వ క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

పిదప 12 వ క్లాజునందలి 8 భాగములు చర్చించి అంగీకరింపబడెను. రికార్డులో చేర్చుటలన ఎవరైన నష్టపోయినచో ఆ విషయమున వారు ప్రశ్నిపలుసివిలుకోర్టులో పిర్యాదుజేసి హక్కులను బడయవచ్చునని విధించి 18 వ క్లాజు చర్చించబడెను. జి. రామేశ్వరరావుగారు “పిన్సిపలు సివిలుకోర్టునందు” అనుటకుబడులు “సమర్థముగూర్తునందు” ఆ నియండువలెనని ప్రతిపాదించిరి. “సివిలు” అను పదమున్నచో జాలునని లామెంబరుగారు పలికిరి. ఆమోదకు డంగీకరించుటతో “సమర్థముగ సివిలుకోర్టునందు” అనుసవరణ ఓటునకు బెట్టిరి. ఈ సవరణలో గూడ క్లాజు అంతయు అంగీకరించబడెను.

ఎం. ముత్తయ్య మొదలగు గారు, అధికారము వహించిన పిదప ఇరిగేషను పని కొనసాగునట్లు జూరుకుటగాను గల 14 వ క్లాజునందు వేరొక సబుక్లాజు యాదిగనవరీతిని చేర్చవలెనని ప్రతిపాదించిరి:—

“ప్రభుత్వమువారు అధికారము వహించి నిర్వహించుచుండు సంతకాలము, ఆపనిక్రింద సాగగుభూములకు సరిగా నీరు సరఫరా యగుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహింపవలెను. తమ అక్రమలన భూస్వామి కేవలస్వము వాటిల్లినను ప్రతి హారము సంగవలెను.”

రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు సవరణ బలపరచిరి. సరదాచారిగారును, అధ్యక్షేటు జనరలుగారును, ప్రతికూలురుగ మాట్లాడి 26 గురు అనుకూలురు 48 ప్రతికూలురుతో సవరణ ఓడిపోయెను.

అంతట సభ నాటికి ముగిసెను.

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డు

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డును గూర్చి చర్చించుటకు డా॥ సి. నరేశ్వరుగారు సభ నిలుపుజేయవలెనని ప్రతిపాదించెదనినోట్టిసుబంపిరి. ఆ విషయమున యాదిగనవ అంశములను గూర్చి ప్రకటన గావించుచు గోరుచు సంయుక్త జాతీయపక్షము తరపున సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, డా॥ కుబ్జరావు యనుగారు ఆర్థిక సభ్యులకు ప్రానిబంపిరిని తెలియుచున్నది.

1922 ఆగస్టు 15, 1924 ఫిబ్రవరి 6 వ లేదిన ప్రభుత్వ ప్రకటనలయందు ఉద్యోగములందు వివిధసంస్థములకు నమన అవకాశము లిచ్చెచరనియు, బ్రాహ్మణేతరులకు ఎక్కువ ఉద్యోగముల నిత్తుమరయు గలదు. ఈ ఉద్యమవిషయములలో నట్లు జరుగలేదు.

1. మదరాసు సిటీపోలీసునకు సబుఇన్ స్పెక్టరులకు ఎంచుట. 2. సబురిజిస్ట్రారుల ప్రమామనులకు ఎంచుట.

ప్రాధు సెలక్షనుబోర్డువారు యిప్పటివరకు ఉద్యోగములకు సమర్థులుగా నెంచినవారి నామముల పట్టికను ఆవి యెవరు నియమించు నదియు డెబువు కాగితములను సభలో నుంచవలెనని ఆర్థిక సభ్యుని గోరిరి.

సినిమావార్తలు

సివిలు సర్వేసుపరీక్షలు

సినిమా, ఆక్టో 18:—హిందూదేశములోని ముఖ్యీయరు సివిలు సర్వేసును గురించి యేర్పాటుచేయబడిన రాయల్ కమిషనువారు దీనినిగురించిన శిఫారసులపై తీర్మానములను చేయువరకు 1925, 26 సంవత్సరములలో లండనులో జరుగు యిండియన్ సివిలు సర్వేసు బహిరంగపోటీపరీక్షకు వయోపరిమితి 21-24 సంవత్సరములే యుండవలెనని యిండియా మంత్రి నిర్ధారణ జేసెను.

బర్మా తపాలబడ ప్రమాదము

కలకత్తా ఆక్టోబరు 17—బి. వి. యస్. కంపెనీ వారి ఎలోరా అను బర్మాతపాల ఓడ రంగూనునందు కలకత్తాకు నిన్నును మధ్యాహ్నమునకు రావలసిఉండెను. కాని సముద్రములలో నాగవలసినచ్చెను. ఓడకుడితెట్టు సిలిండునుమాతముబ్రధలయ్యెను. ఇంగ్లండులకు బోవలసినట పాసంబీలతో 500 టువా సంచీలు 600 ప్రయాణీకులు 950 టన్నులబయ్యె ఓడలో నుండెను. సాంధ్యపొద్దు మంచిదై మెండో హార్బునుకు ఓడను త్రాటితాడు పట్టిటాగుకొని వచ్చిరి. అచ్చిటినుంచి తపాలసంచీలు ప్రత్యేకము తెలుమీద కలకత్తాకు దీక్షినివారి బడి బొంబాయికి బంపబడెను. డైనుండు హార్బరునుంచి కలకత్తాకు ఓడతాగు ఘోర లాగుకొనిపోబడెను. (ఆంధ్ర ప్రభ)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యమహాసభ

జయప్రదము గముగిసెను.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానము అధ్యక్షుని వోటువలన ఓడిపోయెను.

అల్లుల శ్రీరామరాజుగారిని గురించిన తీర్మానముపై చర్చ నిలిపివేయబడెను

కార్యనిర్వాహకవర్గములందు శాఖావిభజనతీర్మాన మంగీకరింపబడెను

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యమహాసభ గత రాత్రి ఎనిమిదిగంటల వరకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును ముగిసెను. సమావేశమున నిన్ను సూచనవచ్చెను. నిన్ను మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాష్ట్ర యమహాసభ గోళాభివృద్ధివనమున గా.పారిసర్వోత్తమరావంతులపుగారి శాఖావిభజనసమావేశమైనపుడు, పూర్వపుణ్యమున బు.సాంబ మూర్తిగారిచే ప్రతిపాదించబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము మొదట చర్చించబడినది. యందు గాని, దీనిపై చర్చను 4½ గంటలవరకు శాఖాయంత్రమున అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అందుచే మును (1) ఆధికారములందు నూలువడుకు ప్రవర్తన ముల శీర్షికప గోళము (2) దేశరాధికముల పరిమితిలో నిరసించ గోళము (3) స్వరాజ్యాధికముల శీర్షికప గోళము, (4) కర్మాలు యెనువారిని సూచనల నొనర్చుట మొదలు తీర్మానము లావర్తనమైనది.

(5) శాఖా విభజన తీర్మానము

ఇంతకుముందు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము సత్తులముగ నెరవేర్చుటకు ప్రస్తుతపు రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకవర్గమున రద్దవరచి శాఖావిభజనకార్యముగ పరిపాలన జేయు శాఖావర్గ గలిగిన కార్యనిర్వాహకమున నియమించి కార్యనిర్వాహకమును కొనసాగించుటకై ఒక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలయు నని ఈసభవారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

2. కాంగ్రెస్ వందుగూడ ఈ విభజనకు పద్ధతిని అనుసరించి భిన్నభాషా నిర్మించునట్లే ఇతరకార్యములను ప్రత్యేక శాఖలను నియమించి వారు ప్రత్యేకముగ ద్రవ్యమును సంపాదించుటకు దెబ్బ కాంగ్రెసువారికి ఈసభవారు సలహాచేయుచున్నారు.

అను తీర్మానమును దావరు సుబ్రహ్మణ్యముగా రుప పాదించుచు, పని జరుగకపోవుటకు, శాఖావర్గ గల ఒక ప్రధానాధికారి లేకపోవుటచే కారణమనియు, అట్టి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొని, అతని ఆధిపత్యములతో శీర్షికపము కార్యచర్యలను శీర్షికపముగాని పనిని సాగించుచో కార్యనిర్వాహకవర్గమున ఆధిపత్యములే గలగు పాఠపులు లేక పని సరళముగ జరుగుననియు నుడివెరి.

భవిష్యత్తుపై సత్యనారాయణగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు అధికారములయు నొక్కరి చేతులలో నుంచరాదనియు ప్రపాపరిపాలనామూలముల కిది ప్రతిపాదననియు నుడివెరి. తీర్మానములో సూచించబడిన లోపము, ప్రస్తుతము పని ముగిసింది నిర్వాహకకార్యమును సాగక పోవుట కారణముగాదు. నాయకుడగునందుటకు ఆర్థికకారము శాఖావర్గ సహజముగ గలగునగాని ఒకరు దెచ్చియొసగ ననవలయును.

అత్యునికి వెంకటరమణయ్యగారు:—తీర్మానమునెదుర్చుచు, తీర్మానములోని పద్ధతులను నాయకులందు వివాదములను జేయుచులును అధికముగ నేగాని వికమత్యము రాదనియు, పని బాగుగ సాగదనియు అధికారమునందు ప్రవృత్తిమువారికి ప్రతిపాదనమునకు వివాదములు అధికముగ నుడివెరి ఇట్టి ఏకాధ్యక్షులగు మంత్రివర్గపద్ధతి లేనియప్పుడు 1921 లో పనియెంతో బాగుగ జరిగెను. ప్రస్తుతము నాయకులలో పోరాటములకును, పనిజరుగకపోవుటకును, ఆర్థికముగ కార్యక్రమము లేకపోవుటకును మరెయ్యకటి కారణముగాదు.

మొ. తిరుమలరావుగారు:—ఈ తీర్మానమునకు స్వతంత్రతీర్మానమునకు సరస్వరసంబంధము గలదు. రాబోవు తత్వమునాటి పనిజరుగే ఎదు జాతాబి అంటే, పనికంతటికి బాధ్యుడను, ఒక అధ్యక్షుడు అతనుచేప్పినట్లునడచుకొను కార్యచర్యలు ఉండుట అవసరము. ఒకరితో నొకరు అనుమానించుకార్యచర్యలు, అధ్యక్షుడు, పుంసములే గలగుచు పద్ధతుల మాయములే యున్నాయి; వికమత్యములేని కార్యనిర్వాహకవర్గముకంటె అధ్యక్షుడే తన కష్టముగ కార్యచర్యల నిజమించుకొని పనిజేయుటకు బాధ్యత వహించుపద్ధతి చాలమంచిది.

అ. కామేశ్వరరావుగారు:— సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలెననే దివ్యములలో, అధికారపద్ధతులకు ఎన్నికల తొలగించి నిరంకుశాధికారుల శీర్షికపగోళము ఆధిపత్యమున కద్దరు, అస్పృశ్యతా నిర్వాహకకార్యక్రమము శీర్షికప్రాయములకు పీల్చెడి గాదనియు, ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకవర్గమున విభేదము ఉండుటకు అవకాశము గానింపలేదనియు నుడివెరి.

బు. సాంబమూర్తిగారు:—కార్యచర్యలందు కలసి, ప్రజలకు బాధ్యతవహించకపోలే వారికి గలగు వివాదములను, దుష్కృతములను బాగుగ దెలియగోరువారు ప్రస్తుత ద్వంద్వ పరిపాలనముపై పు జూచి దెలియును. మనము పార్లమెంటులో స్వరాజము కోరుచున్నపుడు (కాబినెటు సిద్ధము) ఏకమంత్రి వర్గపద్ధతినిగూడ అవలంబింపక లేవదు. ఒక్కొక్క శాఖ కొక్కరు పూనుకొనకపోలే సమగ్రముగా పనిజేయుటకు ప్రస్తుతము కాంగ్రెసునకు పెద్దబాకనుముగే గాన నీయంతి వర్గ పద్ధతి లెం దు క ని య న వ ము ను న కు న్న థ న ము తో నే ప ని జే సె ద ము అందుచే నిరుత్సాహము గానవనరములేదు. ఏకాధిపత్యము గలిగివారే కార్యనిర్వాహకవర్గమున నుండవలెనని మహాత్ముడు గూడ, జెయుటకుండి పచ్చినకరువాతనడిచెను. కాబట్టి మహాత్ముడుగూడా ఈపద్ధతికి అనుమాలుడే.

డా॥ బి॥ సుబ్రహ్మణ్యగారు:—జెనవాడయందు 6 వేలవ జరిగిన రాష్ట్రీయసంఘసభసందర్భమున కార్యచర్యల పద్ధతులను చాలమంది నాయకులు నిరాకరించుటకు—తమకు వ్యతిరేకాధిపత్యములు కా॥ బి॥ వర్గమున నియమించబడుదురను భయమే కారణము. పరస్పర భేదాధిపత్యముగలకార్యచర్యలు ఉండుటవలన, కలుగుచున్నకష్టములు; ఒకరిపట్లరలలను భండించుచు వేరొకరు పంపునర్హులయల నందుకొనుచున్న జిల్లాసంఘములకును దెలియును. ప్రస్తుతపని సంతృప్తికరముగనున్నదని యెంచుచో నీ తీర్మానము అవసరమని యెంచవలెను. అట్లుగాక లోపభూయిష్టముగనున్నచో నీ తీర్మానములోని పద్ధతులచే వానిని వారింపవచ్చునని యెంచుచో తీర్మాన మంగీకరింపవలెను.

తరువాత తీర్మానమువోటునకుబెట్టగా నధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను.

త్రివిధబహిష్కారము నాపుట

“మహాత్మాగాంధీగారు సూచించిన మేరకు బహిష్కార తీర్మానమును ఒక సంవత్సరమువరకు నిర్వీర్యులించి నిర్వాహకకార్యక్రమములోని నూలుతడుకుటయును; హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులను గురించియు, అస్పృశ్యతానివారణను గురించియు మాత్రము దేశములోని ప్రజలందఱును కలిసి పనిజేయవలయునని ఈసభవారు బెల్లం కాంగ్రెసు వారికి సలహా నొసంగుచున్నారు.”

హట్టిశంకరరావుగారు:—తైత్తిర్యానమును ప్రతిపాదించుచు, బహిష్కారముల సాహసముల బెట్టుటకును కత్తింతులు వృధయని నుడివెరి. మహాత్ముడు త్రివిధబహిష్కారములకంటె సుగూడ నిర్వాహకకార్యక్రమము అత్యంతముఖ్యమైనదని తెలిపెను. అట్టినిర్వాహకకార్యక్రమములోని నూలువడుకుట, హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యుల, అస్పృశ్యతానివారణములకారకు దేశమునందన్ని ప్రజలముల వారి కలిసి పనిజేయునట్లునర్హులుగాను త్రివిధబహిష్కారములను వదులుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు. మహాత్ముడు సమ్యుచించి ఎంతవరకుమాత్రమే, వాని సావితేయించవలెనని తీర్మానముగోరుచున్నదిగాని ఎక్కువ కోరుటలేదు.

వి. ల. కామ్రేగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దేశములో నిజముగా నీ త్రివిధబహిష్కారములచరణలో లేవనియు, అందుచే హిందూమహమ్మదీయసభ్యుల అస్పృశ్యత మొదలగు వానిపై దృష్టిని కేంద్రీకరింపవలెనుటకు, జేబడిన ఈ తీర్మానము సర్వజనాంగీకారయోగ్యమనియు నుడివెరి.

పంచవిధబహిష్కారములు స్థాపింపవలె
“పంచవిధబహిష్కారములను అమలులో నుంచుటకు గు ఆసహాయకార్యమును నడిపించుటకు ఈ సభవారు బెల్లం కాంగ్రెసువారిని కోరుచున్నారు.”
అనుసవరణను తీర్మానమునకు బదులుగా జేర్చవలెనని కామరాజుగారుపపాదించిరి.

ఒక ఆక్షేపణ

అంతట ఎన్. సుబ్బారాయుడుగారు లేచి, అసలు తీర్మానమునకు సవరణగా చేపడిన ప్రతిపాదన సంపూర్ణవ్యతిరేకముగ నున్నదనియు అందుచే దానిని సవరణగా నుపపాదించ వలె లేదనియు ఆక్షేపించిరి.

అధ్యక్షుడు ఆక్షేపణను నిరాకరించి సవరణనుపాదించుటకునునుతి నొసగెను.

కామరాజుగారు:— సవరణనుపాదించుచు, బహిష్కారముల నిఁపిజేయుట సరిగాదని నుడివెరి. అట్లుచేయుట వలన, చల్లగానున్న కార్యక్రమమును ప్రజలకిచ్చినవారగుదురు. ప్రజలుత్సాహముగ పనిజేయవలెననిచో వారికి వేడిగానుండు కార్యక్రమము నొసగవలెను. గాని, అన్నిటిని నిలిపివేస్తే చేయుటకు పనియొండదు. ప్రస్తుత మహాత్మాను తగ్గియున్న పరిస్థితులలో మనముత్సాహముతో పనిజేసి మనశీలని నిలద్రొక్కుకొనవలెను. అట్లుగాక ఈ ప్రస్తుత రుణమును నడలుకొనిన చోటి రీతిల ఎత్తుట కష్టము. దేశమును కాపనొల్లంపునకు సంసిద్ధపరిచి, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు గట్టిప్రయత్నముల నొనర్చవలెను.

మల్ల రంగయ్యనాయుడుగారు సవరణను తీర్మానమును ఎదుర్చుచు బహిష్కారము లుండబట్టి ఇంకా ఏకొలదిమందియో పనిజేయుచున్నారనియు, వానిని గూడ తొలగించునడల ఉన్నవారుగూడ పనిజేయ వలెండదనియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులందు తిరిగి పంచవిధబహిష్కారములను ద్రువపరుచుటగూడ ఉత్తిముగాదనియు నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు సవరణపై చర్చను ముగించు రెండుమూడు కాంగ్రెసులుగా బహిష్కారము లాచరణలో నిలిచిపోయి యున్నవనియు, మహాత్ముడు తిరిగి బెల్లము కాంగ్రెసులో ఏమి నిర్ణయించునో దెలియ దనియు నుడివెరి. అందుచే తిరిగి పంచవిధబహిష్కారమును పెట్టవలెనని ద్రువపరుచుటచే మహాత్ముని పనికి భంగము గల్గించినవార మగుదుము.

తరువాత కామరాజుగారి సవరణ వోటునకు బెట్టగా నధిక సంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను.

మరియొక సవరణ

“మాత్రము” అనుపదమును తీసివేయవలెననియు, “చేయవలెననియు దేశమునందుగల వివిధ రాజకీయ కక్షల వారితో సంప్రదింపి అన్ని రాజకీయ కక్షలవారును కలిసి సాధించగలగు రాజకీయ సంస్కరణ విధానమును తయారు చేయించవలసినది యనియు ఈసభవారు బెల్లం కాంగ్రెసు వారికి సలహా నొసంగుచున్నారు.” అను వాక్యమును చేయవలెనను పదము తరువాత జేర్చవలయును.

భవిష్యత్తుపై సత్యనారాయణగారి సవరణ నుపపాదించుచు, నిర్వాహక కార్యక్రమము సాంఘికమైనది గాని రాజకీయము గాదనియు నుడివెరి. అందుచే నీ సంవత్సరమున నొనర్చవలసిన రాజకీయప్రయత్నములను సంపాదించవలసిన వానిని అందుకు కార్యక్రమమును ఏర్పఱుపవలయును, అందులకు గాను నీ సవరణ యవుసర మయ్యెను.

చల్ల శేషగిరిరావుగారు:— భవిష్యత్తుపై సత్యనారాయణగారు సవరణకు ప్రతిపాదనముగ మూలబడితి. హట్టి శంకర రావుగారి తీర్మానము నసలే ప్రతిపాదించవలసిన బాగుండెడిది. దీనివలన లేనిపోనిసవరణలు బయలుదేరి అనవసరచర్చ బెరుటకు కారణము గలిగినది. ఇప్పటికయినను తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుట మేలు నేను ఆంధ్రమహాజనుల ప్రసంగములను వినుటకువచ్చి మూలబడిగూడదని తలంచుచితి గాని సత్యనారాయణగారి సవరణ జూచినపిమ్మట దానికి వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించుట యవసరమని దోచినది. రాజ్యాంగవిధానముల తయారు జేయుట దేశమునకు క్రొత్తగాదు. ఇంతకుమున్ను కాంగ్రెసు లీగువిధానమును తయారుజేయుటకు మననాయకులు పడినశ్రమను వివరింప నక్కరలేదు. దీనికై శ్రేయశీల సంతకములజేయించి విజ్ఞాపనంబిచ్చుచు, తప్పయినను ఒప్పుయినను బ్రతిభు ప్రభుత్వమువారు దానిని గౌరవించి ప్రజాభిప్రాయమును నెఱవేర్చి యుండవలసినది. అందుకుమారుగ మాండుపుద్దు రిపోర్టులో నొక్కమాటలో నది త్రోసివేయబడెను కాంగ్రెసు లీగువిధానమునందు బాధ్యతాయిత ప్రభుత్వము లేదనియు, అమెరికను విధానము

నది యనునది చున్నదనియు, లేనిపోని యభ్యంతరములు తెలుపబడెను. తుదకు లయోన్స్ కర్మి నుగారు నిర్మించిన ఆపూర్వమును నిరర్థకము నగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ప్రజేతబెట్టబడెను. పరాధీన ప్రజలు ఎట్టివిధానముల దయారజేసినను, వాని యందేవో లోపములుగలవని పాలకులు జెప్పెదరు. ఎట్టివిధానమును ప్రజేతబెట్టినను, దాని ఫలరహితము గానించు ఏర్పాటులుండనే యుండును. ఒక సంవత్సరము లిటు, ప్రజలు తమకాలమును వృధాజేయవలయుననిన, స్త్రీములను తయారుజేయుట కన్నను అనుకూలమార్గ మింకొకటి గమనింపదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలసిన సమయములలో స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుటతో కాలముగడపుట, సేర మగును, స్వరాజ్యసిద్ధి, విధానములను తయారుజేయుటకై నాధారపడియుండదు. స్వరాజ్యమును సంపాదించు క్షేత్రే నది యాధారపడియుండును. ఆశక్తిని దేశమునుండుగ పెంపొందించు కొనవలయును. అపిమ్మట స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు కాల మెంతయో పట్టుదు. అందుచే సత్యనారాయణ గారి సవరణ సభవారు త్రోసివైచుట ముఖ్యము.

మ. కమలమ్మగారు:—రెండు నెలలలో కాంగ్రెసు బెల్లములో గూడ నున్నది. పెద్దపెద్ద నాయకులందఱును ఆచ్చట గూడి అవుసరమగు కార్యక్రమము నచ్చట నిర్ణయింపగలరు. అందుచే నిష్పక్షిది యనవసరము.

అంతట సవరణ వోటునకు బెట్టబడి అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

రాజా వి. కృష్ణరావుబాద్దరుగారు అసలుతీర్మానము ఆత్మహత్యనంటివని నుడివీరి. మహాత్ముడు ఒక్క ముఖ్యమంత్రిపైన త్రివిధ బహిష్కారములను ఆసియుండుటకు అంగీకరించెను. దేశమును అన్ని కక్షలవారును ప్రతిదినము క్షీ గంటసేపు నూలుపడకుండల మాత్రమే, బహిష్కారములు నిలిపియుంచబడును. ఉపరతునకు అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించినది ఇంకను నిశ్చితములేదు గాన తీర్మానము సంగీకరింపరాదు.

శంకరరావుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసగిన తరువాత తీర్మానము వోటునకు బెట్టగా అధిక సంఖ్యాకులచే త్రోసివేయబడెను.

ప్రతి యెగుమతి నాపుటకు ప్రబోధము

“దేశాభివృద్ధికి ఖద్దరుధారణ ముఖ్యపదమైనది గాన భారతదేశవాసులకు ప్రస్తుతస్థితి ననుసరించి సామాన్య జనులు ఖద్దరుధారణ మొనర్చుటకు హెచ్చుదరచే తగినంత అవకాశము కలుగకున్నది కాన, మనదేశమునందలి రహితులు తమ పాలములలో తయారుచేయు ప్రత్తిని స్వలాభమునకై ఎగుమతిచేయుటకు దులాగున ఆంధ్రనాయకులు రాష్ట్రీయ దంతలను ప్రబోధము గావించి ప్రత్తి దిగుమతి నాపుటల చేయవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

పై తీర్మానమును, యామినీప్రగతికమృగా రుపపాదించిరి. ప్రత్తి సర లభితులగు హెచ్చుబియ్యత, కర్షకవస్తువుల జలలుచాల అధికముగనుండి సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో లేకున్నవి. రైతులు తమకును, తమ భోజియలకును గావలసియుండునంత ప్రత్తి మాత్రము నిలిపియుంచుకొని మిగిలినదానిని మాత్రమే విక్రయించుకొనుటలు ప్రోత్సహించినయెడల ప్రస్తుత చిక్కుచాలవరకు దీరును ఇందులకు రైతులందు కొంత ప్రబోధమొనర్పవలసి యున్నది.

పోణకాకకమ్మగారు తీర్మానము నామోదించుచు, పూర్వము రైతులంతయు గావలసినదాని నుంచుకొని యేమిగిలిన మొ తమను విడుదలజేసుకొను చుండిరినియు పూర్వపుస్థితిని తిరిగి ఏర్పరచవలసినదాని నిట్టి ప్రబోధ మవసర మనిరి కను లమ్మగారు తీర్మానమును బలపరిచిన తరువాత తీర్మానమేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అంతట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానముపై చర్చ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను.

స్వతంత్రతీర్మానము

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు:—బాగుగ విచారించిన యెడల దేశములో ప్రతిగాఢను సంపూర్ణ స్వతంత్రమునే గోరుచున్నాము. ఇట్టి తీర్మానములకు గాంధీమహాత్ముడు వ్యతిరేకముగదా నిన్ను నూలుపడెడితీర్మానము సందర్భమున గాంధీగారి యెడల సంత గాఢభక్తిగన్వరించిన మీరిప్పు డాతనికి వ్యతిరేకముగా చేస్తున్నారేమని కొందఱుగవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు నిర్వచనం గూడదంటే అప్పుడా విషయము నాలోచించి అవుసరమైతే మానుకొనవచ్చును. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో దేశమునందు వివిధరాజకీయ పక్షములవారు బయలుదేరి, తమ తమ ఆదర్శములను స్పష్టము

చుచు ప్రపంచమునకు వెలడి జేయుచున్నాఁడు. అట్టితరీ దేశమునందర్భాగిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును కాంగ్రెసుగూడ స్పష్టముగ విశదీకరించవలసియున్నది. కాంగ్రెసువారు తమ యాదర్శములను, కార్యక్రమమును స్పష్టముగ వెలుపకపోయినో బెల్లం సమావేశమున త్రివిధ బహిష్కారములుగూడ పోవచ్చును. సంపూర్ణముగా స్వపరిపాలన వచ్చువరకు ప్రభుత్వముతో సంబంధము కలుగజేసుకొన మను దృఢ సంకల్పము గల పక్షముండులువు సరము. అట్టి దృఢ సంకల్పము గలవారుమాత్రమే తీర్మానము నకు వోటువోసగవలెను.

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు:—తీర్మానము నెదుర్చుచు, స్వరాజ్యమునందగుడ మనపదమే ననియు దానినితొలగించి మరియొక పదమును పెట్ట నవుసరము లేననియు నుడివీరి. ఇప్పుడీ విధమున స్వరాజ్యమునగా సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమని వివరించవలె ననుట ప్రగల్భముగాని పరియొకటి గాదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము భూమండలములో సగభాగము వ్యాపించియున్నది. దానినుండి తప్పించుకొనగలేదనిపప్పును నిర్వచనం జేయవచ్చు. మనదేశము లంత స్థితికివచ్చి నప్పుడు చెప్పవచ్చును. బ్రిడ్జగనే కోడలుంటే వద్దనే ఆత్మప్రదండు. చేయగలప్పుడు చెప్పవచ్చు. ప్రతివంట మహాత్ముని వాక్యములను దెచ్చియుదహరించువారికి మహాత్ముని వాక్యమిచ్చట పనికిరాకపోయింది అసహాయము ము తీవ్రతరగ్గి మందగించియున్నది. కక్షకంచితపోయింది. మన మింటికిపోవులే తరువాతిగావుంది. మహాత్ముడు అసహాయాద్యముమే వదలి నూలుపడకువారి సంఘమునే ప్రారంభించునేమో. అట్టి అనుమానస్థితిలో నీతీర్మానం దెచ్చుట బాగుండలేదు. స్వతంత్ర నిర్వచనముచేయుచో, చేసిపూరకుంటే లాభంలేదు.

పొల్ల కనకమ్మగారు:—స్వాతంత్ర్యము రావడమే ఎంత ఆలస్యమైనను ఆదర్శముమాత్ర ముత్పూర్ణముగ నుండవలెను. పశు పక్ష్యాదులుగూడ స్వాతంత్ర్య మనుభవిం చు నున్నవి మనుష్యుల మగు మనుషులు బానిసత్వమున ఉపిరించుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యము గావలెనని గోరుదు స్త్రీల మగు మేము వేదకల నెక్కి యుపన్యాసముల నొనర్చవలసి వచ్చినందులకు చాల విచారించుచున్నాము. ఈ తీర్మానమునుగురించి ఇంత చర్చ జరుగవలసినప్పునని మాస్త్రీలవ్వరును దలపలేదు.

వి. ఎల్. కాస్త్రీగారు:—స్వాతంత్ర్యమేమి ఒక్కరి సాతుగాదు. స్వాతంత్ర్య మవునమా కాదా యనువిషయము ప్రస్తుతప్రశ్న గాదు. నేవచ్చ గావలసియెడల దేశవిముక్తి ప్రయత్నించుచున్న జాతీయనాయకుడగు మహాత్ముడు జెప్పినట్లు విని నడచుకొనవలెను.

తరువాత కాస్త్రీగారు మహాత్ముడు యంగంబియాలో వ్రాసిన విషయముల వివరించి, కాంగ్రెసు ఆచర్యమునందు మార్పునొనర్చి సవరింపగలసిన యవుసరములేదని నడివీరి.

రామని వెంకటప్పయ్యగారు:—రాముడు విధ్వంసము పట్టు లు నెప్పుడుగట్టెను? ఇంకను వారధిని నిర్మించక పూర్వమే, రానలు లంక కేరనైన నాశ యింకను సంశయస్థితియందున్నప్పుడే విధ్వంసపట్టాభిషేకము నొనర్చెను. అందుచే మన యాచర్యమును తేరగల్గుట కింకను చాలవ్యవధిగలదని గమ్యస్థానమును స్పష్టముగ నిర్వచించుకొన నక్కరలేదని దలంప నక్కరలేదు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము

చల్లా శేషగిరిరావుగారు (వ్యతిరేకము) సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నిటుల ప్రసంగించిరి:

నామిత్రుల సాంబమూర్తిగారు విషయనిర్ధారణసభలో నీవిషయమై ముచ్చటించినపుడు, నాకుగల సందేహములు దీరినవో, వారితో నేకీభవించునంటిని కాని, బహిరంగసభలో వారుజేసిన ప్రసంగము నాసందేహములను తీర్చజాలకపోయెను. ఇంతవరకును ప్రసంగించినవారు పద్మకులమును ఆచర్యములకును భేదము జూపరయిరి. కాంగ్రెసుసభలో నేపక్షము వారు ప్రాబల్యమువహించిన, వారి పద్ధతులు అమలులోనికి వచ్చుట సహజము. అసహాయపక్షమువారు ప్రబలముగనున్నపుడు, బహిష్కారములు అమలులోనుండెను. రేపు స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రబలముగనుండునెడల, ప్రతిష్టంభన కార్యక్రమమును కాంగ్రెసుసభవారామోదించవచ్చును ఏకారణముచే నయినను మిత్రవాదులు కాంగ్రెసును నశపరుచుకొనునెడల, వేరు కార్యక్రమమును సభవారంగీకరింపవచ్చును. కాంగ్రెసు సభ జాతీయసంస్థ. దేశమునకిది అసాధికారపాత్ర మెట్లుసభ వంటిది. ఇట్టిసంస్థలో పద్ధతులలో నెట్టిమార్పుగలిగిన, విశాలమైన నాదర్శ ముండుట ముఖ్యము. ఏపక్షమువారి నయినను, నిది బహిష్కరింపగూడదు. కాంగ్రెసును ఏకపక్షసభగ గా వివహించుట. అందుచే, ఉభయపక్షములగువారిని అవకాశ

మొసకగడి కాంగ్రెసుమతమును మార్చుట అనర్థకాయకమగును. రెండవవిషయమేమన, స్వరాజ్యమును నిర్ణయించుట మనపని గాదు. పాలకులవృత్తిపైనిది యాధారపడియుండును. పాలకుల హృదయములను కరగించి, వారిని మనవైపుకు త్రిప్పుటకు సాధ్యమగునను నమ్మకముతో, గాంధీమహాత్ముడు తనయుద్యమమును ప్రారంభించెను. ఆనమ్మకము మహాత్మునికింక నుగలదు. అట్టిపక్షమును పూర్తిగ పరిక్షింపకముందే, తొందరపడుట వలన లాభము గురజాలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు వలయుమార్గములను మహాత్ముడు నిర్ణయించెను. అహింస నలంబించి, ఎటుల మెలగవలయునో చూపించెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పరమావధియగుచో, ఆత్మసమర్పణ పూర్వముగ నుండవలయును. ప్రహ్లాదు డవలంబించిన అహింసను ఎల్లఱను అవలంబింపవలసి వచ్చును. శాసనోల్లంఘనసంఘమువారు గుంటూరులో విచారణ గలుపుచున్నపుడు, ఇట్టిప్రశ్న వచ్చెనుగాని, చచ్చ జరుగలేదు.

మహాత్ముడే ప్రజల కింకను ఆత్మజల వలనదలేదని భీతి జెందుచుండ, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరన ప్రయోజనమేముండును? మాడవవిషయ మేమన స్వరాజ్యమును నిర్వచించుట భావ్యము గాన. స్వరాజ్యరూపము ఆయా దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. ఒక కాలమునకు బనికీకచ్చెడి రూపము ఇంకొక కాలమునకు బనికీరకపోవచ్చును. వీరి పూర్ణ స్వాతంత్ర్యముపట్ల విశేషాత్మాచూ మి పు డు ప్రపంచమున లేకున్నది నానారాష్ట్రీ సంఘనిర్మాణముతో, పూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీయము అడుగంటినది. ప్రపంచసమాఖ్యకు అన్ని దేశములు లోబడవలసినకాలము వచ్చినది. జిసిన చంద్రపాలుగారు “డిమాక్రటిక్కు స్వరాజ్యమునుగూర్చి ప్రతిపాదించినపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులు వారి ప్రతిపాదనమును నిరాకరించిరి. ఇటులనే స్వతంత్ర స్వరాజ్య మని ప్రకటించుటయు వ్యర్థపు పని యగును. బ్రిటిషువారు పైకి ఎంతగంభీరముగ నున్నను, వారి హృదయములలో తీవ్రముమూర్ఖు గలుగుచున్నదని నాయభిప్రాయము. మహాత్ముడు కొండవిధమున తిడేదీక్షతో బని చేయుచో, ప్రజలస్వాతంత్ర్యము త్వరలో సిద్ధింపకమానదు. ఇట్టిస్థితిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమును నిరాకరించుటయే, భావ్యము.

మ. కమలమ్మగారు:—జాతియొక్క ఆదేశ ముత్పూర్ణముగ నుండవలెను గాని సంకుచితముగ నుండరాదు స్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణము గాదా? తిరిగి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మనుపద మేమని కొందఱడుగుచున్నారు. మొదటిసంపూర్ణ మనుపదము స్వతంత్రమున మాతముగనుండనే గాని స్వతంత్రమున కసంపూర్ణతన కవ్వించుటకుగాదు. మహాత్మునికోరికకు ఈతీర్మానము వ్యతిరేకముగ లేదు. మహాత్మునిపై మాస్త్రీల కవిత్వమరు భక్తిగలదు. ఆతనియందలి గాఢమభిప్రాయమే విమోచకవిమోచకు దెచ్చి ఈతీర్మానమును బలపరుప జేయుచున్నది.

మొ. తిరుమలరావుగారు:—ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వాతంత్ర్యరాష్ట్రీమాటమి తమయాదర్శ మనుచున్నారు. తెనెంటుపక్షమువారును, మితవాదులును, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యతాయుత పరిపాలనము తమ యాదర్శములగ ప్రకటించుచున్నారు. వారియొక్కముల భావాన్యాసు గారు జాతీయ ప్రజాశక్తిను రవించుచున్నారు. అట్టి సివిల్ కాంగ్రెసువారు తమయాదర్శ మేమియో వెలుపకుండుట చాల నష్టకరము.

ఎం. రంగయ్యనాయుడుగారు:—ఈతీర్మానము గెలుచునెడల దానినిరకు ముందుగ త్యాగమొనర్చువాడను నేనే. అయినను ఈతీర్మానము చాల అనర్థకాయకమని నాతలంపు. స్వరాజ్యమునుపదమును తొలగించుటకు గాంధీమహాత్ముడు అంగీకరించుట లేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు స్వరాజ్యమనిన యొక జేయర్థము గాని రెండర్థములు లేరీయవు. దానికంటే తక్కువనానితో మహాత్ముడు తృప్తిపడెడు. అట్టితరీ ఈతీర్మానములో గోరినవిషయన నిర్వచించుట కవసరము గాన్నించుటలేదు.

బులును సాంబమూర్తిగారు

చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము భూమండలంలో సగముభాగముపై పరిపాలించుచున్నదను విషయము కల్ల ననియు అధినివేశములు నానునామ్రము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు లోబడినట్లు చెప్పవలెనని యాధార్థమున సంపూర్ణ రాజసత్వముల చలాయించుచున్నదనియు నుడివి కెనడా డిక్షికోక్రికా మొదలగురాష్ట్రీముల నుదాహరించిరి.

వి. ఎల్. కాస్త్రీగారు:—అట్టి స్వాతంత్ర్యము నొసగిన మీరు సంతృప్తిపడెదరా?

సాంబమూర్తిగారు:—సంతృప్తిపడెదను. బ్రిటిషు మంత్రినర్థముల నుండియు, పార్లమెంటునుండియు స్వపరిపాలనము వచ్చుట అసంభవమని నడుపుచు ఉపన్యాసములను కలలువాలాగారి వాక్యములగూడ నుదాహరించిరి. సం

పూర్వస్వార్థమును వాటియలక్ష్యముగ నేర్పరుచుచో పాట్ల లన్నియు నేకమును.

అధ్యక్షుడు

ప్రతిపాదనను వోటునకు అగ్రతీరు పెట్టుటకు పూర్వము తన యభిప్రాయమును తెలుపుచు, సంపూర్ణ స్వార్థము పునరావధియని ప్రకటించుట దోషము గాదనియు కాని అట్టి స్థితికి వచ్చితిమి లక్షకులముగా యున్న వా యను విషయమును గమనింపవలెననియు నుడివీరి. వ్యక్తులు పర్యవ్యాస మొనర్చుచున్న, వ్యక్తులు హింసల నందవచ్చును. కాని దేశీయహాసభాదర్శనము మార్చునది వ్యక్తులయత్నము త్యాగముల బట్టి గాదు. వ్యక్తులు పక్షము నేర్పరుచుకొని దేశీయనందు తమ పక్షమును బలపరుచుకొనవచ్చును. అందులకు ప్రజలలో నుద్బోధము గలుగజేయవచ్చును. సుబ్రహ్మణ్యముగారి తీర్మానమువలన నా యాదర్శము నెరవేరెను. ఈ తీర్మానమును గావించు టుచితము గాదు.

తీర్మాన మోహివులు

చర్చమునయినప్పటికి గొంతులయ్యెను. అప్పుడు పోలి దీక్షాసగా 34 గురు అనుకులముగను 34 గురు ప్రతికులము గను సవ్యముగ నొసగిరి. అధ్యక్షుడు కాన్సింగువోటును ప్రతికులముగనొసగి తీర్మానము ప్రోక్షివేయబడినట్లు ప్రకటించెను.

సానికస్వపరిపాలనసంస్థల పశ్చపదుచోనుట

ఇప్పటి స్వపరిపాలనసంస్థల జీవకళావితరణము ప్రభుత్వమునంది సంక్షిప్తము స్వపరిపాలనా కళాధర్మం జ కములై వికృతాకారముల కాన్సి యుండుటచే వీటికి నైజ తేజము ప్రసాదించుటకును అట్టి స్వపరిపాలనాసంస్థలను కాం గ్రెసు సంఘములకును ఆదర్శవ్య మేర్పడగలండుటకును రాష్ట్రములోని కాంగ్రెసు సంఘములు తమ యావచ్చుకొని ధార పోయినవలెను ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అట్టిహాత్యార్థ సాధనకు ఆవరతైన సమస్తమైన కార్యములు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘముద్వారా అవసరముగ విధమున వ మహారంజుటకు సభవారు గోరుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిచే నుపపాదించబడి సభవారిచే నేక గ్రీవముగ సంగీకరింపబడినది.

రామదండు

"స్వరాజ్యసంపాదనకై వలయు చతురంగబలములలో ప్రాధాన్యమునొందిన స్వచ్ఛందసేవాదళములను, ధైర్యవైర్య లేజబ్బితలనునున్నట్లు తేలి స్వపంప్రదాయ సిద్ధముగ ఆహింసాది ప్రపత్తిపూర్వముల సర్వసమర్థమునందు త్రేములుగ జేయుటకు స్వార్థోముమును, ఇహపర సాధకమునగు స్త్రీయును త ధర్మము ప్రధాన ప్రేమాంశముని ఈసభవారు గ్రహించుచున్నారు."

"2 ఆసిద్ధాంతానుసారము వేర్వేరు మతావలంబకులగు నాంగ్ధ్రుల నిజమతధర్మ శోభితమైన మార్గములను అనుసరించుటకు ప్రత్యేకదళముల నిర్వహించి సంసిద్ధులగుచు ప్రకృతముతద్భావము ప్రకాశితమును ఆంధ్రస్వస్వప్రకాశమును నగు "రామదండు" స్వరూపమున "హిందూస్థానీ సేవాదళము"న మహాంగ గము నిర్వయమొనర్చుటకు తీర్మానించడ మైనది".

పై తీర్మానము దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారిచే ప్రతిపాదించబడి ఏక గ్రీవముగ సభవారిచే నామోదించబడినది.

3. శ్రీ ఆల్లూరి శ్రీరామరాజుగారి ధైర్యమును ప్రశంసించుట

సమబలసమన్విత మగు దౌర్జన్యపహిత మయిన ఆయుధ ప్రయోగమునందు నమృతములేదను అభిప్రాయమును మజల వక్కాజించుచు శ్రీ ఆల్లూరి శీరామరాజుగారి అద్భుత ధైర్యోత్సాహములను, పట్టుబట్టును, హిందూదేశమును పరరాజులపాలనయందండి తొలగించి సర్వస్వార్థములను సమర్థ విందునట్లు గావించిన ప్రయత్నమునకును అతని ఆత్మసమర్థతాది త్యాగశీలతను, దేశభక్తికిని ఈసభవా రాతనిని ప్రశంసించుచు, అతనియాత్మకు కాంతి గలుగుగాక యని భగజంతని ప్రార్థించుచున్నారు."

ఆ. కామేశ్వరరావుగారు:— పైతీర్మానము నుపపాదించుట దాని నేక గ్రీవముగ సభవారింగీకరింపవలెనని గోరిరి. ఈ తీర్మానమును శ్రీరామరాజుగారి దేశభక్తిని, ధైర్యసాహసములను ప్రశంసించుచున్నామే కాని అతని హింసాపథము నే మాత్రమును నునమోదించుటలేదు.

భ. సత్యనారాయణగారు:— ఈ తీర్మానమునకును, ఇదివర నెన్నిన తీర్మానమునకును నాకెట్టి భేదమును గాన్పించుటలేదు. సంపూర్ణ స్వార్థముల తీర్మానములో గన్పరచిన యుత్సాహమునీతీర్మానము సందర్భమున గూడ గన్పరచెదరుగాక యిది గానంబడును. శ్రీరామరాజుగారి ధైర్యసాహసములగురించియు గూడగములగురించియు అప్రతిపక్షము పల్లెటూర్లయందు విన్నయెడల అతడు రా రాజుని తోచును. శ్రీ రామరాజుగారు చచ్చిపోలేదని పల్లెటూర్లలో నడువంట్లు

న్నారు. కాని శి లేదని ఆతడు పట్టుకొనబడెననియు పోలీసు వారు అజాగ్రత్తగానుండుగా ఆతడు పారిపోనెత్తించెననియు, అప్పుడు తు హాచేకాల్పించెనుబడి మరణించిననియు ప్రభుత్వము వారు 18 లేదని ప్రకటించినతరువాత శ్రీరామరాజు మరణించెనని స్థిరపడిపోయెను. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువా లేమి జేసినను ఆతనిని తోడ్కొనిపోయి కట్టి కాల్చినను మేము కలుగజేసుకొనకపోయెను. కాని శ్రీరామరాజునకు విరేచితమాపాదించుటచే మాకు బాధ గానున్నది. అతని చంపిన పరిస్థితులగురించి సరియగు సంతృప్తికరములగు వివరములింకా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించలేదు. ఈ విషయమై జన్మభూమిపత్రిక ఎన్నిమాడ్లువాసినను సరియగు సమాధానములికారలనందించుటలేదు ఆతడకలించినది హింసాపథము. దానివలన దేశమునకు చెరువుగలుగును, అని మేముందరము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. కాని ఆ వివేకముగ ప్రారంభించినను పోరాటమును చాలధైర్యసాహసములతోను, చాకచక్యముతోను నడిపినని ప్రభుత్వాధికారులు చాలమూడి ప్రశంసించుచు ప్రభుత్వము వారికి నిజమేదీ కల నం పి రి. అట్టి స్థితిలో నాతనిని మనముగూడ ప్రశంసించుటలో తప్పులేదు.

ఒకసవరణ

తీర్మానము నట్లుంచి దానిచివర, "ఎజెన్సీ ప్రదేశమున జరిగిన చర్యలగురించి విచారించుట కొకవిచారణసంఘమును వంపవలెనని" గోరుచు చేర్చవలెనని కొఠారి ఆంజనేయులుగారిక సవరణను చెచ్చిరి.

మ. రంగయ్యనాయుడుగారు, తీర్మానమును ఎదుర్చుచు, శ్రీరామరాజునుగురించి సరియగువిషయములతమ కేడియు రూఢిగ లేలేయదనియు, అట్టితరీ అతని ధైర్యమును ప్రశంసించుచు తీర్మాన మొనర్చుట అసందర్భముని నుడివీరి.

చర్చకు వాయిదావేయవలెనని ప్రతిపాదన

అత్యుక్తా గోవిందాచార్యులుగారు ఈతీర్మానముపై చర్చను ఇంతటితో ఆపి ఎప్పటికో నిలపించుంచవలెనని యుపపాదించిరి.

దు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చర్చనునిలిపించుంచవలెనని ప్రతిపాదననుదుర్చుచు నుపసవ్వించిరి.

గోవిందాచార్యులుగారి ప్రతిపాదనకు వోటున బెట్టుగా నధిక సంఖ్యకులచే నామోదించబడినది.

రాబోవు మహాసభ

రాబోవు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను, పెనుమర్రి లక్ష్మీనరసింహాశ్రమీగారు మచిలీపట్నమున కాహ్వానించిరి. కొలవెన్ను రామకోటిశ్వరరావుగారు రా ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. ఈప్రతిపాదననుగూడ సభవారిచే నేక గ్రీవముగ నామోదించబడినది. అంతటితో సభాకార్యక్రమము ముగిసెను.

ముగింపు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు గో. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం కెట్టిగారు సభాకార్యక్రమమును జయప్రథముగ నుడవించుటకు అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించి అధ్యక్షుని పుష్ప మాలాంకృతుల నొసర్చి దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతినిధులతరపున ఆహ్వాన సంఘమువారికిని, అధ్యక్షులకును, కృతజ్ఞతను చెలిపి, వలండ్లలో నేవను ప్రశంసించిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు సభను జయప్రథముగ జరిగించినందుకు ప్రతినిధులను, ఆహ్వానసంఘమువారిని ప్రశంసించి కృతజ్ఞతను చెలిపి కొన్ని ముగింపువాక్యముల నుడివీరి. దేశమునకు తిరిగి మంచికాలము వచ్చుచున్నది. ప్రజలలో ఉత్సాహముతిరిగి వ్యాపించుచున్నది. సంపూర్ణ స్వతంత్రతీర్మానమువలన నిది నువ్వక్త మగును. ప్రస్తుత మెన్నియభిప్రాయ భేదము లున్నను వానిని సమన్వయ మొనర్చి దేశమును నడిపించగల మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షానంతరము చాలమడుంగు లధిక దివ్యదేజస్సుతో బయలుపడెదను.

ఈ పట్టుములో జరిగిన ఈ సభయందు నిజముగ ప్రజాసత్తాక స్వరూపము తెలిసినది. పెద్దపెద్ద నాయకు లీ మహాసభకు హాజరై పోవుట విచారకరమయ్యెను, అంతువలన అన్ని పక్షములును సరిసమానముగ తూగుటకు కారణ మయ్యెను. ఈ మహాసభ ఇంతజను ప్రదముగ జరుగుట చాల మోదావహము. మ హాత్ము ని అహింసా మార్గమున ఆధ్యాత్మిక, రాజకీయవిభేదములు లేకుండ, అందరమును గలసి పనిజేయగల శక్తి ఈశ్వరుడు మనకు ప్రసాదించుగాక!

అంతట జయజయధ్యానముల మధ్యను వందేమాతరధ్యానముల మధ్యను రాత్రి 9 గంట కు ఆరవ ఆంధ్రరాష్ట్రీయమహాసభ ముగిసెను.

విందు

సభ ముగిసిన తరువాత రాత్రి 9 గంటలకు ప్రతినిధుల కందరమున ఆహ్వానసంఘమువారిచే విందునర్పించెను.

ఆంధ్రమహాసభలో డాక్టరు అవధానిగారు చదివిన పద్యము

నీ! ఆవాహనము నన్నపార్థున కియ్యెడ,
నావాహనముక్కియజ్ఞ కిటకు
ఆవాహనంబు నాగార్జునగురునకు,
రావయ్య శ్రీత్యాగరాజయ్యకు
ఆవాహనము పోతనామాత్యయోగికి
రావయ్య శ్రీకృష్ణరాయ యటకు
ఆవాహనము శ్రీయాంధ్రావనీజాత
సకలకలాపితక్షణుల కిటకు
గీ! రండు రండెట సకలాంధ్రమండలముల
విబుధవర్ణులు ధర్మాభివృద్ధిసాంధ్రై
మిమ్ము కలచుచు నొకటిగా మిలితమై
మీదులేజంబు వీరిపై మెలయడయ్యు

ఆంధ్రసభాప్రతినిధులకు విందు:— ఆంధ్ర మహాసభలకు చెన్నపురికి విచ్చేసిన ప్రతినిధుల కందరికిని దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిదివమున మైలాపురమున తమస్వగృహమున విందొనర్చిరి.

దీపావళిభిక్ష

బండరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకు ఈ దీపావళి వండుగ సందర్భమున చంచాలు వనూలుచేయుటకు ఈ క్రింది వారు కళాశాలనుండి వచ్చుచున్నారగాన ఆయాబిక్షియ, పల్లెలోని పౌరులందరు వారికి కావలసిన సహాయం చేసి యెక్కువ వైకం వచ్చునట్లు మాడ గోరుడ న్నాము.
చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావుగారు బొంబాయిపట్టణము
కొలవెన్ను రామకోటిశ్వరరావుగారు, చన్నపట్టణం
నుసర్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు నెల్లూరుజిల్లా
చేదాల రంగారావులుగారు డిబ్రో
నుజర్ల రాజుగారు అమలాపురం, రాజోలుతాలూకాలు
పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు గుంటూరుజిల్లాయున్ను,
బెజవాడయున్ను
విశ్వనాథం సత్యనారాయణగారుతిరుపతి, చిత్తూరు,
కాళహస్తి
దర్భాజానకీరామయ్యగారు బొంబాయిపట్టణం
రాంగోపాల్ శ్యామలగారు డిబ్రో
ఈరంగి వెంకటశాస్త్రిగారు పెద్దాపురం రామచంద్ర
పురం తాలూకాలు
పత్తి రామకృష్ణారావుగారు, విశాఖపట్టణం, విజయనగ
రం, బరేపురం, నరసన్న పేట
చల్లపల్లి కృష్ణమూర్తిగారు, తాజమ హేంద్రవరం, ధ వ
శేక్వరం.
కోపల్లె రఘునాథరావుగారు, బండరు, గుడివాడ,
తాలూకాలలో మిల్లులు
భోగరాజు సదాశివ సుబ్రహ్మణ్యం గారు యేలూరు,
యేలూరుమట్టు గ్రామములు, కొవ్వూరు.
పోరంకిశాస్త్రి రాజుగారు దేవరకొటపరగణా గ్రామ
ములు
తెరుకువాడ వెంకటవరసింహంగారు, కాకినాడ, పితా
పురం, వగైరా
కావరపు నరసింహంగారు గూడూరు, బండరు తాలూకా
ఇట్లు ఆంధ్రజన విధేయులు.
భోగరాజు పట్టాభినీతారామయ్య
కార్యదర్శి, హనుమంతరావునిధి.
వేమూరి రామచంద్రరావు
కార్యదర్శి, పాలకసంఘము అండు కవున్నిలు
చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, } ప్రతి అధ్యక్షుడు, అండు
మచిలీపట్టణం } కార్యదర్శి, ఆంధ్రజాతీయ
20.10.1924 } విద్యాపరిషత్తు
కా వ లె ను
నుకీల, నిరుపేద, ఆంధ్రవిద్యాపరిషదులుగల 18 సం
వర్సములకు మించిన వయస్సుగల, ఒక బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణాం
వివేకావేదనకు అన్నవస్త్రములనిచ్చి ఆయుర్వేద, అల్పపరిత్యా
జైద్యమును, మంత్రసాని పనిని నేర్పబడును. కనుక తక్షణం
ఈడిగవ విలాసమునకు దరఖాస్తు చేసికొనవలెను.
ఆంధ్రఆయుర్వేద మెడికల్ స్కూల్.
ప్రిన్సిపాల్ గారికి,
గుంటూరు.

కేరళ చరకాసేవక సంఘము

బహిష్కరణవాదుల ప్రత్యేకపక్షము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునుండి విడిపోవుట అలెప్పేలో జరిగిన కేరళ రాష్ట్రీయ సంఘసభలో, నూలువడుకనివారు కాంగ్రెసు సంఘములలో సభ్యులుగానుండ గూడదను నిర్బంధతీర్మానము తీరస్కరింపబడినందున కేరళ రాష్ట్ర బహిష్కరణవాదులు శ్రీయుతి టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి నాయకత్వముక్రింద కేరళ చరకాసేవక సంఘమును పేరుతో ప్రత్యేకపక్షము నేర్పరిచిరి. ప్రతినెలయును విధిగా స్వయముగా వడికినమంచిగూలు 2000 గజములకు తక్కువలేకుండా భారతఖద్దరుసంఘమునకు పంపుట కంగీకరించినవారికిమాత్రమే యీ క్రొత్త సంఘమున సభ్యత్వమున కర్హులగుదు. ఈసంఘమునకు జూరి జోసెపుగారిని అధ్యక్షునిగాను, ఏ. శ్రీ. గోవిందదాసుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగాను కొళాధికారిగాను, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్య, ఆర్.వి. శర్మ, కే. కుమారుగార్లను కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనిరి. ఈవారములో క్రొత్త పక్షమువారు అలెప్పే, చెంగనుచేరీ, తిరులళ్ల గ్రామములలో సభలు జరిపిరి.

అ. ప్రె.

మత కలహములు

అ హ మ దా బా దు

అహమదాబాదులో జనులపూరు దర్వాజాకు వెలుపల జగన్నాథస్వామి దేవాలయమున్నది. ఆ దేవాలయ ప్రాంతమున కొందరు సాధువులు డేరాలువేసి దిగిరి. దగ్గరనున్న మ్యూనిసిపలు కొళాయికడకు నీళ్లకొర కొకసాధువు వెళ్లెను. అప్పుడొక మహమ్మదీయుడు ముందు తాను నీళ్లు త్రాగవలెననెను. దానిపై వారిద్దరును కొట్టుకొనిరి. సాధువుకు తలమీద గాయముతగినది. వెంటనే చాలమంది సాధువులును మహమ్మదీయులును ప్రోగుపడిరి. అంతలో పోలీసు నూపర్వైంటు మన్నగువారు వచ్చి కొట్టుబజరుగకుండ తేసిరి. 19 వ తేదీ వునకాము 11 గంటలపుడీగలభా జరిగినది. ఆరాత్రి అచట పోలీసువారిని కావజేయిరి. దేవాలయసమీపమున ఒక గోరీయున్నది. ఆస్థలకుంతయు తన దేవని మహంతా సినిలందావా దెచ్చెనని 20 వ తేదీ ఉదయమున తెలియగా మహమ్మదీయులకుచాలా ఆగ్రహముకలిగినది. ఆగోరికి చేరువనున్న యింటికప్పుకు కొద్దినట్టు కలిగినది. దానినిసాధువులే కలిగించినమహమ్మదీయులనసాగిరి.

పాట్నా-దినాపూరు

“దినాపూరులో మహమ్మదీయులకు ఆగ్రహమున కలిగించునట్టి పనులను పొందువులుచేసిరి. అందువలన మహమ్మదీయుల కాగ్రహముకలిగినను వారు శాంతముగనే యున్నారు” అని 17 వ తేదీని తర్వాదు ముస్లీముగారు మాలానా మహమ్మదాళీగారికి తంతునంపగా వారు దానిని మహాత్మునకు చూపిరి. మీరును బాలు రాజేంద్రప్రసాదుగారును కలిసి శాంతిని కాపాడి మాకు తంతివార్త నంపవలెనని ముసేనుగారికి మాలానా గారును అటులే ప్రసాదుగారికి మహాత్మునకు తంతివార్తల నంపిరి. దినాపూరులో పంచాయతీదారులు శాంతిని ఏర్పరచుచున్నారు. పాట్నాలోగూడ నటులే ఏర్పరచెదము. ఇక అల్లరునుజరుగవు అని ముస్లీముప్రసాదుగార్లు కలిసి పంపిన తంతివార్త 20 వ తేదీని మహాత్మునకు చేరినది.

నాగపూరు

డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగారు పొందువులలోను మహమ్మదీయులలోను మాటలాడుచున్నారు. అబ్దులు కలాం అజదుగారిని పంపవలెనని మహాత్మునకును ఓపావలిలోగా మీరును అజదుగారును రావలెనని పండిత మోతీలాలుగారి పేరను మహమ్మదీయులు తంతివార్తల నంపిరి.

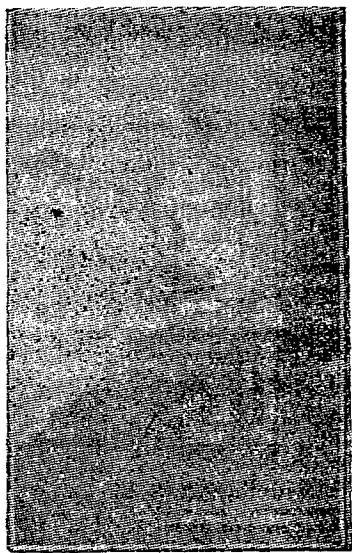
కలకత్తా తెలుగులుఘాటు

కలకత్తాలో తెలుగులు ఘాటు మసీదు ముత్వాలీయున ఎనమందుగురు మహమ్మదీయులును ప్రభుత్వోద్యోగుల ఉత్తరువులను తీరస్కరించి దేవాలయ సమీపముననున్న బయలులో బక్రీదునాదు గోనప చేసినది వారిపైనే కేసు తేబడెను. వారి వద్ద పూజీకత్తులు పుచ్చుకొనబడెను. (అ. ప్రె.)

సిక్కుసంఘారసంఘము

అకాలీనాయకులప్రకటనము

“సుధార సంఘమువారు జయిటోకు వెళ్లుటకుముందు శ్రీ దర్బారు సాహెబును దర్శింపగోరుచున్నార; గాన్వయితరయా త్రితల నందరి వాదించెడు రీతిని వారినిగూడ ఆదరింపవలెను. స్వర్ణదేవాలయావరణమునకు తత్పరియమునకు ఎవ్వరునుగూడ సుధారుల నిరోధింపగూడదు.” అని శిరోమణి సంఘము వారు ప్రకటించిరి. ఎట్టి అల్లరులును జరుగకుండ స్వర్ణదేవాలయాధికారులు సకలవిధములను ఏర్పాటులను చేసిరి. సుధారులు సారగ్రహీ గురుద్వారమున వహించుచున్నారగాన వారటకుండి బయలుదేరిన వెంటనే కొన్ని అల్లలులు జరిగినని తెలిపినది. పెద్దసంపువారి కడ్డపడెనను వార్త మాకు తెలియగానే మేమిద్దరమును కడువడిగా ననటి తేసితిమి. “మాపతాకమును మాసంఘవామాంకితమును తోరణమును చింపివేసిరి. మావారి పైని దుమ్ముచల్లిరి. మమ్ముచాలా ఘాచ్చుగా నిరసించిరి. తిట్టిరి.” అనిసుధారులు తెలిపిరి. సుధారులు కొట్టుబడె యిద్దరికి బలమైన గాయములు తగిలెను. వారిని వైద్యశాలకు పంపిరిఅని ప్రజలలోకొందరు తెలిపిరి. మేము వారినందరిని శాంతింపజేయటకు చాలప్రయత్నించుతిమి. “ఇట్లు జరిగినందులకు చాల విచారించుచున్నాము. ఎంతటి ఆగ్రహకారణము కలిగినను శాంతమును పెట్టగూడదు. సుధారులు స్వర్ణదేవాలయమునకు వెళ్లగోరుచున్నారగాన మీరు వారిని నిరోధింపగూడదు.” అని మేము బోధించి వారికి దారిచేసితిమి. మీరు స్వర్ణదేవాలయమునకు నడువుడని సుధార సంఘమునువారిని కోరితి

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

కడపటిదినమున మరి రెండుగంటలకు మహాత్ముని ప్రాశన చేయుననగా డాక్టరులు మహాత్ముని తూచినపుడు తీయబడిన చలుము.

మిగాని వారు సమ్యుతింప లేదు. “మేము ముందుకు రాము. దీని కంతకును ఆకాలీలేకరకును” అనివాహూరకమాపింపసాగిరిగాని ఆగుంపులో అకాలీలసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగానుండెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు మున్నగు నన్ని మతముల వారును గూడ నాగుంపులోనుండి విడుదలయిబిబ్బి కలుగకుండ స్వర్ణదేవాలయమునకు గొనిపోవుటకు పూజీ పడెనుమరి మేము తెలిపినను గూడ సుధార సంఘము వారు సమ్యుతింపలేదు జత వారు స్వర్ణదేవాలయమున కేగినచో వారిలోచాలయండి అక్కడనే నిలచిపోయెదరు గాని జయిటోకు వెళ్లని నాయకులకు భయముకలిగినది గాన జతవారిని ఆకలితిఖతు వద్దకుపంపుట వారికిష్టములేదుగాని వారిదేవాలయమువారు చాలపట్టుపట్టుచే విధిలేక వారి నాయకులందుల కొప్పకొన ఎలవీ వచ్చినదిగాని దానిని తప్పించుట కేదైనసాకు దొరుకునా అని వారు ఆతురతతో చూచుచుండగా వారికి యీసాకుదొరికినది గాన వారు మరిమందుకురామని తప్పించుకొనిరి.” అని సర్దారు మంగళసింగు గారును మాస్టరు సుందరసింగు గారును నిన్న 20 వ తేదీని ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

జయిటోకు చేరుట

సుధారుజతవారు నిన్న 20 వ తేదీ ఉదయమున అమృత సరునుండి రైలులో బయలుదేరి మధ్యాహ్నము ఒంటిపంటకు జయిటో చేరిరి. వారితో మితవాదులు సిక్కు ప్రముఖులుఅనగా రాష్ట్రీయ సిక్కుసంఘారసంఘ సభ్యులు కొందరుగూడ నుండిరి.

అన్ని రైలుస్టేషనులలోను వారికి స్వాగతమియ్యబడెను. జయిటో రైలుస్టేషనులో ఘనమగుస్వాగత మియ్యబడెను. సర్దారు గురు దయాస్సింగు, లాలా నాధురాం (పోలీసు ప్రధానోద్యోగి) గార్లు మున్నగు వారు చాలమంది జయిటోనివాసులు స్టేషనువద్దవేచి యుండిరి. బాండుమేళమును వాయిచిరి. రైలురాగానే సత్ శ్రీ అకలు అనిఅరచిరి. వారందరు నచట దిగిరి. రైలునుండి నచట వారికొరకొక గంటనేపు నిలిపియుంచిరి. వారు అమృతసరు నుండి తెచ్చిన గ్రంథసాహెబునొక పాలకలోనుంచి ఊరేగింపుతో తీసుకొని వెళ్లిరి. జతేవారు సర్దారు ప్రేమసింగు, రాటు సింగు, సుందర సింగు, నూరం సింగు, గురు దత్తు సింగు, గార్తె దుగురును ఖడ్గములను ఒరలనుండి తీసి పైకెత్తి ముందు నడువసాగిరి. బాధ్యులు సర్దారు హరబక్షసింగుగారు మున్నగువారు ధ్వజములనుపట్టుకొని ముందు నడువసాగిరి. వారితోగూడ బాండుమేళమునా రుండిరి. వారందరును పాదరక్షలను తీసివేసి నడువసాగిరి. సర్దారు గురుదయాస్సింగు అసిఫైంటు అడ్మినిస్ట్రేటరు), లాలా నాధురాం (పోలీసు ప్రధానోద్యోగి), తికాసుందరసింగు (రావప్పిండి), లెప్టినెంటు. రఘువీసింగు (రేజిశాన్సి” సర్దారు జవహరసింగు (ఎం. ఎల్. సి. అంబూ), కెప్టెను లక్ష్మసింగు, రిఫర్టరు అజితుసింగుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులుగూడ నుండిరి. వారందరును పెద్దబజారుపీధిని రెండుమెళ్ళుదూరము ఊరేగింపుతో వెళ్లిరి. పారులు విస్తామగా వీధులలో బారులుదీరియుండి చూచిరి. బడిపిల్లలును యితరులు వేయిమంది యను వారివెంట వెళ్లిరి. వారందరును మధ్యాహ్నము రిగంటలకు గంగాసాగు గురుద్వారము చేరిరి. అప్పుడు వారందరును భక్తిగీతములను పాడుచు గురుద్వారమున ప్రవేశించి అందరును నేలమీదనే కూర్చుండి ఒకగంటనేపు గీతములనుపాడి (ప్రానలుచేసి నెమ్మదిగా వెళ్లిపోయిరి. నేడు 21 వ తేదీ ఉదయమున అఖిండపాఠము ప్రారంభింపబడెను. వారికి బసవగృహ గురుద్వారసమీపమున దేవాలయవేసి భోజనములకు తగినవీర్పాటులను చేసిరి. ఈరీతిగా తమసంకల్ప మీదేరినందుకు మితవాద సిక్కులు ఆపరిమితానంద భరతు లగుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

అనఫాలీగారికి శస్త్రచికిత్స

డిల్లీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి

అనఫాలీగారు కొంతకాలమునుండి అపెండిసిటీసువలన బాధపడుచుండెను గాని చెరసాలలో నుండుటచే శస్త్రచికిత్స చేయ నవకాశము లేకపోయెను. 19 వ తేదీని డాక్టరులు అన్నాగీ, రహమాను, శర్మగార్లు చికిత్సచేసిరి. బాగుగానేముగిలినదిగాని కొంతసేపటివరకును రోగిస్థితి అస్థిమితముగా నుండెను. కాని నాడి సరిగా నున్నందున తొందర కలుగగూడదని డాక్టరులు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

డిప్యూటీకలెక్టరు లంచములుగొని కఠినశిక్ష విధింపబడుట.

పశ్చిమకాండేఖలో డిప్యూటీ కలెక్టరు మాస్టర్ దారు మూద్ లించపుకేసులలో దోషిలోపణ చేయబడి ఒక్కొక్క కేసులో ఒక్కొక్క సంవత్సరము కఠినశిక్షయు కొంత జరిమానాయను విధింపబడిరి. శిక్షలు ఒకటివెనుక ఒకటి జరుగవలసియుండెను. అప్పీలు చేసినగా జిల్లాజడ్జి ఒక కేసును కొట్టి వేసిలేక్కిన రెండింటిలో శిక్షను ఖాయపరచెను. కారాగృహ శిక్ష రెండింటియును ఒకేకాలమందు జరుగును (అ. ప్రె.)

ఘాతుకకత్త్రము

మార్వాడిమోహుకారి దారుగుమరణము

ఒక క్రైస్తవమతావలంబకుని నిర్బంధింపబడెను.

కరాచీ, ఆక్టోబరు 17:—కరాచీ మునిసిపలు జలయంత్రకాలవద్ద రొమ్ముమీద, పొత్తికడుపుమీద పీకమీద గాయముగల శివ మొకటి కన్పించెను. రక్తముతో కూడిన కటిక వానికత్తి శవముబ్రక్కను గలదు. నాల్గుచక్రిముల యెంటి గుట్టబుండి ఆనవాళ్లు మెత్తని ఆభరణమీద కన్పించుచుండెను. భాగనులో అనుధనవంతుని శరీర మని యాతనితమ్మునిచే బోల్చబడెను. చొక్కా బంగారు జొత్తుములును, బేలు గడియారము, ఉంగరము మొదలైన వస్తువులు దీసికొనబడెను. విచారణమీద 30 సం॥లు నయస్సుగల క్రైస్తవమతావలంబుడగు నొక యువకుడును నల్లురు బండివారును అనుమానముమీద ఆరెస్టు కాబడిరి. చనిపోయినవానివద్ద తాకట్టుంచబడిన చెక్కు పన్నువాసాసములుగలవారిని గురించి వెదకుచున్నారు. పోలీసు వారికిను విచారణకు సల్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ అక్టోబరు 21-వ తేది

మంగళవారము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభలో నోటిఫికేషన్ తీర్మానమునకును కూలురగు ప్రతినిధులు పలువురు గలరునుటకు సంభవములేదు. అట్లేని వోటు సహాయముతో బహిరంగసభలో నోటిఫికేషన్ తీర్మానమునకు ప్రాముఖ్యమధికముగ గలదు. ఇందు విషయమై పాటికులకున్న పాలకులు దూరమలోచించుట ముఖ్యము. దేశమునందు అత్యల్ప సంఖ్యాకులుగనున్న పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదుల సంఖ్య పెరుగుటకు కారణమేమి? విషయనిర్ధారణ సభలో సీతీర్మాన మంగీకరింప బడుటకును బహిరంగసభలో నిరసములవారును దాదాపుగ సమానముగ నుండుటకును ఏమికారణము? కేవల నిర్బంధప్రయోగముచే పాలకు లిందుకు బహుచెప్పి ప్రయోజనములేదు. నిర్బంధ ప్రయోగము ఏదేశమునందును ప్రజాశయముల నణగద్రొక్కి యుండలేదు. సమస్త స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించుచున్న దక్షిణాఫ్రికాలో నయితము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపక్షము నిలిచియున్నది. నిలిచియుండుటయగాక స్వతంత్రపక్షమువారే ప్రభుత్వమును వశపరచుకొనుట తలపించెను. హర్జిగాజ సేనాని పరిపాలకుడగుటయు స్మృతసేనాని ఓడిపోవుటయు జరిగెను. బ్లెండులోగూడ పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్ష మంతరింపలేదు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో హిందూదేశమునం దట్టి పక్షము నానాటికి బెరుగుట వింతగాదు. పాలకులు ప్రజాభీష్టములను నెఱవేర్చక కాలహరణము జేయుచు, లాఆర్డరుల పేరుతో నిర్బంధ ప్రయోగమునకు గడంగుచు, జన్మ స్వాతంత్ర్యములకు తీవ్రభంగము కలుగజేయుచు, సుప్రీం జేయుటచే, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించుట దుర్లభ మను నభిప్రాయము నానాటికి ప్రబలమగుచున్నది. నిరాశక్తియనను ఒక హద్దుగలదు. హద్దు దాటినపిమ్మట, మరల నాశను పురిగొల్పుట దుస్సరమగును. బ్రిటిషు రాజకీయవేత్త లేమి జేయుచున్నారో నిరర్థక మగు విచారణ సంఘమును నియమించి సంస్కరణ నిబంధనలను మార్చుటకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రమును అమలులోనికి దెచ్చుటకు మున్నెకమారు సమ్యక్తించిన లేబరు పక్షము, ఆవిషయమునే మరచి కన్సర్వేటివు పక్షముతో బాటు మెలగుచుండెను. లేబరు పక్షము వారు అరచేత వైకుంఠమును జూపెదరని కనిపెట్టుకునియున్న నాయకులకు తీరని యాశాభంగము

గలిగెను. మితవాద రాయబారములు వెడలిన దారినే ఇంటికి దిరిగి రావలసి వచ్చెను. బిసెంటు గారి తెలివి తేటలను, ఆమె పలుకుబడియు నయితము, నిరుపయోగము లయ్యెను.

లేబరుపక్షమువారు ఓడిపోయిన పిమ్మట, కాండుటేబిలుసమావేశము జరిపి, సంస్కరణ విధానమును తయారుజేయుటకు భారతీయుల కవకాశ మిచ్చెదమని తీర్మానించుటవలన. నేమిప్రయోజనముండును? చేతిలో అధికారమున్నపుడు దానినుపయోగింపక, పిమ్మట ఆశీర్వాదించిన నేమిఫలముండును? పోనీ, తమ ఎన్నికలప్రకటనలలో నయినను హిందూదేశవిషయమును గూర్చి ఇసుమంతయయినను జూపించిరా? ఇతర విషయములకొర కెంత పోరాడినను, హిందూదేశ సమస్య సందర్భమున మాత్రము అన్ని పక్షములవారును ఒక్కరితినే ప్రవర్తించెదరు. పక్షభావ మీవిషయమున మాత్రము గుదురునటుల దోచును. కన్సర్వేటివులు అధికారమునకు వచ్చుచో నేమి జరుగునో తెలిసియే యున్నది. బాల్కనినుగారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ వివరించిరి. అతివాదుల సందరను అణగద్రొక్కుటకు, బాల్కనినుగారు బద్ధకంఠులై యున్నారు. అశాంతి నెదుర్కొనుటకు, దండన పద్ధతితప్ప వేరొకమార్గ మెరుగని కన్సర్వేటివు లింత కన్నను నేమి జేయగలరు? లిబరలుపక్షమున కింత కన్నను ఎక్కువ విశాలాశయములు గలవనిదోపదు. లాయడజార్జి గారి ఉక్కుచట్టపు ప్రసంగము నెవరును మించజాలరు.

ఈవార మందిన "నేషను" పత్రిక రీడింగుప్రభువుగారికి ఏమని న ల హా ని చ్చు చు న్న దో పరికింపవచ్చును నేషనుపత్రిక సుప్రసిద్ధమగు లిబరలు పక్షపత్రిక. లాఆర్డరుల సేవీరున నయినను రక్షింపవలయుననియు, ఇందుకు బ్రిటిషుప్రజలు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు తప్పక తోడ్పడదనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు సందిగ్ధసమయములందు తమ శక్తి సామర్థ్యములను కనబఱుపవలెననియు, ఈపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. లిబరలుపక్ష మయినను కన్సర్వేటివుపక్ష మయినను ఇంపీయలిస్టు భావములచే సంపూర్ణముగ ప్రేరేపింపబడుచున్నవి. ఇక నిరుపక్షములును కలిసిపోయినచో, నేమిజరుగునో చెప్పవలయునా? హిందూదేశమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాశయము వ్యాపించుటకు, ఇంగ్లండు దృష్టిపక్షమే కారణము. ఆంధ్రదేశ ప్రముఖులు కొంద రీషిషయముపట్ల దృఢాభిమానము జూపుట, త్రోసివేయదగిన విషయము గాదు. కాంగ్రెసు క్రీషును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముక్రిందకు మార్చవలయుననియు, స్వరాజ్యమనిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని నిర్వచనముజేయవలయుననియు, దేశమునందు ప్రతిధ్వని ఏనుపించుచునే యున్నది. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభలో, నీవిషయమై దీర్ఘచర్చజరిగిన నాశ్చర్యముండదు.

ఐనను, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభవారు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును నిరాకరించుటలో, దూరదృష్టి జూపిరని యంగీకరింపక తీరదు. ఏలనన, నిరాశవలన జనించిన స్వాతంత్ర్యాశయమునకు నిలుకడ యుండజాలదు. గాంధీ మహాత్ముడు బ్రిటిషు హృదయమును మార్చ వీలగునను నమ్మ

కమును విడువలేదు. అత్యంత ప్రజలు పెంపొందించుకొను కొలదియు, ఇంగ్లండునం దేక్షపమున్నను, వారి యభీష్టము తప్పక సిద్ధించును. నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి దారి జూపుననుట నిశ్చయము. అనుకూల పరిస్థితులు చేకూరినపిమ్మట, దేశమంతయు అంతఃకలహములను మరచి స్వరాజ్యత్వమే పీడింపబడు సమయమున, ప్రజలలో ఆత్మ విశ్వాసమును కార్యదీక్షయు బలపడినపిమ్మట, భారతీయుల కోర్కెల నెనరును నిరోధింపజాలరు. ఇంగ్లండులో నే పక్షమువా రధికారముండున్నను భయములేదు. బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే ఆదర్శముగ జూపిరి. కాని తదాదర్శసిద్ధికై వారు పరీక్షా కార్యక్రమమును నిర్ణయించిరి. ఆకార్యక్రమమును హిందూదేశమునందు ఏపక్షమువారును అంగీకరించుట లేదు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నెల్లరును మనస్ఫూర్తిగ నభిలషించుచున్నారు.

తగినప్రయత్నము సలిపిన అహింసా పద్ధతులచే స్వరాజ్యమును పొందుటకు త్వరలో వీలుగలదని గూడ పలువురు నమ్ముచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద రాజాపునంపత్సరము సంతను నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకై వినియోగించుచో అనుకూలఫలితమును గూర్చి సందేహింపబడలేదు. స్వరాజ్యమున కంగీకరించు బాధ్యతను గాని నిరాకరించు బాధ్యతను గాని ప్రభుత్వము వారిపైననే మోపుట లాభకరము. ఏనాడు భారతీయుల స్వాతంత్ర్యపుహక్కును ఇంగ్లండు సంపూర్ణముగ నిరాకరించునో, ఏనాడు వేరొక ఆదర్శము జేరుట తమ విధియని ప్రజలుతలంచుట తప్పని సరియగునో ఆనాడు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య గమ్యస్థానము సర్వత్ర నామోదించబడును. అట్టి యవకాశమును పాలకుల కిచ్చి భారమును వారిపైననే మోపుట లాభకరమో లేక ప్రజలు తమంతట తాము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే తమగమ్యస్థానమని ప్రకటించుట లాభకరమో యూహింపవచ్చును. ఒకవంక లేబరుపక్షమువారు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యముగూర్చి మరల సుముఖభావము గనుపరచుచున్నపుడు వారిమాట వారికి వప్పగించి, పిమ్మట వేరు గమ్యస్థానము జేరుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. మహాత్ముడు నిర్ణయించిన స్వల్పవిధులను నెఱవేర్చుటకే ప్రజలు వెనుదీయచున్నపుడు, ఇంకను ఎక్కువ త్యాగములనుకోరుట కిది యనుకూల సమయముగ గనవట్టదు.

ఏ యుద్యమమగునను, కేవల ఆదర్శములచే గాక దానిని నడిపించు నాయకుల శక్తి సామర్థ్యముల ననుసరించి ముందుకు బోవుచుండును. మహాత్ముని దృఢసంకల్పబలము వెనుకలేకున్నచో, జాతీయోద్యమమునకు ప్రస్తుతజల ముండెడిదిగాదు. దేశమునందు గలిగిన నిరుపమానప్రబోధము సాధ్యమయ్యెడిది గాదు. అస్పృశ్యులపట్ల, దేశమునందు గలిగిన సానుభూతికిగాని, కద్దరు నిర్మాణముపట్ల వ్యాపించిన సుముఖతకుగాని, జాత్యైక్యమును గురించి ఏర్పడిన యభిమానమునకుగాని, అహింస విషయమై గలిగిన శ్రద్ధకుగాని, దేశమునందు వెల్లివిరియుచున్న త్యాగభావమునకును ఆత్మసమర్పణబుద్ధికిని, మహాత్ముని మహాత్సాహమే కారణమని

అధునిక ప్రపంచ మంగీకరించుచున్నది. అట్టి మహా తులనకు సయితము పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు దేశమును అహింసాపద్ధతులపై నడుపుటకు ధైర్యము చాలకుండగ, మహమ్మదాలీగారు సయితము జంకు చుండగ, వేరునాయకు లెవ్వరు ముందుకు వత్తురు? ఉన్న సమస్యలు చాలక, మరెయ్యిక సమస్యను క్రొత్త గజేర్చుట భావ్యమా? పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మునుపొందుటకు, ఎక్కుడు త్యాగదీక్షయవసరము. సంపూర్ణమగు ఆత్మసమర్పణ మవసరము. నిర్మాణ శక్తి యధికము గావలయును. బ్రిటీషు వారిలో సహకారాశను పూర్తిగా మానుకొనవలయును. సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యమునకు ఇంగ్లండు సమ్మతించినను, దానిని నిరాకరించునీతి ఏర్పడవలయును. అన్ని సంబంధములను త్రేంచుకొనుటకు ప్రజలు సిద్ధపడవలయును.

ఇందు కవసరము గలదా? ఆశ లన్నియు యడుగంటినవా? ప్రజలు తగిన త్యాగమును సలిపి తగిన కార్యదీక్ష నిదివరకు గనుబడిచిరా? లేనిచో, ఇంకను ఎక్కుడు దీక్షతో కృషిసలుప వసరము లేదా? సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము తక్కువ యని గాని, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మెక్కుడనిగాని తలంప వీలులేదు. పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు చున్న దేశములు, బలవంతమగు రాజ్యములకు దాస్యము జేయుచున్నవి. పెద్దరాజ్యముల నిరింతక శచర్యలను నిరోధించజాలకున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘ నిర్మాణము జరుగుటచే, స్వతంత్ర రాజ్యము లన్నియు కొంతవరకు అస్వతంత్రము లగుచున్నవి. ఎప్పుడుపట్టిన నప్పుడు యదము సలుపుటకు గాని, ఇతరుల దేశమును యధేచ్ఛముగ నాక్రమించుటకుగాని ఇకముందు వీలుండదు. అందుచే ప్రపంచ రాజ్యములన్నియు ముందెన్నటి కయినను సమాఖ్యగ నేర్పడునను నాశ గలదు. అప్పుడు ఆంతరంగిక స్వాతంత్ర్య మెంతయున్నను బహిరంగ స్వాతంత్ర్యమునకు హద్దులెర్పడకమానవు. ప్రస్తుత సమయమున హిందూదేశము ఆంతరంగిక స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు లను విషయము గూర్చి శ్రద్ధవహించవలయును. అది సామ్రాజ్యస్థ మయినను పరిపూర్ణమయినను, నిజస్వరాజ్యమైయుండ వలయును. ఈజప్తునందు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మున్నను నిజస్వరాజ్యము ననుభవించుట లేదు. చైనా పర్షియా మున్నగుదేశములందు పూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్నను నిజస్వరాజ్యము లేకున్నది.

స్వరాజ్యమునకు నిర్బంధము గావించుట యవసరము. స్వరాజ్య స్వరూపము దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. ఒకమారు సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము, వేరొకమారు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, ఒకమారు రిపబ్లిక్కు, వేరొకమారు రాజపరిపాలనము, యూరోపిగ స్వరాజ్యస్వరూపము మారుచుండును. ఇందులో నేది మంచిది ఏది చెడ్డదని నిర్ణయించుట సులభస్వామ్యముగాదు. ఆయా కాలములందు ప్రబలెడి ప్రజల రుచుల ననుసరించి అభిప్రాయములు మారుచుండును. ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్కు నేడు ఇంపీరియలిస్టు భావములతో నిండి యున్నది. అందుచే రిపబ్లిక్కు అయినంత మాత్రమున, సర్వ శుభములును చేకూరు నని తలంప వీలులేదు. రామరాజ్యము కొనసాగు నపుడు, ప్రజాస్వామ్యమునుగూర్చి ఎవరును తలపె

ఆంధ్ర ల గంధి మహా తు ని వ్వా జా ని థి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తో డ్చు డు డు

21-10-24

చందాలు 49724-11-5
ఇదివరకు
ఇదివరకు
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
24201-5-11

ప్రజాసాహిత్య సామ్యముబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

టరు. స్వాతంత్ర్యవిధాన మేతీరుననున్నను, ప్రజల కేది రుచించునో యదియే స్వరాజ్యము. అందుచే డిమోక్రటిక్కు స్వరాజ్యమనియు, పరిపూర్ణ స్వరాజ్యమనియు, విశేషణములు జేర్చుట స్వరాజ్యశబ్ద విశాలతను గంభీర భావమును తగ్గించుటకు కారణ మగుచు గాని, వేరులాభము గలిగింప జాలదు. స్వరాజ్యమనిన పరిపూర్ణ స్వరాజ్యమని నిర్ణయించుట యవసరముగ దోషకమానదు.

నేడు అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసునందు జేరుటకు ఆతురము జూపుచున్నారు. వెలుపల పని జేయుటవలన లాభములేదని, మితవాదులకు సయితము అనుభవమువలన దెలిసివచ్చినది. కాంగ్రెసు పద్ధతులందు సయితము మార్పు గలుగవచ్చును. ఇట్టిసితితో కాంగ్రెసు మతమును పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముక్రిందకు మార్చి, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము నాశించెడివారిని కాంగ్రెసునండి వెడల గొట్టుట భావ్యమగునా? ఏపక్షము వారధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నపుడు ఆపక్షమువారిపద్ధతులను కాంగ్రెసు సభవా రామోదించుట సహజము. కాని, ఆదర్శ ముమాత్రము అన్ని పక్షములకును అనుకూలించు నదిగ నుండవలయును. విధిలేని సమయమున దప్ప కాంగ్రెసుమతమును మార్చుటకు సాధ్యపడదనిమహా తులనపలుమార్లు సూచించియుండెను. ప్రస్తుత కాంగ్రెసుమతము, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపరమావధి కిని తదితర ఆదర్శమునకును కూడ చోటిచ్చుచున్నది. ఈమతమును మహాత్ముడు దూరమాలోచించి నిర్ణయించెను. ఉభయపక్షములవారును కాంగ్రెసులో బనిచేయుటకు వీలుగలదు. సంపూర్ణ స్వతంత్ర పక్షము విడిగ నేర్పడవచ్చును. వారి యాదర్శము దోసమని ఎవరును జెప్పజాలరు. దేశములో ప్రబోధము గావించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు. కాని, కాంగ్రెసుసభవారు ఏకపక్షాదర్శము నంగీకరించి మిగిలినవారిని బహిష్కరింపవలయు ననుట సమంజసము గానేరదు. మహాత్ముడు వివిధపక్షసంయోగమునకై ప్రబలప్రయత్నములు గావించుచున్న సమయమున, అందుకు అడ్డుపడట భావ్యముగ దోషదు. భారతీయు లీవిషయమై లెన్నగ నాలోచించుట ధర్మమైయుండ, పాలకు లంతకన్నను ఎక్కుడువి వేకముజూపుట యత్యవసరము. ఏకారణముచే నయిన నేమి, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాదర్శము దేశమున సామాన్యముగ ప్రబలి, కాంగ్రెసుసభవారు దాని నామోదించుచో, అందుకు బాధ్యత వహింపవలసినవారు, పాలకులుగాని, ప్రజల తంతమాత్రము గానేరరు.

మైసూరు అసంబ్ధి

మైసూరు సివిలు సర్వీసు రివిజనుతీర్మానము
విచారణ సంఘము
మైసూరు, అక్టోబరు 18:—మైసూరు సివిలుసర్వీసు రివిజనువిషయమై విచారణ సంఘము ఏర్పాటుకావడ వలయునను విషయముపై నేడు సమావేశమైన అసంబ్ధివారు చర్చనల్పిరి. పోటీచే నియమించబడువాంసంఖ్యకంటె నియమించబడువారిసంఖ్య కెండుకెట్లు చక్కవగావండగకు, నియమించబడువారివయస్సు 35 సం|| లకు పైచొప్పవలయు ననియు గలరెండవభాగములోని తీర్మానమును ఉపసాదించుట కధ్యక్షు డొప్పుకొనినయెడల వాతీర్మానము నుపసంహరించుకొనుటకు అంగీకరించెదనని ప్రతిపాదనను అబ్బాసు ఖానుగారు నుడివిరి. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు నొకరినొకరు ప్రసంగించిరి. బ్రాహ్మణేతరులు తీర్మానమునకు సుముఖులుగ నున్నారు. ఇరువది సంవత్సరములలో నియమించబడు అభ్యర్థిఉన్నతపదవులకు ప్రాకుటకు కాలవ్యవధిచాలునని అసంబ్ధివారు అంగీకరించిన యెడలను తీర్మానములో నూచింపబడిన పంతుకు దొరతనము వారి కధ్యంతరములేదని చెప్పి ది వా ను గా రు చ ర్చ ముగించిరి. అందుమీద తమ తీర్మానములోని రెండవభాగము నకు భంగములేదని అబ్బాసు ఖానుగారు రివిజను కోరలేదు.

తీర్మానములు
ప్రస్తుత విధానములను రైతులకు చెక్కు ఇక్కట్లు వాటిల్లుచుండుటచే శాశ్వతమైన సెటిల్ మెంటు చేయుట మంచిదని యీ అసంబ్ధివారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు. ప్రస్తుత మీ సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారింగీకరింపలేదని దివానుగారు చెప్పిరి. వోటునకు తీర్మానము పెట్టి అధికసంఖ్యాకుల అంగీకారము బడసెను.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య
జనసామాన్యమునందు విద్యావ్యాప్తము గావించుటకు 500లక్షలకుపైపెచ్చుగాల ప్రతిగ్రామమునందును నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకు ఏర్పాట్లు చేయవలయునని మరియొక ముఖ్యమైన తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాథమిక విద్య సంస్థానమందుంట్లను నిర్బంధము చేయవలయునని దొరతనమువారు విధానరీతి అనియు అట్లు చేయుటలో ఆచరణమున చెక్కు యిక్కట్లు కలుగుచున్నవని యు దివానుగారు నుడివిరి. ఇందులకు పెక్కు వ్యయమగును. కాని యీ తీర్మానముయొక్క సమర్థతను నెఱవేర్చుటకు దొరతనమువారు బిధాను నావరణలో బెట్టెను. దివాను గారి ప్రసంగమునకు సంతసమంది ఆమోదమును తీర్మాన ముప సంతసించునెను. (అ. ప్రె.)

గంగూడివరదలు

తెరిగి 4 అడుగులు హెచ్చినది
కాన్పూరు, అక్టోబరు 18:—ఒకవారము దినములనుండి క్రమక్రమము గాతగిసోవుచుగంగ నీరునీరుతిరిగి 4అడుగులువచ్చి నది. నగర్ వారుబద్ధ తెప్పలనువేసి కాన్పూరులోలకుముఖ్య రాకపోకలు వెంటనేజరుపవలెనని తలంచుచున్నారు. కాన్పూరునుండిపోవుప్రయాణికులు నదికావల నేదని తెప్పలను తెనమీదుగా నదినిదాటి లక్నో వెళ్లుటకు మరెయ్యికబండిసెక్కువలసి యున్నారు. ఇప్పుడు గండియేర్పడినచోట బలమైనవంతెన ను నిర్మించుట ఆలోచనలోనున్నది. కాని నదియొక్కయార్దము మారి క్రొత్తతోవన ప్రసహించువున్నట్లు గా కావలయుచేత వంతెనను కట్టుటకు కొంతకాలము పట్టును. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాంఘిక సంస్కారాది సంచిక

అధ్యక్షులు!

ఎప్పటి తీరున రాజ్యాలు 'క్రొధ' సంస్కారాది సంచికను బ్రకటింపజేయుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయ, యాధికారిక, విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపజేయుచున్నాము. తాము పూర్వమునలేనంత దయతో సమాఖ్యములకు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్వేగమునకు దోడ్పడ బ్రాణితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినగాని విషయవిభాగమును గావించు ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంస్కారాది సంచిక' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోరవారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణ వివరణములను నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశీపతి.

కొన్ని దిద్దుబాట్లు

(యంగ్లీషియావర్తి)

(1) క్రిందటిపత్రికలో నూలుకూకంపేర్లలోను తులాలలోను చెప్పినాము. అందులో నేరంపే 40 తులాలగాని 80 కాదు.

(2) గంగాధరరావు దేశపాఠశాల గారు పంపినది 12600 గజములుగాని 2600 కాదు.

(3) మహారాష్ట్రములో ఎత్తున పొడుగునూలు 50 పి. పి. పట్టర్లగాను. వీరు 4800 గజములకూలు పంపిరి. జోగ్గెకారుగారినులు క్రిందటి పత్రికలో వ్రాసినట్లు 6300 గజాలు ఒక నెలది కాదు రెండు నెలది.

* * *

నూలు పంపకాలు

రెండువాయిదాలకు నూలుపంపినరాష్ట్రములు ఎంతసాదు

గమనాలు (ఎన్నిగజములు) పంపింది క్రింద తెలుపుచున్నాము.		
గుజరాతు	37	లక్షలగజాలు
ఆంధ్రము	25	...
తమిళము	14	...
మరాఠ్ము	12	...
బీహార్	7	...
కర్ణాటకము	6 9/10	...
మహారాష్ట్రము	5	...
సంయుక్త	4 1/2	...
బొంబాయి	4	...
మధ్యరాష్ట్రము	2 1/2	...
కేరళము	2	...
ఉత్తరము	1 9/10	...
అస్సాం	1	...
ఢిల్లీ	89	వేల గజాలు
అట్మీరు	87	...
బీహారు	20	...
బర్మా	11	...

* * *

సూచనలు

అభిలఖారిత ఖాదీసంస్థా రీక్రిందిసూచనల గావించుచున్నాము:

(1) రాష్ట్రములు బంగీలు రిజిస్టరుచేసి పంపనక్కరలేదు. ఎందుకంటే అందులకు తపాలాఖర్చు వృథాఅవుతుంది.

(2) కొంత మహాత్ములవారికి ఢిల్లీ పంపినారు. వారు తిరుగా యిచ్చటికి పంపినారు. క్రొత్తతపాలాలోని బంధనలప్రకారము తిరిగి పంపినట్లు మేము పెట్టుకోవలసివచ్చింది. అందుకని నూలు బంగీలన్ని రాష్ట్రఖాదీ సంస్థలకు పంపవలెను. మరెవరికి పంపగూడదు.

(3) ప్రతిబంగీకిపైన నూలు పంపేవారి రిజిస్టరు నెంబరుండవలెను. తమనెంబరు తెలియనివారు రాష్ట్రఖాదీ కచ్చేరిలో కనుక్కోవలెను.

(4) క్రొత్తపన్నీకలు ప్రారంభమైనవి. పాతరిజిస్టరు నెంబర్లు మూలపనుతవి. క్రొత్తరిజిస్టరు పంపుటకుబదులు గాష్ట్రఖాదీ సంస్థ లికముందు రిజిస్టరునెంబర్లను నూలుపంపువారి పట్టి పంపవలెను.

సజ్జేతరుల విషయములోమాదా రిజిస్టరు పంపకుండా రిజిస్టరునెంబర్లతో నూలుపంపిన వారిపేర్లు పంపేది:—

అహింస: నిరీత ప్రభుత్వము

నీమలో బర్మింగ్ హం మిడ్ లాండ్ ఇన్స్టిట్యూషన్ గూడా తెలివి తేలుటగల స్థానాలలో ఒకటి. దాని ఆధ్యక్షుడు వింటర్ సెన్సన్ లో యిచ్చే ఉపన్యాసాల పట్టి తయారు చేసినాడు.

అవి 'అహింస:—నిరీత ప్రభుత్వము' అనుగూర్చి ప్రాథమిక ముఖ్యమోడ్ మొదలగువారు మాటలాడుదురు.

ఈ ఉపన్యాసములు చెప్పేవిషయములు మాస్తేయూరవోలో నూతన సిద్ధాంతములు సఫలమౌ తున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఇండియా మా పిన దారి లో బడి యూనిట్ వారు (తెలివి తేలుటగలవారు) ఎలా నడుస్తున్నారో తెలుస్తుంది. ఆపట్టికలో ఉపన్యసింపబడవలసినవిషయములు:—

1. మహాత్ములవారు—అహింస
2. పశుబలములో ఉన్నదోషము
3. న్యాయము—శిక్ష
4. చరిత్రలో హింస ఎట్లా ఓడిపోయింది
5. అంతర్జాతీయ అహింస
6. ఆత్మశక్తి—దానిపుట్టుక, దానివర్ణ, దాని అవకాశాలు.

హిందూదేశంలో మనము పెద్దసంఖ్యములో వుండగా అహింసా సత్వగ్రహణిధాంతములు యిండియాకన్న గొప్ప విశాలతైత్రములో నాటుకొన్నాయని తెలిసికోవటం సంతోషప్రదం. ఈవిషయంలో ఇండియా ప్రపంచ భవిష్యద్భవికి మార్గదర్శకత్వము వహించినది. (సి. ఎఫ్ ఆండ్రూసుగారు)

"జొంగోలా" స్త్రీ మరు ప్రయాణము

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—ఇంగ్లాండుకు పయనము కానున్న "జొంగోలా" మెయిలుస్ట్రీ మరు బర్మాతపాలు ఆరస్యముగావచ్చుటచేత 4 1/2 గంటలకాలము బొంబాయిలో నిలిచిపోవలసివచ్చెను. బి. బి. యస్. ఎస్. బోటు "ఎల్లోరా" యొక్క యింజను సరిగా పనిచేయక పోవుట యీయాల్సయ్యమునకు కారణమయ్యెను. ఈబోటు రంగూనునుండి కలత్తాకుతపోలను గొనివచ్చెను. ఈతపాలు కుక్రవారం ఉదయం 6.25 నిమిషములకు ప్రత్యేకరైలుబండిలో అతిశీఘ్రముగా హౌరానుండిపంపబడెను. ఈబండి నాగపురంగుండా బొంబాయికి 35 గంటల కాలములో చేరెను. బాల్యులైరు స్టేషనుకు తనివారం సాయంకాలము 5.30 నిమిషములకు చేరెను. హర్నరులో వేచియున్న యస్. యస్. "జొంగోలా" మీడికి మెయిలు సంధులు పెంటునే గొనిపోబడెను. సాయంకాలము 6.30 నిమిషములకు నీమరు బయలుదేరెను. (ఆ. పే.)

నూలుపడుకు పోటీపరీక్ష

బహుమానములు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభా సందర్భమున నూలు పడుకుట యందు పోటీ పరీక్షలు ఆదివారము నాడు మధ్యాహ్నము 1 గంట మొదలు 2 వరకును జరిగెను. శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు అందు తీర్పుతనవారిలో ప్రథమఆర్యురకు బహుమానముల నొసంగిరి. అందరికన్న యెక్కువ వడిగా నియమితకాలమున ఎక్కువగజములు నూలుపడినవారికి ప్రథమ బహుమానము రూ. 20 బంగారుపతకము. (2) అందరిలోనెక్కువ సన్నముగ వడిగనుగూడ వడికినవారికి ఒక బంగారు పతకము (రూ. 25) తరువాత నూలుగుణము వడినిబట్టి 5 రుయించి వరుసగా 4 నెండిపతకములు బహుమానములుగా నొసంగబడెను.

దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావుగారు

సన్నటిసభలో మైబహుమానములను దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైన యాదిగున పేర్కొనబడినవారికి అందజేయుచు నిట్లుపన్యసించిరి. ఈపోటీపరీక్ష జరుగునని ప్రకటించినపుడు పోటీకినిలచువారికి రాట్నములు సరఫరాజేయుదునని ఒక పెద్దచునిషి ప్రకటించియుండిరి. కాని అట్లు సరఫరా జేయబాలమందుటచే కొంతమందికి ఆశాభంగము కలిగియుండెను. పరీక్షకు రావలసినవారు రావాలనుండిరి. ఆదివారమునాడు పోటీపరీక్షకు ఏవ్వరు మాత్రమే వచ్చిరి. కొలదిమందివచ్చుటచే మరునాడు మరల రెన్డవవసా పరీక్ష గావించనెంచిరి. కొన్ని కారణాంతరములచే జరుగలేదు. పరీక్షజరుపుటయందు తలపెట్టినవారిపట్ల భావములుండెనని ఒప్పుకొనవలసినదే. కాన యీపోటీపరీక్ష రాష్ట్రీయసభతరపున జరిగినదిగాదు. పతేకన్యత్వము తలపెట్టినది. ఈవిషయమున సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు నెలదినములనుండి పాటుబడుచున్నారు. ఆయనకు ఖర్చుయెడలగల శ్రద్ధాభీష్టులు ప్రశంసాగ్రములు, అని డెలివీ పంతులుగారు ఆధ్వర్యం చేర్చును వీలచి బహుమతుల నందజేసిరి.

1. మొదటి బహుమానము వడిగా ఎక్కువ వడికినందుకు గాను రు. 20 బంగారు పతకము:—శ్రీ|| మాడభూషణం శ్రీ వాసాచారిగారికి (నారాయణవరం) 1 గంటలో 680 గజము తీసిరి.

2. వడి, సన్నము రెంటికిగాను ఒసంగిన బహుమానము లలో మొదటిది బంగారుపతకము రూ. 25:— శ్రీ|| దమ్మలపాటి రామకృష్ణశాస్త్రిగారు (తిరుపతి) గంటలో 142 1/2 గజములు 80. నెంబరు నూలు.

3. రెండవ బహుమానము నెండిపతకము:— శ్రీమతి గొల్లకొట కమలామణిగారు (కాకినాడ) - 136 నెం నూలు 46 గ ఈమె వడికిన నూలు తక్కువయినను మిక్కిలిసన్నముగా తీసెను. ఈమె నూలుపడుకుటను గూర్చియే గాంధీగారు యంగు ఇండియాపత్రికలో పేర్కొనియుండిరి. అందు 201 నెంబరుకుపైగా వడికినని గూడగలదు.

4. మూడవబహుమానము నెండిపతకము:— మాడుగుల నూరమ్మ (బొంతలకోమా) 232 1/2 గజములు 50 నెంబరు నూలు.

5 నాల్గవ నెండిపతకము:— శ్రీ|| ఎస్. శ్రీరాములు గారు (తిరుపతి) 308 గజములు 24 నెం.

6. ఐదవ నెండిపతకము:— వాడేవుల జగ్గారావు (అమలాపురం) 76 1/2 గ. 47 నెం.

హెడ్డాజి హైందవయాత్రికులు

ఇండియా దొరతనమువారి యేర్పాట్లు.

సిన్హ, అక్టోబరు 17:—లండను ప్రెస్సు పత్రికలలో నూచించబడి రూటు సంజయునిచే తిరిగి 16 వ తేదీని శివ బడినవార్ల యీ దేశమున భయమును బుట్టించవచ్చును. హెడ్డాజిలో డెక్కు హైందవ మహమ్మదీయ యాత్రికులు యెటు బోవుటకు పిలువకయున్నారు. హెడ్డాజి విడిచి యీ దేశమునకు రావలయుననియున్న యాత్రికులనందఱును బంపుటకు శివ్డాలలోనున్న అంగీయ కాంసలుగారితో యిండియా దొరతనము వారు ప్రత్యేకయేర్పాట్లు గావించిరి. ఓడ యీపాటికి బొంబాయి రేవువచ్చి చేరియుండును. మరియొక ఓడ మిగిలినప్రయాణికులను ఈ దేశమునకు దీసికొనివచ్చుటకు శివ్డాలలో సిద్ధముగ గలను. ఇంటికి ప్రయాణముగావలసిన యాత్రికులకు తగిన యేర్పాట్లు చేయబడినవి. (ఆ. పే.)

దీపావళి

పదునైమిశవత్సరములనుండి దక్షిణ హిందూదేశమందు ఎక్కువ పనిచేయుచున్నట్టియు, సుప్రసిద్ధమైనట్టియు, కృష్ణాజిల్లా బందరు లోని జాతీయవిద్యాలయముగు శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు ఆందరును దీపావళిపండుగసందర్భమున యథాశక్తిదానముచేసి సహాయము కోరుచున్నాము.

ఈతపందెము

దూరము యిరువదిరెండుమైళ్లు జ్ఞాన్ చంద్రమిత్రుడు జయమొందెను ఐదుగంటల ఎనిమిది నిమిషములు పట్టెను కలకత్తా, అక్టోబరు 19:—హైందవ ప్రాంతక్షకసంఘమువారిచే ఏర్పాటుకాబడిన యిరువదిరెండు మైళ్ల యీత పందెమును జూమిటకు గుంపులుగుంపులుగా హాగీనడి యిరువదిమైళ్లను నేటిఉదయమున ఆధి: సంఖ్యాకులగు ప్రజలు గమి గూడిరి. చంద్రవగరనుందలి చూదరీఘాటు మొదలు కలకత్తాలోని ఆహిరిటోలాఘాటువరకు యాదవలసిన దూరము పదిమి. 28 ముగ్గురు యాతగాండ్లు పందెములో పోటీకినిర్మిరి గాని యిద్దరుహాజరుకాలేదు. తక్కినవారు పూరిగా దూరమంతయు యిడిరి గాని ఒకడు నేంపురావద్ద ఒడ్డునెక్కినాడు. అప్పటికాతడు ఎనిమిది మైళ్లు ఈడెను. జయమొందినవాడు రింగి 8 ని 22 మైళ్ల దూరమునీడుటకు దీసికొనెను. అఖివాడు ఈ దూర మిడుటకు 6 గంటలు దీసికొనెను. ఈపందెమునకు కామి రూసుమోలెందరలో కొకడును, వారేవిచ్చి రెజిమెంటులోనొకడును పోటీకినిర్మిరి. మొదటివాడు 16 వవాడుగను రెండవవాడు 17 వవాడుగను పోటీలోదేలిరి. సిరంపురావద్ద ఒడ్డునెక్కినవాడు ఆంధ్రకంఠే ముందుండెను. నెలకొండట నీతడు 18 మైళ్ల దూరముగల యీతపందెములో నెగ్గెను. ఫలితము హాట్ కోలు క్లబ్బు వ్యక్తుల జెందిన జ్ఞాన్ చంద్రమిత్రుల మొదటివాడుగా పోటీలో నెగ్గెను. గోపీనాథ్ రెహమానోలా, రాధాభూపాలభూషాన్, వసుసగా రెండవమాడవవాడుగా పోటీలో దేలిరి. మొదటివానికిని రెండవవానికిని రేదా 2 1/2 నిమిషములు. రెండవవానికిని మూడవవానికిని 3 ని 1/2 షముల 19 సెకండ్లు. (అ. ప్రె.)

బెజవాడ ఆయుర్వేద కళాశాల

ద్వితీయ వార్షికోత్సవము

శ్రీయుత ఆయుర్వేదభూషణ శోరి రామకృష్ణగారిచే స్థాపింపబడిన శ్రీవెంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము 19-తేది సాయంకాలమున వెంకటేశ్వరరావుగారిపురమందిరమున జరుపబడెను. సమజ్జి సింగరాజు ముఖ్యరావు పంతులుగా కథ్యక్షత వహించిరి. చాలమంది వచ్చియుండిరి. ఆధునిక విద్యాధితులు ఆయుర్వేదమును పోషించుటకు ప్రోత్సహితులు చేయబడక పూర్వమే ఆయుర్వేద శాస్త్రమున బాగుగా శిక్ష గరపవలెనని అభ్యుత్థుడు చెప్పెను. ఈ విషయములో డాక్టరు రామకృష్ణగారు కష్టపడి చేసినపనికి ఆయనను ప్రశంసించెను. తరువాత ప్రధానాచార్యుడు చూచిన గత సంవత్సరపు నివేదికలో ఈశిగున విషయము లుండును. కళాశాలలో 37 గురువన్నారు. వీరిలో చాలకపోవులచేత అనేకమంది దరఖాస్తులను రెయిగగట్టవలసి వచ్చెను. పురపాలక సంఘముగాగ సాయకు 400 చొప్పున కాంక్షనుచేసిరి. కళాశాల నియంత్రము వేయిరూపాయలుగాక ముక్త్యాల రాజుగారు విద్యార్థి కేతనము క్రింది సాయకు 200 రూపాయలను కాంక్షనుచేసిరి. నియోగి నిధి సంఘముచూ 90 రూపాయల విద్యార్థి కేతనము వొసంగిరి. పూర్వార్థిశాస్త్రమును గౌరవాధ్యయ శిక్షను గరపుచున్న డాక్టరు హనుమంతరావు చలపతిరావు శాయ్య సుబ్రహ్మణ్యం గార్లకు ప్రధానాచార్యుడు వందనము లర్పించెను. ప్రజలకు ఉత్సాహమును గల్గించుటకుగాను అసంఖ్య ప్రజాసంఘముగా రిజిస్టరు చేయబడునని తాడ నివేదికయందుండెను. కల్యాణ స్వామి శ్రీమన్ కృష్ణమూచారి గార్లు ఆంధ్రదేశములో యిటునంటి కళాశాల లుండుట అవసరమని యుపన్యసించిరి. ఓషధులు మొదలైనవి ప్రదర్శించబడెను. (తంతివార్త)

బొంబాయి శాసనసభ

బాలబాలికల సంరక్షణ చట్టము మూడవసారి చదువబడెను.

పూనా, 20 అక్టోబరు:—బాలబాలికల సంరక్షణ చట్టము నేడు మూడవసారి చదువబడగా బొంబాయి శాసనసభ అంగీకరించెను. బొంబాయిసగరపాలక శాసన సభరణిల్లు నెలెట్టు కమిటీకి పంపబడెను. సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు లన్నియు విచారించబడి విశేషచర్చ తరువాత అంగీకరింపబడెను. గవర్నరుగారును మంత్రులును పర్యటనములలో 1922-23 సంవత్సరములో రక్షకభటుల కొసంగిన సప్లయలవలన ఎక్కువగా కర్చుపెట్టినవిశాత్రము అనధికారము ఖండించిరి. ఇటులే కర్చుపెట్టికో సంబాంక్షి చెప్పవలసినదని పహలోబానీ జయకరు గార్లడిగిరి. రిజిస్టరు ప్రతములను ఫోటోశీయుటకు విదేశముల నుండి సామగ్రి తెప్పించుటకు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు నిరాకరింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఖవారు రిజిస్టరు చేయు ప్రతములను బాగుగా ఫోటోన తీయుటకై విదేశములనుండి సామగ్రిని తెప్పింపవలెనని ఒక సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు అడుగబడగా దాని మీద యిరువత్తుములవారికిని కొంతచర్చ జరిగెను. ఈపద్ధతి పనికిరాదని యిదివరకే అనధికారులు కొన్ని తీర్మానములను తయారుచేసి యుంచిరి. రాజధానిలో అనేకచోట్ల జరిగిన బహిరంగసభలలోగూడ యిట్టి పద్ధతి పనికిరాదని చెప్పబడెను. ఈ యభిప్రాయముల నన్నింటిని జయకరు, సర్వస్వామిశారాయణ్ గార్లు స్పష్టముగా చెప్పియుండిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున మంత్రి డెహలావగారు ఆభ్యంతరపెట్టుచున్న సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు తీర్మానము ఓడిపోయెను. 47 ఓట్లు ప్రతిముఖముగాను 32 ఓట్లు అనుకూలముగాను వచ్చెను.

విద్యా విషయము

ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధమైన ప్రైవేటు విద్యావిధానమును చేపట్టి యున్నారు గావున అందులో కొంత యభివృద్ధియై డబ్బుచేహునవరకు సాంకేతిక పాఠశాలిక విద్యావిధానము నవలంబించువారిని విద్యాంగమంత్రి ప్రశ్నలనయమున జయకరు గారికిచెప్పెను. నిర్బంధవిద్యావిధానమునకు డబ్బుచేహుటకే విధింపబడిన వినోదములపన్నునుండి విద్యకొరకేమైన కర్చు పెట్టి రాయని వారిముగారు ప్రశ్ననకుగగా నేమియు కర్చుపెట్టలేనని ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనిరి.

బొంబాయి డెలెపు మెంటుడైరెక్టరునుగురించి తిరిగి కొంతవివాదము జరిగెను. ఇందులో నున్నవారిలో రు 1000 మైగా సంపాదించు 25 గురు ఉద్యోగస్థులలోను 4గురు మాత్రమే హైందవులనియు యాయుద్యోగులు కొరకెల్లప్పుడును ప్రకటించనియును చేరెను.

న్యాయకార్యనిర్వాహకపు విధులను విడదీయుట ఈరెండింటిని విడదీయు విషయమున ప్రాత్రగా నియమింపవలసినవానిని గూర్చి అంచనావేయబడినదనియు కర్చుల విషయము విచారించుటకు మండెననియు హోముమెంబరు ధాకరునే గారికి చెప్పెను. పహలోబానీగారు ప్రశ్నల నడుగగా ఎలాప్రశ్నను ప్రభుత్వమువారు గడచి 4 సంవత్సరములనుండి ఆలోచింపుచున్నారని హోం మెంబరు ఒప్పుకొనెను.

బొంబాయి, 20 అక్టోబరు:—పశ్చిమ హిందూదేశలోని మిలిటరీసభలో భూపేంద్రనాథ బాసుగారి మరణమును గూర్చి విచారమును డెలెపు తీర్మానము గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

సౌందర్యమహులలో

ఆంధ్రస్త్రీల సభ

శేపు 22 వ తేది సాయంకాలం 3 గంటకు జరుగును ఆంధ్రరాష్ట్రస్త్రీల జాతీయోప సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న స్త్రీల సభలో యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారు తే 22-10-24 దిబుధవారం సాయంత్రము 3 గంటలకు సౌందర్య మహులనుండి స్త్రీల విద్యుక్త ధర్మమును గురించి ఉపన్యసించురు.

ఉపన్యాసకులు:— 1. శ్రీమతి పాణకా కనకమ్మగారు (నెల్లూరుస్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిని) 2. శ్రీమతి మనసాక కమలమ్మగారు (బందరు స్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘ - కార్యదర్శిని) 3. శ్రీమతి ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయమ్మగారు (బందరు) స్త్రీలందరు తప్పక వచ్చేయ బ్రార్థితులు.

రివరెండు ఉత్తమగారు

చెరసాలలో నిరాదరణ

భోజనము మానివేయుట

చెరసాలఉద్యోగులు ఉత్తమగారిని సర్వవిధముల రాధ పెట్టుచుండుటచే ఆయన భోజనము మానివేసెను. గతవారమున పట్టిసీట్లమాత్రమే త్రాగియుండెను. శిక్షవేయకముం దేమిభోజనముచేసెనోగాని శిక్షవేయబడిన త్తమమునుండియు భోజనమేలేదు. పాదమతేధర్మములప్రకారము ప్రార్థనచేయుటకు ఆయన కవకాశ మియ్యలేదు. గవర్నరుకు పిటిషనుపెట్టినను లాభము కలుగలేదు.

ఉత్తమగారి ఆత్మకక్షిని రూపుమాపవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నట్లున్నదిగాని అదివిన్నటికిని వారికి శక్యముకాదు. ఈప్రభుత్వము చిరస్థాయిగా నుండుటకు ఉత్తమగారు చావలెనా? అని మేముడుగుచున్నాము. (రంగూసుమెయిలు)

మృతజీవులను ప్రత్యక్షముగా

చూచుట వారితోసంభాషణ

స్త్రీపురుషులందు అభ్యసినపవచ్చును. అతిసుఖము. శోజానకొక ఆరగంట స్వగృహములలో ఒంటరిగా నభ్యసినపవచ్చును. బల్లలు మొదల ఉపకరణము లక్రరలేదు. శాంతిముగా కూర్చుండుట చాలును. దీక్షగాచూడనక్కరలేదు. నిరపాయము. ఎట్టిఆలసటయును కలుగదు.

మొదటి మాసమునుండియు

మృతబంధుల సాక్షాత్కారము

తప్పక కల్గును

అనేకులు పాశ్చాత్యులు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు. ఎ. బి. కెలికా ఎడిటరు పియూషకాంతి ఘోషగారు. ఆర్యసమాజ శిక్షకుల పండిట్ రుషిరాం బి. పి. గారు. మున్నగువారు దీనిని మిగులశ్రావేయచున్నారు. శాస్త్రతచదాలశిష్యులు యాయుత్తమును తోడ్చుచున్నారు. దీనినభ్యసించి తమ మృతబంధులతోను, తపోలోక స్థులతోను సంభాషించుచున్నారు. కొర్రుల యొక్కరలో హెచ్చింపబడును. కొర్రులెనుగు యింగ్లీషు మాటలపు. మొత్తపుకోర్పు దరఖాస్తుకార్లకు రి నెలల మొత్తము కోరు పొస్తేజీసహృద్ 11.8.0 కొర్రు మానసాగిగా పంపించును. నెల కొర్రుల దరఖాస్తుకార్లకు నెల 18 కొర్రు పొస్తేజీసహృద్ 2.8.0 లు జవాబుకు రిప్లయిచ్చార్తీ అంటించవలెను.

రాయసం వెంకటరావు, సైకిస్టు భీమునిపట్టణం, విశాఖపట్టణంజిల్లా

ఫజుల్ హక్ గారు బయల్ పడుట

మింటో-మాస్టేసన్-రణములకు పూర్వపుస్థితియే కావలెను

మూడు సం॥ముల అనుభవమువై తెలివిగల్గె ననుట

భారత సంస్కరణముల విచారణ

(నిన్నటితరువాత)

(అ. ప్రె. స్వేషలు నర్వసు.)

సాక్షి ఆదర్శము

సిన్హా, అక్టోబరు 18:—సర్ ఆర్థుర్రాంగారికి సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చు సందర్భం రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమే తుది వాంఛితార్థమని, తనమనస్సులో నున్నట్లు తెలిపెను. ప్రతి రాష్ట్రమును డిల్లీ లోక చాల బాధపడుచున్నట్లు ఆయన బాగుగ నర్థించెను. రాష్ట్రములకు డిల్లీయొక్క నున్న యెడల పంతులు సకారణముగ వివరించువారికి నను తిప్పి కరముగ నుండునట్లు యేదో కొంత పనిజేసియుండెడివారు. కాని బెంగాలు కాసనసభ సభ్యులు ద్వంద్వవిధానము సంతరింప వలెననుభవముతో నుండిరి.

సాక్షి సర్ హెన్రీ మాస్టేసన్ ప్రతినిధులకు ప్రత్యక్షమిచ్చు కాసనసభ్యులు తలపెట్టినది ప్రభుత్వనిర్మాణమున ద్వంద్వము జేయుటయని చెప్పెను.

సర్ హెన్రీ:—మీ సహాధ్యాయి హిందూమంత్రిగను న్ను, లేక మూడవ మంత్రి హిందువు నియమింపబడినను దృఢముగ వ్యతిరేకపక్ష మేర్పడునని మీరు తలంచెదరా?

ఫజుల్ హక్ గారు:—ఆయనకు హిందువులవోట్లెక్కువ వచ్చెడివి.

సర్ హెన్రీ:—వచ్చిన నష్టము మీరిద్దరును మహమ్మదీయులై పోయిరి.

హక్ గారు:—అవును.

సాక్షి యింకను జెప్పవలసిన ప్రశ్నలకు పోషకాధికారము కొంతయుండవలెనని చెప్పెను. కాని దానిని న్యాయపక్షము పద్ధతిని పరియోగింపవలెను. ఆ ఆధికారమును ప్రజా లాభములకు దప్పవేరు విధముగ నుపయోగించునెడల అది తొలగింపబడును. కలెక్టర్ కార్యాలయము పార్టీ ప్రయోజనములకై యుపయోగించుకొనువారిచేతులలో గలదు. ఇది న్యాయముగాదు.

1917 ఆగస్టు ప్రకటనము తప్ప

అంతట హక్ గారిసర్ లేజుబహదూరు సప్రమా విచారించిరి.

సాక్షి యిదివరకు బహిష్కరణ మొనెరొందెను, భారత జాతి నందు గల్గిన రాజకీయాభివృద్ధియందు గతవత్సరములందు గల్గిన యనుభవమును బట్టిచూడ 1917 ఆగస్టులో పార్లమెంటులో ఇంటిరియరు గవర్నరు మెంటు గావించిన ప్రకటనను పెద్ద తప్పుని చెప్పినమాట నిజమేనా యని మొదలు సర్ లేజుబహదూరు గారెగిరి.

అవునని సాక్షి ప్రత్యక్షమిచ్చెను.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ అభిప్రాయ మట్టికదయెడల ద్వంద్వవిధానము మీకు విదేండ్లున్న ఒక లేక ద్వంద్వవిధానమును తీసివేసి సంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితియే వచ్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము దృఢమైన ఒకటిగదా!

హక్ గారు:—అవును అంతే. కారణమేమనగా, నేనట్లు చెప్పినందువలన వెనుకకు బోవుటండనని నమ్మెదను.

సర్ లేజుబహదూరు:—ద్వంద్వవిధానము పెద్ద దోషమనియే జెప్పెదరా?

హక్ గారు:—అవును. అది తప్పునిసరియగు ప్రభుత్వం తరము.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ యిట్లు మేయెనయెడల వెనుకటి రోజులకే బోగోరెదరా?

హక్ గారు:—అవును.

ఏకవ్యక్తి విధికారమునందు నమ్మకము

సర్ లేజుబహదూరు:—మరి మీకు ఏకవ్యక్తిపాఠము నందు నమ్మకముగలదా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మింటో మాస్టే సంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితి పరిస్థితులు కావలెనందరా?

హక్ గారు:—అవును నిజముగానంతే.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ రేమా తెలివివచ్చినదనిరి. అది యెప్పటినుంచి.

హక్ గారు:—నెమ్మదిగా, 1920 లో ఆహ్వానోద్యమము మున్నగునవి జరిగినప్పటినుండి.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీరు కాసనసభలో ఆపజయము గాంచినప్పటికి అది మిమ్ము ముట్టెనా?

హక్ గారు:—ఇట్లు జరుగుతుందని నాకు తెలియును. ద్వంద్వ విధానమును సదుద్దేశముతో పనిచేసి చూడవలెనని ఉద్యోగము నంగీకరించితిని. కాని అవకాశము నీయకపోయిరి.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ మంత్రిపదవి ముగియుటకు ముందుగనే బెంగాలు కాసనసభలో నుపన్యసించుచు సిట్లు జెప్పిరి. “ఇకను రెండవవిషయమై జెప్పవలసినది. మరేమియులేదుగాని, ద్వంద్వవిధానమునకు సంబంధించినంత వరకు అది నేడే అంతరింపవలెనని నేను మనస్ఫూర్తిగ కోరుచున్నాను.”

హక్ గారు:—అవును, అట్లే జెప్పితిని. ఉద్దేశము వెనుకటి రోజులకు బోవలెనయే.

సర్ లేజుబహదూరు:—ఈమియభిప్రాయములు మీరు యెన్నికలకు నిలచినపుడు యెన్నికదారులకు తెలియునా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును పోటీ లేకుండనే గల్గుచుంటిని.

సర్ లేజుబహదూరు:—కాసనసభలో జీతముల విషయమై చర్చారంభముందు, మీరిప్పుడు జెప్పిన అభిప్రాయములు కాసనసభలో నేపక్షమువారికి నుండెడివిగా?

హక్ గారు:—అవి దేశమంతటను తెలియును.

స్వరాజ్యపక్ష వైఖరి

సర్ లేజుబహదూరు:—స్వరాజ్య పక్షమువారు కాసనసభలోనికి ద్వంద్వ విధానమును ద్వంద్వము జేయవలెనని వచ్చిన మాట నంగీకరించెదరా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీకును వారికిని పూర్తిగ విభేద మున్నదని యెప్పుడైన ఆశ్చర్యపడిరా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును ఆశ్చర్యపడలేదు. నేనందుకు సిద్ధముగనే యుంటిని.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీరు మహమ్మదీయుడేగాక హిందువు యున్నయెడల, మీ అభిప్రాయములు స్వరాజ్యపక్షమునకు తెలిసియుండునెడల, వారు వేరువిధముగ ప్రవర్తించి యుండు రనుకొనెదరా?

హక్ గారు:—అప్పటికైనను వారు నన్ను సహించి యుండు రనుకొనను.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీ అభిప్రాయములు మాత్రముజూడ, మీరు మహమ్మదీయుడు కాకపోయినను, అది వారు ఖండించినవేగదా?

హక్ గారు:—స్వరాజ్యపక్షహిందువు లట్లు జేయ నన్నను కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు గాకుండ మేము మహమ్మదీయుల పగుటచేత మాకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసినవారు గలరు.

సర్ లేజుబహదూరు:—స్వరాజ్యపక్ష హిందువుల విషయమున మీరు మహమ్మదీయులని వారి కేమియు పక్ష వాదింప లేదని వదలివేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారా?

హక్ గారు:—వారి ప్రధానోద్దేశము యేమైనను సర్

ద్వంద్వ విధానమును ద్వంద్వము జేయుటయే యుండెను. ఇతర స్వల్పవిషయము లేమైన నుండవచ్చును.

సర్ లేజుబహదూరు:—మహమ్మదీయులకు సాధారణముగ ద్వంద్వవిధానమునుగూర్చి మీకుగల అభిప్రాయములుగలవా, వారికిగూడ మింటో మాస్టేసన్ జాతకు బోవలెనని గలదా?

హక్ గారు:—అట్లనియే నానమ్మకము.

మూడు సం॥ముల అనుభవము

సర్ లేజు:—బెంగాలు మహమ్మదీయుల జాతికిట్టి అభిప్రాయ మెప్పుటినుండి యుండెను?

హక్ గారు:—గత మూడునాలుగుసం॥ములనుండి.

సర్ లేజు:—బెంగాలులోని మహమ్మదీయులు సంస్కరణము లన్నిటికి ప్రతికూలముగ నున్నారా?

హక్ గారు:—వీరిలో చాలమంది అట్టి అభిప్రాయము గల్గియున్నారని చెప్పగలను.

సర్ మహమ్మదుసాఫీ:—ఇట్లు తలంచుట మహమ్మదీయులకు గతరెండవమాడు సం॥ములలో గల్గిన అనుభవము మీద నేనా?

హక్ గారు:—అవును.

సర్ లేజుబహదూరు:—జీతముగ్రాంటును త్రోసివేయుటకు కారణము న మహమ్మదీయుల వైఖరి మారుటయే నని తలంచెదరా?

హక్ గారు:—అందువల్లనే ఆభావ మతిశయించెను.

సర్ లేజుబహదూరు:—ఆభావ మదివరకే యుండెను గదా?

హక్ గారు:—అవును.

సాక్షి ఇంకను జెప్పవలసిన ప్రశ్నల గ్రాంటుపై నిచ్చిన ఓటు చిత్రపథిలో గూడుకొన్న దైనయెడల అభిశంసన తీర్మానము గనే తలంచి యుండెదనని చెప్పెను. ఆయన తనపని గట్టిజేసి కొని జీతములు కొట్టివేసినవిధము కాసనసభలోని మహమ్మదీయులకు కట్టుకొనవలెనన్న ప్రత్యర్థులు గడంగినవిధానమునే యనుసరించి లంచములరూపమున ఎక్కువ ఈయవలసియై యుండెడిది కాని అట్లుజేయుట కాయన యిట్లుపడలేదు.

ప్రత్యర్థులు, గౌరవము లే: గుంపు

సర్ లేజు:—మీ ప్రత్యర్థులు గౌరవములేని మనుష్యులగుంపని యందురా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును అట్లనలేదు.

సర్ లేజుబహదూరు:—మీకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన మహమ్మదీయులు గౌరవములేని మనుష్యుల గుంపని యూహించుట సరియేనా?

హక్ గారు:—నే నెప్పుడును జెప్పలేదు.

సర్ లేజు:—వారిలో కొందరెవరు?

హక్ గారు:—వారిలో కొందరికి లంచము లిచ్చి వారిపక్షమునకు జేర్చుకొనగా మాకు (పంతులులకు) ప్రతికూలముగ ఓటు జేసిరి. వారికి అనూయము మా ప్రత్యర్థులెక్కువ జేసిరి.

సర్ సప్రమా:—వారు మీకు ప్రతికూలముగ వోటు జేయుటకు కారణము, గౌరవము లేనివారుగనైన నుండవలెను. ధైర్యములేనివారుగనైన నుండవలెనా?

హక్ గారు:—వారిలో కొందరకు గౌరవములేక పోయెను, కొందరకు ధైర్యములేక పోయెను.

సర్ లేజు:—మీకును మీ ప్రత్యర్థులకును ద్వేషభావములుండెనుగదా?

హక్ గారు:—నాకు యెవరిమీదగాని విరోధములేదు. వారిని పెడదారికినికి మాత్రము నేను జెప్పెదను.

సర్ లేజు:—వారిపక్షము ద్వేషము గలదా?

హక్ గారు:—ఉండవచ్చును. కాని వారు పశ్చాత్తాపము గల్గియున్నారు. నేను సిమ్లాకు బయలుదేరుటకు ముందు ఒక పెద్దమనిషి వచ్చి యొక్కడైనను ఉద్యోగ మిప్పించిన యెడల యెప్పుడును నాకు వోటుజేసెదనని చెప్పెను. పనికిరాదంటిని.

ఈ సమయమున నావిషయము కమిటీ విచారణకు సరిబంధించినది గాదనియు లంచగొండి తన మెక్కువగ నున్న యెడల దాని నాపుటకు తగిన ప్రయత్నములు జేయుటనుగూర్చి ఆలోచింపవలెనని చెప్పిరి.

సర్ లేజు:—కాసనసభలో మీ ప్రత్యర్థులుగూడ మీపైనే లంచగొండిత్రోవల జేసియుండి రనుకొనెదనా?

హక్ గారు:—కానవచ్చును.

నాకు జ్ఞాపకములేదు.

సర్ లేజు:—కాసనసభలో సవాలు జేసిరిగదా, మీకు జ్ఞాపకములేదా?

హామిగారు:— నాకు తెలియనిది గాదు. నేనెట్లు కొనను.

ఈవిషయమై విచారణను ముగించుటకు ముందు సర్ జే జబహుదారుగారు ఉభయపక్షములవారును లంచముల నిచ్చిరి. పుచ్చకొనిరను ఆలోచన ఉభయములపై బడెననియు, చానికేమియు, ప్రాముఖ్య మిచ్చుటలేదనియు, న్యాయవిచారణ జేయవలెననియు జెప్పిరి.

సాక్షి యొకను జెప్పెను, ప్రస్తుతమున్న శాసనసభ ముగియవరకును యెట్టి అభివృద్ధిగాని యిట్లుములేదనియు, అప్పుడు అప్పటి పరిస్థితులగుర్చి పునరాలోచించెదమనియు జెప్పెను. కాని అంతయు రెండుసంవత్సరములతరువాత పరిస్థితుల బట్టి యుండును. 1929 లోనైనను యెన్నికదారులును, శాసనసభ్యులును, ఆయన(సాక్షి)తోకనదాని ప్రకారము యేర్పడకపోయిన యెడల ద్వంద్వవిధాన ముండవలెననియు జెప్పెను.

సాక్షి సర్ శివస్వామిఅయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆయనకు సంస్కరణములపై వెనుకకు బోవుట యిట్లు మేలేదనియు, అప్పటికి మంచిసంబంధము లేర్పడి ద్వంద్వవిధానము బాగుగ పనిజేసి నెమ్మది నెమ్మదిగ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వమును గోరవచ్చును.

సర్ శివస్వామి:—మీరు మీమొదటి మొమొరాండము నందు, భారతదేశములో నిక ప్రతినిధిసంస్థ లుండజాలవని గట్టి గజెప్పిరి. ఇంకను అదే అభిప్రాయము గల్గియున్నారా?

హామిగారు:— ప్రస్తుత మదే యభిప్రాయమును గల్గి యుండును.

సర్ శివస్వామి:—ఇంకను కొంతకాలమువరకును ప్రస్తుతవిధానము నభివృద్ధి జేయవలసిన యవసరమున్నదని తలంపరుగదా?

హామిగారు:—అవును.

సాక్షి సర్ శివస్వామిగారి కింకను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ద్వంద్వవిధానమునందు మామూలుగ మానవులకుండిన అోషములే యున్నవో యొకను యెక్కువైనవో చెప్పట కష్టమనిరి. (నవ్వు)మంత్రికిని కార్యదర్శికినిగల సంబంధములగుర్చిన నిబంధనలను, మార్చిన శాసనము నే యుండునని ఆయన అంగీకరించెను. అనిబంధనలవలన మంత్రులస్వాతంత్ర్యమున కేమియు భంగము గలుగుటలేదని ఆయన యొకను తలంచెను. ప్రజాత్మకాశుకు ప్రత్యేకకోశముండవలెనని ఆయన నవాబాలిగారితో నేకిధించెను.

సర్ శివస్వామి:—సంస్కరణముల వెనుకకు బోవలెనని చెప్పెను యొకను యీఅభివృద్ధిబుజరుగవలెనని మూచించెనదా?

హామిగారు:— వెనుకకు బోవలెననుట ఆశయమియు లేకుండపోయినపుడే. కాని పరిస్థితులు చక్కబడవని తలంచెదను.

సర్ శివస్వామి:—అసెంబ్లీలో పార్లమెంటరీ మహమ్మదీయపక్షము భారత ప్రభుత్వమునం దభివృద్ధి గావలెనని విజ్ఞప్తి నిబంధించెను. అపార్టీలో జేంగారు మహమ్మదీయులు చాలమందిగలరని మీకు తెలియును. ఇంకను భారతప్రభుత్వమునం దభివృద్ధి ప్రస్తుత మరగతలేదందురా?

హామిగారు:—వారికడనే ఫలానుభవమును బొందెదరు. అట్లేజెప్పకొననిండు.

సర్ శివస్వామి:—వైస్రాయునందు భారతీయులజేర్పుట మీకిష్టమేనా?

హామిగారు:—తగినవారు దొరకినయెడల

సర్ శివస్వామి:—వైస్రాయునందు స్వతంత్రవిధానముండవలెనని కోరెదరా?

హామిగారు:—అవును.

ఇంతటితో హామిగారి సాక్ష్యము 2½ గంటలు విచారణ యైనపిదప ముగిసెను.

నిన్న సోమవారమునాడు సర్ జానుమేనగారి సాక్ష్యమును బుచ్చుకొనిరి.

రాటము

ఈ రాటము రాటమేయరుతెరంగులవారికి జీవముగూర్చి రాటమవీధిపై క్రింది రాటముక్రిప్పడు, యొక నైన యీ కాటకముకా భరించెడికాదయ్యే? యందులేపన్నునండి బాహుముగానుచుండే! మహాశక్తి! రాటముక్రిప్పడందరుకే మల్ల పాం సుందరరాజు

వరంగల్లు

సర్ జానుమేనగారి సాక్ష్యము

ద్వంద్వవిధాన సమగ్రము

(అ. ప్రె. స్వేచలు సర్వీసు)

సిద్ధా, అక్టోబరు 20:—నేను సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు పంజాబు ప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యుడగు సర్ జానుమేనగారిని చాలనేపు విచారించి. ఆయన యొకదీర్ఘప్రకటనమును కమిటీవారికి బంపుచు ఆందు పంజాబులోని వివిధవ్యవహారములగుర్చియిదివరలో కొందరుపంజాబుసాక్షులు దెల్పినవాని విషయమున నున్న స్థితిగతుల దెల్పెను లాలా హరికిషనులూలు గారు జెప్పిన యాదంతమును ఆయన వ్రాతపూర్వకముగ బరిపిన్ స్టేటుమెంటులో, విచారణలోనుగూడ ఖండించెను.

సాక్షి సర్ అలెగ్జాండరు ముద్దెముగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను పంజాబు ప్రభుత్వపక్షమున, ఇది వరలో సాక్షులు దెల్పిన దురభిప్రాయములను తొలగించుటకై వచ్చితి నని చెప్పెను ఆయన సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టిపట్టి నుండియును పంజాబు ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నుండెను. అక్కాలముననే లాలాహరికిషనులూలు మంత్రిగ నుండిరి.

భారతప్రభుత్వము అడ్డుపడుట

అధ్యక్షుడు, భారతప్రభుత్వ మడ్డుపడుటగుర్చియు, రాష్ట్రీయప్రభుత్వము శాసనముల గావించుటకుగల అటంకముల గుర్చియు ప్రశ్నింపగా, భారతప్రభుత్వము ప్రజాత్మకాశుల విషయమై శాసనములు గావించు విషయమున అడ్డుపడక నియు, ప్రభుత్వకాశుల విషయమున మాత్రము భారతప్రభుత్వమువారు ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లును అంగీకారము తెలుప నిష్టమును బాపకుండుటచేత గ్రామీయపక్షభక్తి కొంతనష్టము గల్గెననియు, ఎట్లైనను చిత్తు తయారుజేయుటగా భారత ప్రభుత్వసహాయ మావశ్యకమనియు జెప్పిరి.

ఆయన తనస్టేటుమెంటులో, హరికిషనులూలుగారి స్టేటుమెంటునుగూర్చి చెప్పెను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు గల ఆర్థిక శాసననిర్మాణాధికారములను అరికట్టుటవలన, విద్యుచ్ఛక్తి, సహకారము, రాకవాకిల్యవహారముల అభివృద్ధికి భంగము గల్గెనని బహిరంగముగ తెలుపబడినటుల జెప్పెను. ఈవిషయములపై శాసనము గావించువిషయము రానేలేదు.

అధ్యక్షునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, నేడైన మూల ధనము పెట్టి యీవిషయము అభివృద్ధిపనుల జేయుటకు భారత ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు అడ్డాన్నజేయ తిరస్కరించినదిలేదని చెప్పిరి. నిజముగా అభివృద్ధి కాటంకముగ నున్నది ఆర్థికక్షేత్రతయే.

మంత్రిపై గవర్నరు ఆధికారము

గవర్నరు మంత్రిపై అధికారముగల్గియుండుటగుర్చి సర్ జాను తన మొమొరాండమునందీట్లు చెప్పెను. “గవర్నరు మంత్రి చేసిన పనిని ధిక్కరించి పనిజేయు వీలున్నందువలన మంత్రి అధికారములేదని చెప్పటవలన రాజీనామాసాధన మున్నదనుమాటను అత్యున్నతయెటలేదని చెప్పవలయును. సత్యమేమనగా, సంస్కరణములక్రింద రాష్ట్రీయయొక్క ప్రభుత్వమునందు ఏభాగమునకైనను నిజమైన అధికారము ఆయంత్రిచేయవలయును. కావున రాష్ట్రీయములమీదకు, వానినొత్తిడి జేయుటలో జూపుదైర్ఘ్యశీయములమీద నాధారపడి యుండును. ఎక్కువవిజ్ఞానము గల క్రిందియొక్క్యులైనను చెప్పినమాటలను వినవలయును. వారి అభిప్రాయముల నంగీకరింప నియెడల వానిని త్రోసి వేయవలెనను. అధికాశువారును ఇతరులూ, వారి అభిప్రాయమును తెలుపుట కేల్పింతుండవలెనను గవర్నరువీటా అధికారములేనట్టి సంపూర్ణమగు యూనిటరీ ప్రభుత్వవిధానముక్రిందనుగూడ అట్టిసహాధ్యాయులు సలహానిచ్చు అధికారము గల్గియుండి, వారికేవలభేదాభిప్రాయము గల్గియుండునెడల మార్పుజేయ ప్రయత్నింపవలెను. ఆపనిని జేయువారికి అది యుక్తమని నిశ్చయముకడునెడల ఒత్తిడి జేసి యొకను ఏమైన అటంకము లుండునెడల రాజీనామానిచ్చి అట్లు ఏల చేసినో ప్రజలందఱును తెలుపవలెను. రాజీనామానిచ్చెదనని ఒత్తిడి జేయకుండిన మాత్రము ప్రయోజనములేదు. కాని ఆయన రాజీనామానిచ్చెదనని పట్టుతోనుండి అందుకు తగినకాణములుండి అవి ప్రజలకు తెలుపదగిన వైస్రయెడల, అట్టి అతిచర్యకు గడంబుటకు తోడ్పడినసహాధ్యాయులే రాజకీయము గ నష్టపడినవారగుదురు.”

అధ్యక్షుడును, బర్మాను మహారాజాయన, ప్రశ్నింపగా సాక్షి, సభ్యుడుగాని, మంత్రిగాని మరియొక శాఖకు సంబంధించిన కార్యములు గావలెనని తప్పింపవచ్చుననియు, ముఖ్యమైనవిషయముల సారాంశము మంత్రులకును సభ్యులకుగూడ పంచిపెట్టబడు ననియు జెప్పిరి.

సంయుక్త సమాలోచనము

ప్రభుత్వ సభ్యులును మంత్రులును కలసి సమాలోచన

జేయుటను గూర్చి అధ్యక్షుడు డుకుగగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సాక్షి ఒక్కసారి మాత్రము ప్రభుత్వ సభ్యులసభ ప్రత్యేకముగ జరిగవలయు, మిగిలినవన్నియును ప్రభుత్వసంయుక్త సమాలోచనలే యనియు జెప్పెను. ఆచరణయందు రెండుభాగముల కను భేదములే దీసివేయబడెను. రెండు విషయములందు మాత్రము సంయుక్త సమాలోచనలేకుండ నిర్ణయము జేయబడెను. ఆరెండును యేవనగా వివిధభాతులను కొన్ని విద్యాలయములందు జేర్చుట, కొన్ని మ్యునిసిపాలిటీల నిర్మాణమును మాన్చుట.

డాక్టరు పరంజి:—ఈ రెండువిషయములవలన హిందువులలో మహాందోళనము వచ్చినపుడు యే చర్చింపలేదు?

సర్ జానుమేనగారు:—విద్యాలయములనుగూర్చిన వ్యవహారము సంయుక్త సమాలోచనకు సంబంధించుటకై మ్యునిసిపాలిటీల విషయమున జాతిపా్తినిభ్య మదివరకే యుండెను. ఇయ్యది మరికొందరికరులకే యుండెను. కావున యందు భర్మనూత్రివిషయమేమియు లేదు.

సర్ జాకాగారింకను యిట్లుజెప్పిరి: మొదటి శాసనసభలో మంత్రికిని మంత్రికినిగల సంబంధములు చాల అనుకూలముగ నేయుండెను. మూడువిషయములలో మాత్రము మంత్రులు ప్రభుత్వ సభ్యులకు విరుద్ధముగ నేకమైయుండిరి. అందులకటి మంత్రులు యిద్దరు ప్రభుత్వసభ్యులకన్న గట్టిగ, లా, ఆర్డరు పోషింపవలెనని పట్టుబడిరి.

ఈవిషయమై సర్ జానుగారిని కమిటీసభ్యులనెవరు విచారించిరి. హిందూమహమ్మదీయ మంత్రులు యెక్కువతీవ్ర చర్యను దీసికొనవలెనని ఆయన వినరించెను. అయ్యవియెనగా అకాలీలను యేదేవాలయమువద్దకు గాని రాకుండ దౌర్జన్యము ప్రయోగింపవలెనని ఆయనయు సిక్కుసహాధ్యాయులు యేకమైయుండెను. సుఖువైనపని జేయవలెనని అంగీకరించిరి. హిందూమహమ్మదీయ మంత్రులట్టి అభిప్రాయములను కల్గియుండుటతో వారి జాతులు యిష్టపడిన దానినే అనుసరించుచున్నారని ఆయన నమ్మెను.

ద్వంద్వవిధానము ద్వంద్వముగ లేదు

సర్ జానుగారు తనవిజ్ఞప్తిలో ద్వంద్వ విధానము పనిజేసిన విధమును గూర్చి దెల్పినాభిప్రాయములు చాల సరసముగ నున్నవి:—ఆయన యిట్లు జెప్పెను

“ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమనగా యిద్దరమంత్రులు ఒకే విధానము నంగీకరించి యనుసరించుచుండ ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులు మరియొకదాని ననుసరించుటయిన నాయనుభవములో నట్టిది గాన్పించుటయేలేదు. ఇయ్యది నాయభిప్రాయముప్రకారము సాధ్యముగాదనియే తలంచెదను. ఒకసభలోనే భేదాభిప్రాయములున్నయెడల నదినిలువజాలదు. సహాధ్యాయులలో విభేదములున్నయెడల సమర్థులైనవై. అనుకూలప్రతిపత్తిము దుటకు ఒకసారి ఒకరును మరియొకసారి యింకొకరును తమ భావములను లొంగదీసికొనవలెను. అయితే యిట్లుజేయుట రాజీనామాపెట్టుటకు సిద్ధముగా లేకున్న నే జేయవలెను. కాని ద్వంద్వవిధానము సాధ్యమగువిషయముగూడగలదు. ఒకశాఖాసమదాయము మంత్రులక్రిందనుండుటవలన శాసనసభయధికార మెక్కువగుండుటయు, ఆసభలోమంత్రులు లేకుండుట యధికారమునకు బలముగల్గియుండుటయు నాధారపడియుండుటయు తలపించును. రెండవదేమనగా ప్రభుత్వకాశులవిషయము ఆర్థిక విషయములందు గవర్నరుకుగల ప్రత్యేకాధికారములు ప్రజాత్మకాశుల విషయమునలేదు.”

నేడు సర్ చిమనులూలు సెటల్వాడుగారు విచారించబడిరి

తపాలాస్టేషన్లు

బొంబయి, 20 అక్టోబరు:—సాధాంప్రస నుండి కరాచివరకు బాడుగకు తీసికొనబడిన సిటీ అఫ్ మార్స్ లున్న ఎర్రనసముద్రములో దెబ్బతి నెను. ఏడెనువరకు గంటకు 10 నాటులవొప్పిన పోవుచున్నది ఇది కరాచీపోయి వైరికును దింపి రిపేరునిమిత్తము బొంబాయికివచ్చును.

లండను తపాలతో 9 లేదిన బయలుదేరిన పి అండు ఓ మెయిలు స్టీమరు “నార్కండా” 19 లేదీ ఉదయం 10½ గంటలకు ఏడెనువచ్చి అదినముననే మధ్యాహ్నము 1½ గంటలకు అచ్చటనుండి బయలుదేరిపోయెను. సరిగావచ్చినట్లయిన 24 లేదీ శుక్రవారం ఉదయం 6 గంటల కది బొంబాయిచేరవలసియున్నది. లండను తపాలతో 6 లేదీన బయలుదేరిన “మాంటానా” 18 లేదీన మిర్రెయిలునుండి ఉదయం 5 గంటలకు బయలుదేరిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇంగ్లాండునకు తక్కువచార్జి తో పోవు స్త్రీమర్లు

స్ట్రీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీవారి ప్రకటన

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—తక్కువచార్జితో బొంబాయి నుండి మార్చి 25 తేదీన బయలుదేరు "జేపనా" తోపాటు ఏప్రిల్ 4 తేదీన బయలుదేరు "డొంగోలా" స్త్రీమర్లమీదకూడ తక్కువచార్జీ వార్షికచేయబడుననియు, నీ డొంగోలా ఏడెను, పోర్టునెయిడు, మార్సెయిల్నుమీదుగా లండను చేరు ననియు "పెనిన్సులార్ అండ్ ఓరియెంటల్" స్త్రీమర్ల నావిగేషన్ కంపెనీ వారు బొంబాయిలోనున్న తవయేజెంటు మెకెన్ మెకెంటీ అందుకంపెనీవారివ్వారా ప్రకటించుచున్నారు. మొదట డొంగోలా స్త్రీమర్లకు టిక్కెట్లు కొనుక్కొన్నవాండ్లు ఏడెనుదగ్గర నుంచి మరియొక స్త్రీమర్లలో నెక్కువలనియ్యండి. ఇప్పుడు డెల్టా గాక యాస్ట్రేలర్ సరాసరి యింగ్లాండు పోవును. ఈ రెండు మామూలు మెయిలు రేట్లకంటె చాలతక్కువగా నున్నవి. డొంగోలామీద నన్న చోటంతయు నివ్వడు హిందూదేశమునుండి పోవు ప్రయాణికులకొరకే వినియోగింపబడును. కాబట్టి ఆకాల మందు యింగ్లాండు పోవలచుకొన్నవారికి కావలసినంత పీలు కలిగినది.

(అ. ప్రె.)

నూలు వదుకుటలో పోటీపరీక్ష

తూర్పుప్రదేశ్ జిల్లాలోని పరిజలకు మాత్రమే

సరిక్షలో జమశీలరకు యాదీరున 13 బహుమతులు యివ్వబడును.

పురషులలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి బంగారు పతకము. 3-వ తరగతి వెండి పతకము. 4-వ తరగతి రాజ్ఘము.

స్త్రీలలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి బంగారు పతకము. 3-వ తరగతి బంగారు పతకము. 4-వ తరగతి వెండి పతకము. 5-వ తరగతి రాజ్ఘము. 6-వ తరగతి 2 వ రాజ్ఘము.

విద్యార్థులలో:—1-వ తరగతి బంగారు పతకము. 2-వ తరగతి వెండిపతకము. 3-వ తరగతి రాజ్ఘము.

వివరము:—బందరు, దివి, గుడివాడ, కైకాలూరు తాలూకా లలో స్త్రీలకు 15 దరఖాస్తులు నిచ్చి తావులందున్న పురుషులకు విద్యార్థులకు ప్రతితాలూకాలో మేము నిర్ణయించు స్థానము లందున్న మాచే నియమింపబడిన కాలమందు ఒక ఘంటకాలము మాత్రము పోటీపరీక్షలు మావలన నిర్ణయింపబడిన వారి సమక్ష మున జరుపబడి గెలుపొందినవారి నామముల పత్రికారూప మున ప్రచురించుచు 2 బహుమతులు తరగతివారీగా ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు యాక్రండి చిరునామాకు ది 5-11-24 తేదీలోగా పంపవలెను. అంతకు మించి వచ్చిన దరఖాస్తులు అంగీకరింప బడవు.

దరఖాస్తుదారులు యాక్రండి నిబంధనలకు బద్ధులై యుండవలెను

1. ప్రతిదరఖాస్తుదారు రాజ్ఘము, కడుపు, 2 అడుగుల ఆసున్న తెచ్చుకొనవలెను.

2. ప్రతిదరఖాస్తుదారు మాచే నియమింపబడిన యేకులు మాత్రమే నడుకవలెను.

3. నిర్ణయమైన ఒకగంట కాలములో సన్నది, పురిగల ది, తిన్ననినూలును యెక్కువ గజములు వడికిన వారలకు బహు మతులు యివ్వబడును.

4. అభ్యర్థులు మాచే నియమింపబడిన న్యాయాధిపతుల తీర్పుల (అజ్జులకు బద్ధులై యుండవలెను.

రాజ్ఘపరీక్షప్రశ్నాపాముకొరకు యాపరీక్ష యేర్పాటుచేయబడినది. గాన దీనికి జిల్లాప్రజలు విరివిగా దరఖాస్తులు పంపి తోడ్పడ రాగితులు.

మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణమూర్తి, గండ్రపు బసవరాజు, దిట్టకవి పీఠరాఘవమూర్తి, అన్నామూల రామశోగయ్య.

అధ్యక్షు:—భారతప్రార్థన, మంచితపట్టణము, కృష్ణాజిల్లా.

జెయిలుపద్ధతులు

లాహోరు, అక్టోబరు 20:—బీహారు ఒరిస్సా కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు కారకనీయులగు సచ్చిదానందసింహాగారు చోర్పాస్సుల పద్ధతి ప్రకారము నడుపబడుచున్న జెయిల్లను తని భీషణముటకు నేడిచుటకీ ఇచ్చిరి. ఈపద్ధతిని బీహారులో ప్రవేశపెట్టవలయునని పీరియల్డేజ్యము. లాహోరునుండి పీరు 25 తేదీన బయలుదేరి పోవుదురని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కమలాపురంతాలూకా జాతీయోపసంఘము

1924 సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 14 తేదీన కమలాపురంతాలూకా జాతీయసాధారణ సంఘసభ, గడ్డంవారిపల్లెలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు:

శ్రీయుత వెలుగోటి నారాయణశాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఈ క్రిందివారిని తాలూకా సంఘమునకు సభ్యులుగా చేర్చుకొనడ మైనది.

1. శ్రీయుత చామా చిన్న అశ్వశాస్త్రజ్ఞులు, 2. చామా వెంకటస్వామిగారు, 3. నరసింహ శాస్త్రిగారు, 4. కొమ్మ లింగారెడ్డిగారు, 5. సాధుం లక్ష్మీరెడ్డిగారు. 6. కమ్మర లింగయ్యగారు, 7. బీగల వెంకటప్పగారు.

2. యీ క్రిందివారిని కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా యేర్పరచడమయినది. 1. వెలుగోటి నారాయణశాస్త్రిగారు, 2. వై. వెంకట సుబ్బయ్యగారు, 3. కేతు-వెంకటరెడ్డిగారు, 4. కేతు నూరారెడ్డిగారు, 5. శింగంరెడ్డి-పాపిరెడ్డిగారు, 6. భూతపురి నారాయణస్వామిగారు, 7. నరసింహ శాస్త్రిగారు, 8. నరసింహ శివారెడ్డిగారు, 9. మేదా వేమయ్యశాస్త్రిగారు, 10. కటకం రామయ్యశాస్త్రిగారు, 11. గజుల చిన్న సుబ్బయ్యగారు, 12. చామా చిన్న అశ్వశాస్త్రజ్ఞులు, 14. తొడిమె మల్లారెడ్డిగారు, 14. చిలకల చెన్నయ్యగారు, 15. వేమపీఠన్ సామోలు గారు, 16. కంచంరెడ్డి వోబుళరెడ్డిగారు, 17. కమ్మర లింగయ్యగారు, 18. బీగల వెంకటప్పగారు.

3. తాలూకా సాధారణసంఘమునకు 8 గాను కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు 5 గాను కోరం యేర్పాటు చేయడ మయినది.

4. శ్రీయుత భూతపురి నారాయణస్వామిగారు సహాయకార్యదర్శిత్వమునకు ఇచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించడ మైనది. ప్రస్తుతము సహాయకార్యదర్శి అక్కిరెడ్డిని యీసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. మన తాలూకాలో నిదివరకు మూలపంపిన సభ్యుల తోపాటు ప్రతి యొక్కసభ్యుడును, విధిగా స్వయముగా నూలుపడికి ప్రతిమాసము 10 తేదీలోపల యర్రగుంట్లలో మండలసంఘకార్యదర్శిగారికి పంపవలసినదిగాను సభ్యులు గాని యితరులచేతను వడికించి పంపించు ఏర్పాట్లు చేయవలసినది గా యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

6. వ్యవసాయపువసల కాల మగుటచేతను బెళగాం కాంగ్రెసు సమిపించుట చేతను జిల్లా కాన్ఫరెన్సున జరిపించుటకు తగిన వ్యవధి లేనందున ప్రస్తుతము ఆహ్వానసంఘనిర్ధారణ ప్రయత్నము మామకొనవలసి వచ్చినందులకు యీసభవారు చింతిల్లుచు, ఈవిషయము మండలసంఘమువారికి తెలియజేయుచున్నారు.

యర్రగుంట్ల. వై. వెంకటసుబ్బయ్య, కార్యదర్శి.

కోలులునుంకమును చెల్లించకుండుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 19:—సుంకములను చెల్లించనందులకై అరెస్టుచేయబడిన 24 మందికోలులు క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు 107 సెక్షనుక్రింద దోషాహోదాచేయబడి డిప్రార్టీకమి పనుకుద్దకుగొని రాబడిరిని వైబస్సానుండివచ్చినవార్త తెలుపుచున్నది. ముద్రాయిలుకోరింతమంది విడుదలచేయబడిరి. బెయిలుపొంద విడుదలచేయబడిన తక్కినవారికై కేసువాదాచేయబడినది.

ఇండియన్ రైల్వేమహాసభ

ఇండియన్ రైల్వేమహాసభాసమావేశము పూర్తియైనది.

ప్రతినిధులందరను చెల్లిపొయిరి. అధ్యక్షుడుగు మెక్లీనుగారికి సర్ జార్జిగాడ్డేగారు వందనములర్పించుచు యిట్లుచెప్పిరి. జి. ఐ. పి. రైల్వేలోను ఇ. ఐ. రైల్వేలోను ప్రస్తుతోద్వోగులే పనిచేయుచు యిండియాదొరతనములోని రైల్వేభాగయంతయు భాగ్యతగలస్థానములలో యిప్పుడున్నట్లు వారిచేతనే నడుపబడుచుండగా యోరెండు రైల్వేపద్ధతులును తీసింపవలసిన యవసరముండదు. రైల్వేమేనేజరులందరి తమస్థానములను బలవైన వానినిగా నుంచుకొనుట కెట్టి పయత్నమునకైన వెనదీయరాని ఆయన హెచ్చరించెను. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 21-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబరు 21 గ్రామ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబరు 21 గ్రామ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబరు 21 గ్రామ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబరు 21 గ్రామ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబరు 21 గ్రామ 24 గంటలలో
గోపాలపురం	90.8	72.8	...	8.73	44.96
విశాఖపట్టణము	90.2	78.5	...	2.29	37.09
కాకినాడ	87.7	75.8	...	5.33	39.09
మచిలీపట్టణము	89.4	77.0	...	1.98	41.59
కర్నూలు	90.5	72.6	...	1.99	26.01
బళ్లారి	89.1	68.1	1.04	1.95	20.51
కడప	94.9	76.7	...	1.03	31.28
నెల్లూరు	91.6	76.4	...	0.71	37.98
మద్రాసు	90.4	75.1	...	3.29	50.74
కడపూరు	88.3	75.7	...	2.63	52.94
నేలము	91.7	72.9	...	1.36	39.30
కోయంబట్టూరు	88.2	70.9	0.03	0.99	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.7	74.7	...	1.60	33.18
నాగపట్టణము	88.7	76.9	...	0.29	54.98
మధుర	91.4	74.8	...	0.46	33.58
పాంబన్	90.8	78.7	0.08	0.11	37.00
తిరునల్వేలి	0.02	3.71	28.34
తిరువేండ్రము	85.1	75.1	0.20	0.65	64.51
కొచ్చిక్	84.4	76.1	...	1.03	114.51
కాలికట్టు	89.8	73.1	0.14	0.94	117.16
మంగళూరు	87.9	75.0	...	8.07	125.68
తెంగుళూరు	84.3	65.9	...	1.61	35.37
మెర్కార	77.2	62.5	0.24	3.56	125.46
కొడైకనూర్	64.0	50.9	0.05	2.21	62.18

సర్కారులు:—ఆకాశము కొంచెము నిర్మలముగ నున్నది. స్వల్పముగా మేఘములుగలవు. విశాఖపట్టణంలోని రెండు శీతోష్ణస్థితులును గోపాలపురంలోని పగటివేడి 3 మొదలు 3 1/2 డిగ్రీలవరకు హెచ్చుగానున్నది.

డక్కన్:—బళ్లారిలో 1.04 అంగుళముల వర్షమువరి సెను. ఆకాశము సామాన్యముగ మేఘావృతమై యున్నది. కడపలోని రెండుశీతోష్ణస్థితులును 3 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చుగానుండెను.

కర్నాటకము:—ఆకాశమున స్వల్పముగ మేఘములు గలవు. మదరాసులోని పగటివేడి 2 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చు. కోయంబట్టూరులో స్వల్పముగా వర్షముపడెను.

ఆకాశమునందు పలుచు మేఘములు గలవు. పాంబన్ లోను తిరునల్వేలిలోను స్వల్పముగా వర్షముగలదు.

సి. ఆర్. సామూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిహా, అక్టోబరు 20:—ఆరకానులో అధికవర్షము వరి సెను. ద్వీపకల్పములో వర్షము తగ్గెను. తెనీసిరములో గాక బర్మాచంతటను సామాన్యమైనవర్షము గలదు. బొంబాయి, డక్కను, ఉత్తర హైదరాబాదులందు సామాన్యవర్షము పడెను. దక్షిణ వంగరాష్ట్రమున స్థానికవర్షము గలదు. బీహారు పడమటి మధ్యపరగణాలలో స్వల్పముగా వాన గలదు.

పొద్దుటి 1 1/2; కామ్య 3; అకాబ్ 13; మన్ శ్యా 2; కొల్ హాపురం 1 అంగుళముల వర్షము పడెను.

నూచన:—బంగాళ దేశమున ఆ గ్నేయ దిక్కున అధికమును, బొంబాయి దక్కును ప్రాంతముల తీరతమ జూపుచున్నది.

మద్రాసు హైకోర్టు కొత్తజడ్జిలు

1924 అక్టోబరు 20 తేదీనుండి 1925 మే నెలలో కొత్తకు నెలవువిచ్చినవరకు మద్రాసు హైకోర్టులో జడ్జిలుగా పనిచేయుటకు సి. మాధవన్ నాయరు బార్-అట్టులా గారును వి. వి. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారును కొత్తగా నియమింపబడిరి.

బర్మాప్రత్యేకతను సో దీనినాల్గు క్రాడస్కూగారు తం
గీకరించిరి. ప్రస్తుతము కొంతకాల ముఖ్యమంత్రము లొక్కపాల
నమున నుండుట నమంజనమని చాటు చుట్టిరి. హైందవులు
స్వరాజ్యమును బహిరేవి బర్మావారికందు యెట్టి స్థానము
నుండదు.

న్యూజీలెండు ప్రాకమీషనరు ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

లండను, అక్టోబరు 20:—రాబోవు సంవత్సరములో జరుపబోవు సామ్రాజ్య ప్రవర్తనముందు న్యూజీలెండు ప్రభుత్వమువారు పాల్గొన జూరని న్యూజీలెండు ప్రాకమీషనరు గారు ప్రకటించిరి.

ప్రముఖుల సంఘము

వహాబినాయకునితో రాయబారము

లండను, అక్టోబరు 20:—సమావేశము గాబోవు అఖిల మహమ్మదీయ సంఘమువారి తీర్మానము చేయబడుటకు వహాబీ నాయకునితో ప్రముఖులు రాయబారములు సల్పుచున్నారని తెలుపబడుచున్నది. ఆమెలు ఆరేగారి యిష్టముపై కేడానగరవాస్తవ్యులతో సంప్రదింపుట కొక రాయబారము బంపవలసినదని యిదిగో సూచనగా కోరబడు పంపబడెను.

అధిక ప్రలాపనలవలన నష్టము

ఆరువారములో తమ ఎన్నికయ్యుటను ప్రారంభించిన వర్షము లేకుండా వాడుకలకు రానే వచ్చినట్లుగానికి గొప్ప సన్మాన మొనగబడెను. ఇప్పుడునిచ్చిన ఉచ్చిహారాలు మామూలుటకు యిక ప్రారంభమగుననియు, నిజమైనవంటలు బయల్పడుటకు లేకుండా వాడుకలకు సోకర్యము లేదనియు వారు నుడిచిరి.

ఫీల్డ్స్పోర్స్ డనుగారి ప్రసంగము

ఈ ఎన్నికలలో లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా సారీ మంచియును నొందెదనని చెప్పెను.

లిబరలుపక్షమువారికి హెచ్చరిక

లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా సారీ మంచియును నొందెదనని చెప్పెను.

అఖిలనామి నేషనులు

శనివారమునాడు 1414 మంది నామి నేషను చేయబడిరి. ఈసంఖ్యయందు ప్రతిభుటనలేనివారు గలరు.

కాన్స్టెబులు	582
కాన్స్టేబుల సహాయులు	7
లిబరలుపక్షమువారు	841
లేకుండా వాడుకలకు	801
కొలపలేకపోయినవారు	9
సమస్తివాదులు	8
స్వతంత్రులు	12
రిపబ్లికనులు	7
సిక్ ఫీసులు	1
జాతీయవాదులు	1
నిషేధవాదులు	1

కంట్రెండు విశ్వవిద్యాలయములకును, కెంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయమునకును నామి నేషను లింగము కాదు.

లండను, అక్టోబరు 19:—ఆహాయము లేమియు జరిగకుండా నామి నేషను చేయబడెను. కాన్స్టెబులును లిబరలు వారికిని పోటీ జరుగుననుష్ఠలములందు లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా సారీ మంచియును నొందెదనని చెప్పెను.

ఇదిగో కాన్స్టెబుల వారికి 51 స్థానములందును, లెబరలువారికిని కాన్స్టెబుల వారికి 247 స్థానములందును, లిబరలువారికిని 54 స్థానములందును పోటీజరుగును. న్యూజీలెండు సర్వేయింగ్ డివిజన్, అక్టోబరు 19 నుండి స్త్రీల అభ్యర్థి గుంపును 19 నుండి కేరళకు అభ్యర్థి గలరు. వీరిలో 18 లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా సారీ మంచియును నొందెదనని చెప్పెను.

నెవల్ చాంబర్లనుగారికి ప్రతిభుటనము

లిబరలుపక్షమువారివలననే కాక లాబర్లకు గారి కల్లు దుగారకు కట్టెను ఆనుకొని మోస్తే గారుగూడ వీరి ప్రతిభుటనము చేయుచున్నారు. మోస్తే గారు హోగో సభ్యులుగా కాన్స్టెబుల వైపు పక్షములో నుండిరి. వారిప్పుడు లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు కంటే లేకుండా సారీ మంచియును నొందెదనని చెప్పెను.

లాబర్ల చెప్పుపొద్దుగాను లేకుండా వాడుకలకు రావలసినవో ప్రపంచములోని కార్మికపక్షమునకు ఆకాశంగమనియు పరిశీలు వివరములను చాల్చుననియు రాకడేలనం దుపన్యసించుచు వారు చెప్పిరి.

లండను, అక్టోబరు 18:—మాస్కోలో ప్రసంగించు యింగ్లాండులోని కార్మికపక్షమువారు చాలకాలము రాజ్యాంగ భారము నిర్వహించుచుండెడిందునయు, మేష్టోనాల్ గారు పరిపాలనను బోర్ని విక్టోరియా దేశములో ప్రచారము చేయునవసరము లేదనియు తీర్మానము చేసిరి. వారు రాజ్యాంగ భారము దీనినాటకు వార్యులు తమకు చెక్కిరించినందున మేష్టోనాల్ గారు యిప్పుడు గట్టి ఎన్నికలలో బోరుమండిరనియు చెప్పెను.

కార్మికవాదులు - బోర్నిజము

లండను, అక్టోబరు 20:—ఒక క్రైస్తవ కాంతివాదియు నొక లిబరలు పక్షమువాడు యివిశ్వవిద్యాలయములకు పునామి నేషను చేయబడిరి, వీరితో అభ్యర్థుల సంఖ్య 1422.

జర్మనుకాలినెట్టు విషమస్థితి

లండను, అక్టోబరు 18:—ఇదివరలో అన్ని పక్షముల వారికిని జరుగుచున్న సంప్రదింపుల విచ్ఛిన్నమయ్యెను. నల్లరు బాతీయ వాదులను కాబినెట్టులో తీర్చుకొనబడుట, దీనివలన మధుర డెమోక్రటిక్కు మంత్రులు రాజీనామా చేసిరి. నేషనుల్లో హానుని వేదికమునకు ప్రతిపాలకు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీ వారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలసివచ్చెను. నేషనుల్లో హానుని వేదికమునకు ప్రతిపాలకు వారితో డెమోక్రటిక్కు పార్టీ వారికి సహకారము ఎట్లు జరుగవలసివచ్చెను.

జర్మనీదేశము: నానా జాతీయమితి

బెర్లినుముదేశీయుల అభిప్రాయము

బ్రెస్లెన్ అక్టోబరు 18:—జర్మనువారి లేఖకు బెర్లినుముదేశీయుల ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. నానాజాతీయమితి కాంక్షి లులో తేరుటకు బెర్లినుముదేశీయుల ఎట్టి అభ్యంతరములు గలగ జేయుట లేదనియు జర్మనీవారు కొన్ని మరతులు నెరవేర్చినచో కాంక్షిలో కాశ్యతమైన స్థాన మొనగబడుననియు చెప్పి బడెను.

ప్రాంసుదేశముయొక్క స్థితి

పారియట్టుగారి ప్రసంగము

బోలోను, అక్టోబరు 19:—ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములచే పరామదేశము నెరిగాకుండ నున్నదనియు మిక్కిలి నిరపాయ స్థితిలో నికి రాబడినదనియు లేడికలు సాంఘిక పక్షమువారి కాంగ్రెసులో మాట్లాడుచు పారియట్టుగారు చెప్పిరి. జెనీవాలో సమావేశమైన జాతులలో కెవ్వరను పరామదేశమయెడ ద్వేషభావములను జూపలేదు. జర్మనీ దేశమునకు పరామ దేశమునకు సంబంధము మనుపటికంటే బాగుగ నున్నది.

విప్లవ సేన

తగ్గించుటకు పీలులేదు

మాస్కో, అక్టోబరు 18:—ప్రస్తుతము రషియావారు సేనను తగ్గించుటకు ఆంగీకరించని ట్రాస్కిగారు చెప్పిరి. ఏలయన, విదేశీయుల దాడినుండి తప్పించుటకును, దాస్యబంధములలో బడదండుటకును యీ సేన అత్యవసరము.

చైనా పరిస్థితులు

చికియాంగు సేన పరాజయము

హ్యూంఘే, అక్టోబరు 18:—ప్రతివారికిని 20 జోలర్లు ఇచ్చి, యింటికి పంపుట కంగీకరించెయెడ నాయకుడు లేని చైనా చికియాంగు సేన ఆయుధములను వదిలివేయుట కంగీకరించెను.

కాంటాంగునకు ఇండియన్ సైనికు లంపబడిరి

హంకాంగు, అక్టోబరు 20:—ఆయుధనామగ్రహిణుడు, మరణించుటలోను శాంటునులోని ఐరోపావారిని గాపాడుటకు నుత్తరమైన ఒంగోల్ నుండి ప్రముఖు 50 మంది హైందవగ్రాహిణులు పీమీనునకు పంపబడిరి.

చాంగుసోలిన్ ఓడిపోయెను

విక్ హంగుయా, అక్టోబరు 20:—శనివారమునాడు షెన్ హానునెదుట తీవ్రమైన యుద్ధము జరిగెను. చాంగు దాడినుండి పూర్తిగానే ఓడిపోయెను. వెంటనే వీరికి బెద్దనై న్యము సహాయముగ వచ్చెను.

ఆంగ్లో-సోవియెటు ఒడంబడికలు

మాస్కో, అక్టోబరు 20:—బ్రిటనులో తెనరలు ఎలక్టుచుట జరుగుచుండుటనే సోవియెటు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను ఆమోదించుటకు కొంతకాలము నిర్బిజేసిరి.

రీపరేషను ఏ జెంటు జెనరలు

పారిసు, అక్టోబరు 19:—అమెరికానుండి గిల్బర్డుగారు పారిసునగరము చేరిరి. ఓరిసుయంగుగారిలోను, రీపరేషనుకొమిషనువారిలోను సంప్రదింపినట్లు వారు బెర్లినునగరమునకు బోయెదరు.

నానారాజ్య సమితి

సమితికొన్ని ప్రత్యేకసమావేశము

జనీవా, అక్టోబరు 20:—ఇరాకు సరిహద్దు తగాదాల సందర్భమున సమితి కాంక్షిలు బ్రెస్లెన్ నగరమున యీనెల 27 వ తారీఖున సమావేశమగును.

మొరకోయందలి

స్పెయినుయొక్క విషమస్థితి

స్పెయిను ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

దేశగౌరవమును గాపాడవలయును

లండను, అక్టోబరు 20:—కై రెడ్డరి అగ్రతామగను, నైన్వాధిపత్యమునకు ఎట్టి లాభమును ప్రకటనము గావించెను. స్పెయినుదేశ గౌరవమును గాపాడవలయుననియు మొరకో చిక్కు నికలేకుండా జేయవలయుననియు ప్రకటించిరి. ఇదివై న్యము లోని వారిగౌరవ గావించబడెను.

హౌడాజి పరిస్థితులు

కైరో, అక్టోబరు 18:—మహదీలుకురంతులు గావించిన యీజిప్టు ప్రత్యేక లలోని ప్రకటనలను త్యములనియు వారిదండమాత్రవలన వచ్చుమొదినట్లుగలరు తగిన నష్టపరిహార మియ్యబడుననియు కెడ్డు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

అమీరు ఆలీ వహాబీలకురతు లంగీకరించుట

కైరో, అక్టోబరు 19:—కోవియట్ సమావేశములో వాఖులచేయబడిన మరతులదా నంగీకరించెదనని అమీరు ఆలీ గారు యిబినుసానుగారికి నొకబాబు వ్రాసినట్లు సినియానును వార్తాపత్రిక చెల్పుచున్నది. 15000 నైకులను యిబినుసాను బంపివేయుచున్నాడు అని యీవార్తాపత్రిక చెల్పుచున్నది.

ప్రఖ్యాత నౌకానిపుణుని మరణము

రీఫీల్డు, అక్టోబరు 9:—ప్రఖ్యాత నౌకానిపుణుడు నర్ పెర్సీ స్కాట్ గారు నిన్న లండనులో జనిపోయిరి. ఆప్పటికి వారికి 71 సం॥ వయస్సు.

ఇండియా తపాలము దొంగిలించబోవుట

పారిసు, అక్టోబరు 10:—మాస్కోలో పరిసరగ్రామమును సెంట్రాల్ పోస్టు మాస్కోలో పారిసు ఎక్కువనునందు గలయిండి యనుటపాలను దొంగిలించుటకు ప్రయత్నింపబడెను. నల్లరుల్లే త్వే వారు గ్రామీ దను న్నారు. కాని కొంగల గుంపు వారిని భయపెట్టెను. నల్లరు గన్మీ చేయునగుట వారి పోయి కొంతమంది నైకులను దీసికొని వచ్చునకి మోటారు బండినెక్కి దొంగలు చారిపోయిరి. వారినితరుమకుండా నుండుటకై దారి పాడుగున రాళ్లు రప్పలువారవేసిరి.

లాహోరు పురపాలక సంఘము

లాహోరు, అక్టోబరు 20:—బి. బి. బి. కె. ఐ. సి. ఎస్ గారు రాజీనామానిచ్చి సెలవుపొంద వెళ్లుటచే యిదివరకు ఢిల్లీ పురపాలక సంఘములో కార్యదర్శిగా పనిచేసినవాళ్ళు బి. సి. యస్. లాహోరు పురపాలక సంఘమునకు కారదర్శిగా జని చేయుదురు.

(ఆఫ్ ఫెం)

బొంబాయి శాసనసభ

అధ్యక్షుని జీతము

పునః, అక్టోబరు 18:— నెలకు రూ 3000 లను అధ్యక్షుని జీతముగా నిర్ణయము గావించబడిన బిల్లు సేటి శాసనసభలో అంగీకరింపబడినది. జయకారుగారి సవరణమీద దీర్ఘచర్చ జరిగెను. శాసనసభ కార్యమునకే యావత్తు కాలమును వినియోగించువారికి మాత్రమే రూ 3000 ల జీతము వీరైనది. యము చేయకలయునని సెలెట్టుకమిటీవారు చెప్పిరి. జయకారుగారు యీవరకు దీనివేయుటకు సవరణ చెప్పిరి. డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు ఫలూర్సీ, సాపు, సిధి, పటేలు, ప్రధాన్ గారు చర్చయందు పాల్గొనిరి. గవర్నరు మెంటు సభ్యులు వోటు వెయ్యలేదు. అసభికారసభ్యు లందరు ఏకగ్రీవముగా బిల్లు ఆమోదించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రశ్నోత్తరములు

పునః, అక్టోబరు 18:— నేడు సమావేశమైన బొంబాయి శాసనసభలో పెక్కు ప్రశ్నలు అడుగబడినవి. దొరతనమువారు సమాధానములిడిరి. మహాలేక్ష్యరపు మోటారు ఆపాయములో గాయములనొందిన దొరతనమువారి బంట్లోతులకు అవసరమైనశలపును, నష్టమునకు దగిన పరిహారము యియబడిన వాయని బోలుగారడుగ ప్రశ్నకు దొరతనమువారు సమాధానములిడిరి. నష్టపరిహారముకు రూ 72 లు యియబడినవి.

పనివాండ్ర పరిహారచట్టము (Workmen's Compensation act) ప్రకారముగా దొరతనమువారు నడచుచున్నారాయని నారిమెన్ గారడిగిన అదనపు ప్రశ్నకు జెనరలు మోబరుగారు లేదని సమాధాన మిచ్చిరి.

రావుసాహేబు దేశాయిగారడిగిన ప్రశ్నకు ఐ. పి. సి. 124 ఎ క్రింద గడచిన విధుసంవత్సరములలోను అగ్గరకు శిక్ష దీసివేయబడినదని హోంమెంబరుగారు తెల్పిరి.

రాజకీయ సమావేశములకు, సమ్మేళనమునకును హాజరువారికి ఆయుధముల నిచ్చుటకు లైసెన్సుల నిరాకరించుట ప్రభుత్వమువారి విధానమాయని బోగ్ గారడుగ హోంమెంబరు అట్టినీతివా రవలంబించుటలేదని. ధార్వారు జిల్లా కాన్స్టేబుల్ లలో బాల్లూనిరి ముగ్గురు పెద్దనుమళ్ళులకు పాకీల లైసెన్సులను ధార్వారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు రద్దు చేసిరి నీ బోగ్ గారు నిదర్శనముజూపిరి. కాంతి సక్రమపరిశీతులను భంగము గావించువారికి ఆయుధములనిచ్చుట దొరతనమువారి నీతి కాదని జయకారుగారడిగిన అదనపు ప్రశ్నకు సమాధానమియబడినది.

గౌరవనీయులగు బాధవగారి ప్రతివాదముమీద తినుబొంబారుములందు కత్తెలయకుండ గాపాటుకు యేర్పటుపబడుచున్న బిల్లుమొదటిసారి సభలో జరుగుచున్నది. పిచ్చుట సెలెట్టుకమిటీకి బంపబడినది.

స్వల్పవిషయములకు సంబంధించిన మూడుబిల్లులు సవరణచేయబడిన అనంతరము బొంబాయిగర మునిసిపలు జట్టు సవరణచేయుటకు హిదాయతుల్లాగారు మొదటిసారి బిల్లు చదివిరి. శభ్యుల నెన్నుకొనుటకు సేలెట్టు విధానమును, కార్పరేషను అధికారములకు గొన్ని ప్రత్యేక కమిటీలకు యిచ్చుటకును, యిబిల్లులో అవకాశము గలగజేయ బడుచున్నది. మొదటి సంవత్సరమునకు నెల 1 కి రూ 2500 లును, రెండవసారి వత్సరములకు నెల 1 కి రూ 3000 లును, తరువాత రెండవవత్సరములకు రూ 3500 లను యిబిల్లుయందు మునిసిపలు కమిషనరు జీతము నిర్ణయింపబడినది. మొట్టమొత్తము కమిషనరు ఏర్పాటు నియమించుట 5 సం॥లకు చేయవలయును. పిచ్చుట తిరిగి మరి మూడు సం॥లకు కమిషనరుగారి ఉద్యోగకాలము పొచ్చించవచ్చును. కార్పరేషనువారి యిచ్చుమైన కమిషనరును నియమించుకొనుట కీ బిల్లు అధికార మియబడలేదనియు, ముందు శాసనసభలో బిల్లువిషయమై నాగోచించిన సమస్యనియు నారిమెన్నుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము ప్రోసివేయబడినది. నాటికి సభ ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి హైకోర్టు

బొంబాయి హైకోర్టులో జస్టిసు డి. యస్. ముల్లాగారు అక్టోబరు 20 తేదీనుండి రాజీనామానిచ్చుచున్నారని గావున వారిస్థానే ఆప్టటినుండి 1925 జూను 10 తేదీవరకు పనిచేయుటకుగాను జస్టిసు వి. యస్. తారావారువాలాగారుక్రొత్తజడ్జిగా నియమింపబడిరి.

బొంబాయిరాజధానిమహామదీయ

విద్యాసమావేశము

గవర్నరుగారు అధ్యక్షులు

పునః, అక్టోబరు 18:— హిదాయతుల్లాగారు నేడు పదియవ బొంబాయి రాజధాని మహామదీయవిద్యాసమావేశము బొంబాయి గవర్నరుగారిచే తెలుపబడినది. హాజరీక్కిరిసి పోయెను. నానాభాగములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. కొత్తహాపురం మహారాజాగారు, గౌరవనీయులగు హిదాయతుల్లాగారు, బారెన్సుగారు, సి. మెహతాగారు, కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు కావాన్ జి జిహంగీరుగారు విద్యాశాఖ డైరెక్టరు హాన్ కెట్టల్ గారు, శాసనసభ అసభికారులు పెక్కుమంది సభ సలంకరించిరి. కొరానగ్రంథమునుండి కొన్ని గీతములు పాడిన తరువాత సన్యాససంఘాధ్యక్షుడు గవర్నరుగారిని ప్రతినిధులను ఆహ్వానించెను.

గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

ఈసమావేశములో పాల్గొనుటకు గవర్నరుగారి సంత సమును వెళ్ళిబుచ్చిరి. మహామదీయులకు విద్యావిషయమైన ప్రత్యేక సమస్యల విషయమై వారు విచారించుచున్నారు. మహామదీయులను ఎదుర్కొనియున్న మొదటిసమస్య యేదని వారిస్ట్రీల అవిద్య బాలరకంతు బాలికవిద్య చాల వెనుకబడియున్నది. ఈసమస్య మహామదీయులే సాధింపవలయును. ఈవిషయమై వారసంఘము గట్టిప్రయత్నములు చేయవలయును. భాషావిషయము మహామదీయులు సాధింపవలసిన రెండవసమస్య. ప్రతిస్థానికమునందును మహామదీయ బాలరకు విద్యగరవుటవిషయమై వారికే విచిచిత్రబడినది. ఉర్దూ ముఖ్య భాషగను పాఠములను బోధించుటకుగాని లేక స్థానిక భాష ప్రధానముగను ఉర్దూభాష రెండవ దేశీయభాషగను నుండు యేర్పాటు మహామదీయులకే వదిలివేయబడినది. ఎనుబది పెర పెంటువంతు మహామదీయులే అగుటచే సింధుదేశములో నీ సమస్యలేదు. ఓల్లలు బహుళంలోనికి రాకబోవుటయే నిక్కడ గొప్పచిక్కు. పాఠశాలలు క్రొత్తవి గావలయునని యెవ్వరును సింధుదేశములో దొరతనమువారిని యిబ్బంది పెట్టుటలేదు కొన్ని ఉర్దూపఠనగ్రంథములు తయారయ్యెను. అ హామదా బాదులోగాని పునహలోగాని కేంద్రమహామదీయ బోధనా భ్యసనపాఠశాల స్థాపనవిషయమై విద్యాశాఖవారి అభిప్రాయముల వెల్లెబుచ్చుటకు వారు గోరిరి. దొరతనమువారి చిచ్చిసవిద్యార్థి నేతనములను కొరతను బూర్తి చేయుటకు మహామదీయు లివ్వబోవు విద్యార్థి నేతనములను దొరతనమువారు అంగీకరించెదరు. ఎక్కడ అవసరమో వారికి ఉచితరీతిని యీవిద్యార్థి నేతనము లివ్వబడవని యెవ్వరును జంకవలదు. దొరతనమువారు అరబ్బీభాషలో పరిశోధన యింగ్లాండులో సల్పుటకొకటియు సింధి మహామదీయునకు పాశ్చాత్య విమర్శనము నేర్చుకొనుట కొకటియు విద్యార్థి వేతనములు నిచ్చిరి.

సర్ యిబ్రహీం రహింతులాగారు

బొంబాయి శాసనసభాధ్యక్షు లగు రహింతులాగారు గవర్నరుగారికి వందనములిచ్చిరి. యేసమస్యయందు దభిప్రాయ భేదములున్నను విద్యావిషయమై ఎల్లరు యేకగ్రీవముగ నున్నారనియు, దేశభక్తుడయ్యును విద్యాభివృద్ధిమీద నాధార భూత మనియు, రాజ్యాంగ మన్నికాబలందు నభివృద్ధిబొందినగాని అభ్యుదయము సక్రతముగ నుండు ననియు రహింతులాగారు నుజిరిరి. విశ్వరహస్యనందు, విద్యయందును వెనుకబడియున్న మహామదీయులు యీగౌరవము దీర్చికొనుటకు గట్టిప్రయత్నములుచేయుటకు సమావేశములు చేయుటకును దొరతనమువారి మాతినోసనుటకును వారసంతసముచెప్పిరి. దొరతనమువారి యంత్రము మందగమనమునకు వారు చింతించిరి. నిమ్నజాతుల యెడలను బీదలయెడలను యీనక్రంకేగముగ బోవునట్లు చేయవలయునని రహింతులాగారు గవర్నరుగారిని గోరిరి.

గవర్నరుగారి అంత్యప్రసంగము

సర్ యిబ్రహీంతులాగారి వచనములకు గవర్నరుగారు యిట్లు సమాధానమిడిరి: విద్యవిషయమై యెంత సామ్రేయము భర్తబెట్టుటకు వారింగీకారమే అనియు కాని శాసనసభవారి యిష్టముమీద యీపని గావలయుననియు, ననిరి పిచ్చుట గవర్నరుగారు వెడలిపోయిరి. విద్యాశాఖమంత్రియగు చెహ్లావిగారి అధ్యక్షతతోపన్యాసమును వినుటకు సమావేశమువారు మొదలిడిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 21-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30.0.0 మొదలు 42.0.0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తేనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14.0.0 14.8.0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15.8.0 16.0.0	
డిలీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8.0 17.0.0	
కాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12.0 9.0.0	
నువ్వులు ,, ,, 20.0.0 24.0.0	

(2) పవ్వుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 11.0.0 రు 12.0.0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 12.8.0 13.0.0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8.0 12.4.0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0.0 16.0.0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 9.4.0 11.4.0	

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి రు 170.0.0 175.0.0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0.0 26.0.0	
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా1-కి ,, 65.0.0 68.0.0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60.0 62.0.0	
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మి.కా.నూ.నె150	
అముదమునూనె బా 1-కి రు 190.0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాందపగుపు బా 1-కి రు 200.0.0 205.0.0	
కురపగుపు ,, రు 125.0.0 130.0.0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా1-కి రు 120.0.0 133.0.0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు 50, 55	
కాశాప స్తిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 35.0.0 60.0.0	
చింతపండు బా 1-కి రు 30.0.0 49.0.0	

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ రు 82.0.0 83.0.0	
చురం ,, 82.0.0 83.0.0	
రవుండు ,, 82.0.0 86.0.0	

(6) లోహములు

బెండి 100 కులంకు రు 78.0.0 80.8.0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 22.8.0 23.0.0	
సవరను 1-కి 15.0.8	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0.0 272.0.0	
రాగి డిటా రు 300.0.0 305.0.0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 38.4.0 38.12.0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 75.0.0	
పొట్టికృష్ణుడు డిటా ,, ,,	
సింహం డిటా ,, ,,	
గురం డిటా ,, ,,	

(8) కూడి

బోంబా నెట్టు బారవ 1-కి రు 320.0.0	
-----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.10.0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.6.0	
పుల్లూరు తేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2.0	
నూళయేనుగ నెం 20 రు 11.13.0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ తేలి అయినను రు 14.10.0	
గోకాకు నెం12 1/2 రు 9.15.0	
నడ్యాక్ నెం 24 1/2 రు 12.0.0	
14 1/2 క్వెలక్ పక్షి రు 9.12.0	

డి. పి. ముల్లాగారున్యాయమూర్తి పదవికిరాజీనామా నిచ్చుట.

బొంబాయి, అక్టోబరు 16:— న్యాయమూర్తి డి. పి. ముల్లాగారు బొంబాయి హైకోర్టులో తమ న్యాయమూర్తి పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. వారు సంఘముకొనున వకీళ్ళసంఘము వారును వారిపనిని పుచ్చుకొనుచు ముచ్చటించిరి. ముల్లాగారు తిరిగి అధ్యక్షులుగా పనిచేయుదురు.

తణుకు తాలూకా బోర్డు

1923-24 సంవత్సర పరిపాలనము

పలుకుబడిగల గౌరవకవ్యవస్తువులనువారగు సి. హెచ్. సూరయ్య చౌదరిగారు బోర్డు అధ్యక్షుడుగను ఉండగా జవం పిల్ల జమీందారుగారు యం. తిమ్మరాజుగారు రుపాధ్యక్షులుగను 1923-24 సంవత్సరములో నున్నారు.

మీటింగులు

సకాలములందు క్రమముగా బోర్డువారు సమావేశములను జరిపిరి. నియమితసభ్యుల సంఖ్య లేక యేసమావేశమును నిర్వహించుట బడలేదు. కార్యకవమమునందలి అంశములను జర్జించుట యందు ను నిర్వహణము చేయుటయందును సభ్యులు చురుకుగా బనిచేసిరి. సమావేశములందు హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య బాగుగనే యుండెను.

ఆర్థికము.

ప్రారంభమునందు రూ॥ 42000 లతో బోర్డుకార్యనిర్వహణ భారము పక్కమింపెను. బోర్డుముత్తము ఆదాయము రూ॥ 1,26,000.

విద్య

ప్రారంభవిద్య గర్భులకు ఉచితమైన సదుపాయములు గలవు. జిల్లా విద్యా సంఘము వారి సూచనల ప్రకారము కృషి చేయుచున్నారు. రూ॥ 50,000 లు ప్రారంభవిద్యావ్యాపకమునకు ఖర్చుపెట్టబడెను. తొండు బాలబాలికల పాఠశాలలు ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున గలవు. పిల్లలు హాజరవుటయు, వారికి బతులయందు శుభ్రమైనవారును, తగిన కలెక్షులు, వ్యాయామమునకు యోగ్యులు తగు రీతిని క్షీయింపబడుచున్నారని చెప్పబడెను. ఆదిత్యంధ్రులు, యేనాదులు మొదలగు నిమ్మజాతులకొకట 15 బడులు గలవు. ఇందలి వారికి ఉచితవిద్య గర్భులయేగాక బట్టలును పుస్తకములును బోర్డువారివచ్చుచున్నాయి. నిమ్మజాతివారి పిల్లలందరి కుచితవిద్య నిచ్చుట కేర్పాట్లు గావింపబడుచున్నవి. నిర్బంధవిద్య రాజులను బడులయందు ప్రవేశపెట్టు విషయములు సంఘము వారి ఆలోచనలో నున్నవి. ప్రారంభబడులయందలి పంతుళ్లవారి జీతములను వృద్ధిచేయుటకు బెక్కుయత్నములు సల్పబడెనుగాని బెక్కుండ్రుసభ్యులు ప్రతినిధిమండలి ప్రయత్నములు వ్యర్థమాయెను. బోర్డువారు పునః ప్రయత్నములు చేసి తిరిగి యావిషయమున దీర్ఘాలోచనము చేయుటకు యావిషయము బోర్డు ఆలోచనకు లేబడును.

వైద్యసాహాయ్యము: ఆరోగ్యరక్షణము

వైద్యసాహాయ్యమునకును ఆరోగ్యరక్షణమునకును రూ॥ 24,000 లు వెచ్చింపబడెను. బోర్డువారి యాజమాన్యమునందు మూడు ఔషధశాలలు గలవు. చక్కెర నవి వైద్యసాహాయ్యము ప్రజలకు ఒనర్చుచున్నవి. ఇటీవల అత్తిలిలో బోర్డువారు చువిత ఆయుర్వేద ఔషధశాలయమును దెరచిరి. ఆయుర్వేద ఔషధాలయమునకు పాలీవా ఖర్చుకొంద రూ॥ 1500 లు యిచ్చుటకు బోర్డువారు మంజూరుచేసిరి. చలివేండలనుగొన్ని యేర్పాట్లుచేసిరి. యాత్రికుల ఆరోగ్యరక్షణముకొరకును పుణ్యస్థలముల పారిశుధ్యమునకును కొంత వ్యయము చేయబడెను.

బాలులు

కొన్ని మారులు బాగుచేయబడెను. రూ॥ 11,000 కోట్లు నిర్మించుటకును తూములు కట్టుటకును వ్యయము చేయబడెను. గృహనిర్మాణమునకు స్థలముల కలప మొదలగు పరికరముల ప్రదానముందు నిమ్మజాతులవారి హక్కులు చిరతరీతిని ఆలోచింపబడెను.

యూనియను బోర్డులు

ఒక యూనియను బోర్డు తప్ప దక్కినవన్నియు తృప్తికరముగా పరిపాలనము చేయుచున్నవి. అసంతృప్తికరముగ నున్న యూనియనుబోర్డు సంతమొందించి తిరిగి నియమింపబడవలయునని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు సిఫార్సుచేసిరి. మితవాస సమితివారి పద్ధతుల ప్రకారము మద్దతిపాడును దగ్గించుటకు బోర్డులోని అధికసంఖ్యాకుల యియ్యకొనలేదు. దరహాముమీద బోర్డుపరిపాలనమును ఆధికమును చక్కగ నున్నది. సభ్యులందరి యందును సామరస్య మున్నయెడల మిక్కిలి ఉపయోగకరములైన పనులన్నియో చేయవలసిందేది. సభ్యులయం దసహనము ప్రజాజీవితమునకు గావలసిన యెన్నియో పనులను గావింప బ్రయత్నించిన అగ్రతనకు మెడలోని నడికెట్టవలె నుండెను.

గుణము లివ్వెడల పైకము నాపము

మాయొక్క బాస్టికాగారి రింగువరకు లోపను యుపయోగించుటకై, చర్యవ్యాధులు, మేహకారకపాదలు, యింకను అనేక చర్యవ్యాధులు నివర్తయింపను రి నిమిషములలో గుణముయిచ్చును ధరలు 1-కి 0-10-0.

అన్నపూర్ణ స్టోర్సు, రి, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటౌను, మద్రాసు.

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిలేఖనినుండి)

భగీరథ ప్రయత్నములు

ఆగస్టు 17:—అద్దెవట్టును వరల శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఒకవంక రాజప్రతినిధి ఆమోదించినను, మరల స్థానిక ప్రభుత్వము చచ్చుకు రానివ్వక ఉపపాదనను ఆటంకపరచునేమోనని బాతీయవారును నానిమనగారు భయపడుచున్నారు. తరువాత నేమైనను ముందు చిర్రుకు రాజేమోనని మొన్న అన్నిపక్షముల వారునుగలసి చర్చించిరి. అందుకు భూస్వాములపక్ష సిద్ధాంత పరులను, మహమ్మదీయప్రతినిధులను అను హుసేనుభాయి లాల్ బాగినికూడ ఆహ్వానించిరి. మిగిలిన దురాశాపాశేబద్ధులగు భూస్వాములుగాని, వారి ప్రతినిధులుగాని సభకు రాకపోయిరి. అద్దెవట్టును పునరుద్ధరించుటకై యూరపియన్ ప్రతినిధియగు హార్డిన్ స్పెన్సరుగారును ఇతరపార్టీ ప్రతినిధులునుబాతీయ నాయకులగు, పటేలు, జమ్నాదాసు, నారిమనుగార్లతో కలిసి కృషిని సల్పుచున్నారు. ఈవిషయమున సందరును ఏకీభవించుటయు, అందుకు కలిసి ప్రతినిధులగునూడ తమభావములతో నేకీభవించుటయు ప్రయత్నించుటయు జరుగుచున్నది.

ఒక్కమాట

బ్రాహ్మణులు, అబ్రాహ్మణులు, యూరపియనులు, మహమ్మదీయులనిలేక సామాన్యులందరును ఒక్కమాటపైనిలిచి యున్నారని తెలుపుటకు, చట్టనిర్మాణమునకై ప్రయత్నము సల్పుసంఘమే తార్కాణము. బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ భేద స్వరూపమును యాభూమాభుటతోయన, అందరిని అబ్రాహ్మణులనే సంఘమునకు ఎన్నుకొనిరి. జమ్నాదాసుగారు తెల్పినట్లు మిసెసు హార్డిన్ స్పెన్సర్, పటేలు, నారిమనుగారందరును అబ్రాహ్మణులేగాన వారినికై ఇతరపక్షవాదుల కెట్టిసంకోచమును కల్పించదని తలంపబడుచున్నది.

ఒకరువేటికి మరొకరుకోటికి

పై ప్రయత్నము లటుండ, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు జయకరుగారు మేహద్వలను నంటుచున్నారు. పై వారితో గాక, వారు భూస్వాములతో నిష్టాగోష్ఠిని, వారలతో తర్కించుచున్నారు. ఇంకా ఉపపాదన జరుగుతోలేదో దైవ మెరుగనున్న సమయమున పిల్లపుట్టకనే పేద ప్రయత్నించుచున్నారు. భూస్వాములతో రాజీకై ప్రయత్నముల సలుపుటచే, సామాన్యప్రజాబలులకై, ఆశయముల నికరముగ నెరుంగజేయు అవకాశము నానల త్రొలుచున్నారు.

పండిత నెహ్రూగారి పద్ధతుల నవలంబించెనెంచి, ప్రజాశక్తులకు మారులగుచున్నట్లు కన్పడుచున్నది. అందరను సంతోషపడవ నెంచు ఉద్దేశ్యము భగీరథవడుటయు, స్వరాజ్య పక్షముననే కల్లోల ముద్దించుటయు కలగవచ్చును. అద్దెవట్టు పునరుద్ధరమును పక్షసమన్వయము గా నెంచు ఉద్దేశ్యము ఏకీకరము ఏర్పడక పోవుటచే, ఇతర విషయములకై గల సంఘభావము నకు గూడ కొరత వాటిలును, ఇదివరకే నూత్నముగ వీరి పక్ష ప్రతిభకు ముప్పు వాటిల్లుచున్నది గ్రహింపాలని వచ్చుచున్నది.

గోడమీద పిల్లి వాటము

ఈసందర్భమున ప్రభుత్వోద్దేశ మెటులపరిణమిల్లు గలదో యెరుగ నెంచుట అసాధ్యమయినను, ప్రస్తుత స్థితిగతుల నాలోచించిన ఏకీకరపక్షపథి మెప్పువడయునో ఆసిద్ధాంతములతోచివర కేకీభవించెనని తోచుచున్నది: ఏలనన, ప్రస్తుత విషయమున ప్రభుత్వము కలుగజేసికొని పొందుబాధ మెద్దియును లేకపోయినను, సమీకరణముకల్గును, తమపక్షసహాయుల యొక్కయు సందడిపదాయులట్లు ప్రవర్తించెదరా యను సంది యము సాదముచున్నది. బాతీయవారును నారిమనుగారు మూత్రము ప్రభుత్వోద్దేశ్యములు ఈవరకే భూస్వాములవంక మరలినవని తెల్పసాపాసింపుచున్నారు.

మొండి విలెంసభ్యులు

స్థానికస్వపరిపాలన మిచ్చుదు మొండి విలెంసభ్యులకెట్లు శిక్షించాలియని ఆలోచించినది. దీనికి కారణము మందలింపు తీర్మానములు కొందరిభ్యుల నణంపలేక పోయినదట! ఇదివరకు అధ్యక్షులమూల నేసభ్యులయిన పాటింపనియెడల సభ నాపి వైమలకే అధ్యక్షుల కధికారముండెడిది. ఇప్పుడు సమావేశము సాంత్వమగువరకును, అట్టిభ్యుల చెడవంటు అధికారము అధ్యక్షులకు ఇవ్వబడినది. దీని ఆవశ్యకత గోచరించుట సులభము కాదు. కాని బాతీయనాయకుల అధ్యక్షతక్రిందకూడ నిట్టివింత అధికారముల కవకాశము కలుగజేసికొను సమయమును జూచి మూత్ర మాశ్చర్యపడవలసివచ్చును.

తగిన శాస్త్ర

స్థానికస్వపరిపాలన మొకప్పుడు విద్యాశాఖాసంఘమునకు నిరంతరముగా పాఠశాల రాజకీయ విషయముల దరిచేరి నీయరాదని కానించినది: కాని కి విద్యా సంఘము

ఎంతయువలరి ఇట్టి విషయముల స్థానిక స్వపరిపాలనాసభ్యులు కానించుట వారిసంకుచిత దృక్పథమున, అవశతమార్గములనే దెల్పుననియు, అట్టిశాసనములకు ఆగత్యముగాని హక్కుగాని సభ్యులకులేదని జవాబిడగా ఇదివరకు చేసినతీర్మానమును చేయునది లేక స్థానిక నిధి సమావేశము ఉపసంహరించుకొనెను. దీనికి మూలము పాఠశాలసంఘతీర్మానము గాని, సభ్యుల విశాల దృక్పథముకాదు. పూర్వపు ఈతీర్మాన సమ్యుతిదారు లగు హార్డిన్ స్పెన్సర్ సతిగారు మున్నగువారు ఎప్పటి యట్లునే వారి భావముల తెలియబరచిరి. మెక్సిగారు నడిచినట్లు ఈప్రతినిధులు పాఠశాల రాజకీయసమస్యలంబరాదనినను, వారిరాజకీయ శక్తియు మూత్రమంటుట మాత్రము వారికి సమ్యుతమని గ్రహించునది.

పటాను బూచి

పటానులన్న అందరకును బొంబాయిని పరమభయము. వీరి జరిగినను విప్లవములకల పటానుల ఎల్లరుకు తలచుటచారము ప్రబలెను. అందువల్ల రక్షక ప్రభుత్వము చాలామందిపటానులను బొంబాయినుండి తరిమివైచినది. కాని ఇంకా జరుగు నేరములకు కొడువ కన్పించుట లేదేమని ప్రభుత్వమును మొన్న ప్రశ్నింపగా నేరకారులలో నెక్కువ మంది హిందువులు మహమ్మదీయులని తేల్చిరి. ప్రజలు మాత్రము పటానులనిన భయము పడకయున్నారు. ఇట్టి నేరముల నడంప ముందెట్టి ప్రయత్నములు జరుగవలసినవో ఆలోచింపవలసియున్నది.

శిశురక్షణ

జనమొందిన యట్టిగాని బాలుర యొక్కగాని రక్షణ కావశ్యకత కొన్ని దినముల నుండి బొంబాయిపాఠశాల బాధించుచున్నది. జనమొందిన శిశువులు పురిటిలోనే చనిపోవుటయు బ్రతికినవారలయిన ఈదురాగానే దుర్మార్గప్రపత్తులగుటయు తలస్థింపుటచే శిశుసంరక్షణ కేర్పడిన రెండుశాసనము లమలులోనికి రానున్నవి.

ఒకటి స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘమువారు సానుకూల పరచినది పురిటిలోని పిల్లలకును రెండవది మొన్న శాసనసభ యందు ఆమోదము వడసినది బాలురకును ఆనువ రించును. శిశు పోషణకు మంత్రసాని సాని ఏర్పాటులకును పరిశుద్ధ తీర్థసమృద్ధికిని కృషిసల్పుటకుగాను స్థానిక ప్రభుత్వ మేర్పాటులగావింపుచున్నది. మొన్న శాసనసభయందు ఆమోదము వడసిన శాసనము దుర్మార్గ ప్రవర్తకులగు శిశువులను పోషణ లేనట్టియు, దిక్కుమాలినట్టియు బాలుర రక్షకపరిపాలనముక్రిందకు తీసికొనవచ్చుట కేర్పాట్లు చేయబడినది. ఈ శాసనమును స్వరాజ్యవాదులుకూడ ఆమోదించిరి. ఏరక్షకాధికారిని దుర్మార్గబాలుర పోషణకు కీచట్టమున రింపజేయు అధికారము కలదు. దీనికనేక వ్యాఖ్యానములు ప్రబలినవి. శిశువు క్రైస్తవములగుడయినచో క్రైస్తవసంఘమునకు ప్రాంతపుడయిన యెడల హిందూసాంప్రదాయముల నడుమకు ఉంచు ఏర్పాట్లు కావలయునని, జయకరుగారు మున్నగువారు వాదించిరి. చివరకు ఏర్పాట్లు జరుగునవకాశము నాలోచింపకనే, శాసనమును శిక్షించిరి. స్థానికపరిపాలనము లీశాసనమునను రింపజేసుకొనవచ్చును లేకుండుటకును గూడ అధికారముండవలయునని ప్రతిపాదించబడగా ప్రభుత్వము తేలిపించెను. హుసేను రాయిలాల్ గారు బాలురు జూదమాడునట్టియు హాగపీల్చునట్టియు అలవాట్లగునూడ మాన్యన ట్టుపపాదించిరి. కాని అసలుతీర్మానమే వీరిపొంద చివర కొమోదింపబడినందుకు సంతసింపవలసియున్నది.

పాలిటికలు పసికూనలు

పార్టీ ప్రతినిధులగు రుమేసియాగారికి జమ్నాదాసు మొదలగు బాతీయవాదులు రాజకీయపసికూనలుగా గొప్పించుచున్నారని. మొన్న లీ నేదేదీకమున కనుకూలముగ వీరు వారినికై కదాల యల్లిపాయమునకు వ్యతిరేకముగా సమ్యుతినిచ్చి యున్నారని పార్టీనాయకులగు బయాచాగారు చూపుచున్నారు. వీరుజమ్నాదాసుగారు నిదేదీకమును త్రోసివేయుటకు చేసిన సహాయమునకు వారి రాజకీయ శిశువని పేర్కొనెనట! నాయకులన్న ప్రజాభిప్రాయముల నంటనివారని వీరి తలంపెనట్లు తోచుచున్నది: కానిపాలిటికలు పసికూనలగు నారిమనుగారు జమ్నాదాసుగారు విరోధులకు కలుగజేయుభయమతిపారము. హార్డిన్ స్పెన్సరుగారు నారిమను, జమ్నాదాసుగార్లతో నెంత పోరాడినను, మొన్న ఒక సభలో నారిమనుగారే అద్దెవట్టును సుపపాదించుటకును, శిక్షించుటకును సమర్థులుకాని వేరొకరుకారని తెల్పినవరచెను.

జ్వర మయము

పట్టణమెల్లను జ్వరమయమైయున్నది. ఈ దినమునవచ్చి పి అండ్ ఓ నావయందు కూడ రెండు మంది జ్వరపీడితులు విదేశములనుండి దిగుమతిచేయబడిరి. ముందెట్లుండునో తెల్పనశక్తముగా నున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

శ్రీయుత వేదులమూడి శేషగిరిరావుగారు రచించి చదివిన స్వాగతపద్యములు

18వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము చెన్నపురి గోల్డేహాల్ లో రాష్ట్రీయసభ శ్రీయుత గాడిచర్ల పారిసర్వోత్తమ రావుగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమైనపుడు శ్రీయుత శేషగిరి రావుగారి నీపద్యములను చదివె.

శ్రీరమేశ్వరదాస్వేదానిరతులైన సద్గుణులను నిదె స్వాగతంబు అఖిలాంధ్ర దేశసమాగతులైనట్టి స్వచ్ఛరిత్రుల కిదె స్వాగతంబు ఆంధ్రత్వసిద్ధికి అఖిలంబు సర్పించు త్యాగశీలర కిదె స్వాగతంబు సామ్రాజ్యములనేలించు సాంధ్రవృత్తుల స్మరణదప్పనిమీకు స్వాగతంబు ఆంధ్రమహాపు లౌతిక్కనారుల సమయమెటుగమీకు స్వాగతంబు అలయుగంధరముఖుల లౌమంత్రచంద్రుల సాటితప్పనిమీకు స్వాగతంబు త్యాగరాయలు రామదాసాధిభక్తుల చరిత్ర లెటుగమీకు స్వాగతంబు జీవులు జడములు శ్రీరామయయ మను జ్ఞానసిద్ధులకిదెస్వాగతంబు తనవలె సర్వభూతములజూచుటెమోక్ష సాధనంబనుమీకు స్వాగతంబు శ్రీమేమయదు శౌరిశ్రీమేయే సకలార్థ సాధనంబనుమీకు స్వాగతంబు గాంధీమహాత్ముని ఘనతమాదేశముత్ సరణి దప్పనిమీకు స్వాగతంబు ఆంధ్రదేశేపుఖర్ద రగ్రగణ్యులకున్న సత్కీర్తిగనుమీకు స్వాగతంబు సత్యనిరతుల కియ్యదె స్వాగతంబు సాధుశీలురకియ్యదె స్వాగతంబు శాంతిధనులకు నియ్యదె స్వాగతంబు త్తమః దనచ్చెడుమీకిదె స్వాగతంబు ఆంధ్రమాతకుజయమనుడన్నలారా భరతమాతకుజయమందుభ్రాతలారా అనుడుజయ మని గాంధీమహాత్మునకును ఆంధ్రసోదరులార మీ నమఃకులార

* * * * * దేశోద్ధారకుడు [వైద్యరాజ డాక్టరు అవధాని] దేశోద్ధారకుడౌట నిక్కువము సం దేహంబు లేదెందు నా గేకుం డోము బుద్ధియున్ బలమనీ శేమాడుకాలంబు లే యాశక్ జెందకయిచ్చు ధీరుడహహ యాంధ్రావనిక ముందు నీ కాశీనాధుని వానిబోలుగుతులక గాంధీ దగుక మాతరో! శుక్కుప్రియములు వెల్గుడు పుష్కలముగనిచ్చుబుద్ధి పూర్వకముగ దా నివక్ర, పలుంబులబుధులకు, నివక్రపలుల కాంధ్రసేవనిలిచిరయేనిస్

రెడ్డి రాణి సచిత్రమాసపత్రిక సం॥౮ చందారు 3 మత,సాంఘిక, వ్యవసాయికవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును. వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విలకతెలయు ఆద్యుతచర్యలు,నీచివర్ణన చదివి తీరవలయును. వెల 12 మిథునానురాగము(పేరుగన్ననమ)వె 12 గర్వభంగము(గరుడబలరాను,అంజనేయ,సత్యభామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10 వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు)వె 10 ఆంధ్రనామసంగ్రహము(సటిక) వెల 4 రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము,గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యాధి మహాసభ

రెండవదిన సమావేశము

198వ తేదీ సాయంకాలము పచ్చయప్ప కళాశాలయందు శ్రీకట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది.

సభా కార్యక్రమారంభమున టి. కృష్ణశాస్త్రిగారు భ రతమాతృస్థనము గావించిరి. యస్. జానకిరాంగారు మరణోన్ని జాతీయగీతములను బాడిరి.

డాక్టరు దంట్లు సుబ్బావధానిగారు ప్రాతఃకాల పాఠ శాలల అవశ్యకతను, విద్యార్థుల దేశోద్యోగ విధులను, ప్రస్తుత మువారు లోనగుచున్న శాస్త్రాత్మకవాగ్ధికత వలని శురభ్యాస ములను విపులముగ చర్చించి విద్యార్థులు అవలంబించవలసిన ము ఖ్య విధానములను బోధించిరి.

పిదప క్రింది తీర్మానములు సభ్యులచే అంగీకరింపబడి నవి. తీర్మానములు గావించబడు చర్చలందు విద్యార్థులు చూ పిన ఉత్సాహోత్సాహమును మెచ్చునగియున్నది.

తీర్మానములు

ఈ క్రింది తీర్మానములు సభ్యులెల్లరచే అంగీకరింప బడినవి.

(1) చెన్నపురి శాసనసభకు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి గా ఒకసభ్యునిన్ని, నెలెను సభకు 30 మంది సభ్యులను ఎ న్నుకొను విషయమున బి. ఏ. (గ్రాడ్యువేయ) పట్టమును పొంది ఒక వత్సరము గడపిన వారి కందరికిని ఓటునిచ్చు సామ్యుగలు గునట్లు నిబంధనలను సవరించవలెను.

ఉపపాదకుడు:—పి. వి. నరసింహారావు.

అనువాదకుడు:—బి. టి. యం. రాఘవాచారి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.—

(6) యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షకు ఆంగ్లభాషను తప్ప తక్కిన అన్నివిషయములను దేశభాషల మూలకముననే బోధించుచుండ వలెను. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో పఠనీయకాల ము అనవసరముగ చాలపెచ్చుగ నున్నది. కావున ఆకాల పరిమితిని ఒక్క వత్సరముకు తగ్గించువలెనని అభ్యర్థుడు ఉప పాదించెను.

తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

(7) ప్రతిముఖ్య పట్టణములలోను స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగ మాధ్యమిక (సెకండరీ) పాఠశాలలను ఏర్పరచుట అవసరము. స్త్రీల పాఠశాలలో పఠనీయ విషయములు సాధ్యమైనంత వరకు జాతీయ సాంప్రదాయము గుర్తించుటకు స్త్రీలప్రత్యే కావశ్యకతలకు ఉపకరించునవిగను యుండవలెను.

స్త్రీలు ఉన్నతవిద్య సభ్యునింబుటకు సౌకర్యములను వృద్ధిచేయుటకు వీలైనంతవరకు స్త్రీలకు ప్రత్యేక కళాశాలలను ఏర్పరచు నిర్ధాంతమును ప్రోత్సాహ పరుపవలెను. ఇపుడాన్ని కళాశాలలను ఆంధ్రప్రదేశ్ లు ప యో గిం చు కొ నుట కు గాను వారికి విద్యార్థి వేతన ము ల నొ సంగ వల యును అని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—పి. వెంకటరత్నముగారి కుమార్తె.

అనువాదకుడు:—జె. యస్. నారాయణమూర్తి

గారి కుమార్తె బలపరచినవారు:— స రో జ నీ బా యి, టి. రాధా కృష్ణయ్యగారు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(8) యూనివర్సిటీ అధికారులను ఇంటుమిడియేటు, బి. ఏ., తరగతులందు భారతదేశ సేదాంతశాస్త్రమునకు మారు హిందూదేశచరిత్ర నిర్బంధముగజేయుటకు ఈసభవారు కోరు చున్నారు.

(9) ఇంటుమిడియేటు బి. ఏ., పరీక్షలకు భారత గ్రాంథిక (Classical) భాష నొకదానినిగాని, ఒకదేశభాష నుగాని, నిర్బంధము గావించవలెనని ఈ సభ వారు కోరు చున్నారు. అధ్యక్షులచే ఉపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను.

(10) ఆంధ్రదేశమునకు శీఘ్రముగా ప్రత్యేక విశ్వవిద్యా లయములను ఏర్పరచుట కంగీకరించవలయును. వానిలో నొక దానిని దత్తమండలములోను వేరొకదానిని ఉత్తరసర్కారుల లోను తగినసౌకర్యములం దేర్పరుపవలెనని ఈసభవారు కోరు చున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—కె. సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారు.

అనువాదకుడు:—ఆర్. కృష్ణశాస్త్రిగారు.

బలపరచినవారు:—పి. వెంకటరావుగారు. తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(11) ఆంధ్రవిద్యార్థులు స్వదేశీవ్రత మలంబించి ప్రో త్సహించవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—పి. సీతారామయ్య.

అనువాదకుడు:—ఆర్. చంద్రమౌళి.

బలపరచినవారు:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రి తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(12) ప్రాథమిక పాఠశాలలో బాలరకును బాలిక లకును సంగీతమును నేర్పవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:— జె. శివరామశాస్త్రి. అనువాదకుడు:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రి. ఈతీర్మాన మామోదింపబడెను.

(15) అంతరాత్మ నియమమున క ను గుణ్య ము గా చెన్నపురి శాసనసభ్యులు ఓటునిచ్చుచు పాఠశాలలో విద్యా ర్థులు మతవిషయములను ముఖ్యముగ పఠించవలయునని నిర్బం థించు పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము చేయునాడ దని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—ఆర్. చంద్రమౌళి.

అనువాదకుడు:—రామకృష్ణయ్య.

బలపరచినవారు:—పి. రామరాజు.

(17) ఏప్రిల్ 19, 24 తేదీలలో జరిగిన స్టేడ్యుమ్ పరీక్షయందు, ఉత్తీర్ణులైనవారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగా నున్నందున ఈసభవానికి గలిగిన ఆశాభంగమును తెలుపుచు, రాగల డిసెంబరు మాసములో మరల ఈపరీక్షను ఏర్పాటు చేయవలెనని ఈసభవారు, హైకోర్టును, స్టేడ్యుమ్ పుబ్లికేషన్ వేడుచున్నారు.

(18) మదరాసునందు విద్యార్థి సంఘము స్థాపించినందు కు ఈసంఘమువారు మదరాసు విద్యార్థులకు కృతజ్ఞత తెలు పుచు ఈలాగుననే విద్యార్థి సంఘములను తదితరజిల్లాలలో స్థా పింపగోరుచున్నారు.

ఉపపా:—కె. సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు.

ఆమోదకులు:—టి. రాధాకృష్ణయ్యగారు.

(19) కులముగాని శాఖగాని వివక్ష లేకుండ ఆంధ్ర విద్యార్థులు విద్యాభ్యాసార్థిని పంపించింబుటకు బాటపడవలయు నని యీసమావేశమువారు గోరుచున్నారు.

జాతీయతముగాని శాఖాభేదముల వివక్ష లేకుండ విశ్వ సమావేశ ఉద్దేశ్యము లెల్లడను వ్యాప్తిగావించి తమలో తాము సామరస్యమును అభివృద్ధిలోనికి దేవలయునని యీసభవారు ఎల్ల విద్యార్థులను గోరుచున్నారు.

పిదప అభ్యర్థులు విద్యార్థులను వారిశ్రేష్ఠకును, నిరంత రోత్సాహమునకును, అభ్యర్థునియందు గనుబరిచిన విధేయతకు ను ప్రశంసించి తాము సాధ్యమగు అన్నివిధముల సహాయము చేయగలమని నుడివెరి.

పిదప కార్యదర్శిగారు శ్రీ కె. యల్. నరసింహ్య రావుగారు సభ స్థాపించుటకుగల ముఖ్యోద్దేశములను వివరించి అభ్యర్థులకు మనఃపూర్వకమంచనము లర్పించిరి.

విద్యార్థులు సంతోషము త్త చిత్తులై సభ వీడిరి.

ఆంధ్ర శ్రీ భావ్యము

శ్రీ శామానుజులవారు రచియించిన బ్రహ్మసూత్ర భా వ్యమునకు సరియైన తేటతెనుగున రచియింపబడి శ్రీ శానమా మలై జియ్యంగారులు మొదలగు ఆచార్యపురుషులచే మిక్కిలి శ్లాఘింపబడినది.

మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0 2-వ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ చతుర్థాధ్యాయములు) రు 8

శ్రీవచనభూషణం

ఇది శ్రీ వైష్ణవసిద్ధాంతమున నెక్కువప్రాముఖ్యమును వహించిన గ్రంథము. శ్రీ వీశ్వే లోకాచార్యుల మూలమును శ్రీ మనవాళమాములు వ్యాఖ్యానమునున్న ద్రావిడమునుండి చ క్కని తేటతెనుగున తెనిగింపబడి ద్రావిడములోనుండు మూల వ్యాఖ్యానములతో సహా సంచిక 1-కి 80 పేజీలుగల 8 మాస సంచికలుగాను ముద్రింపబడుచున్నది.

సంచిక 1-కి వెల రు 1-0-0

ఆచార్య హృదయము

ఇదియును అన్ని విషయములలోను శ్రీ వచనభూష ణమువలెనే ముద్రింపబడుచున్నది.

సంచిక 1 కి వెల 1.0-0

1729 వేదాంత ముద్రాక్షరశాల, 88. ఏడుబావులవీధి, జి. టి. మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంజీవి మేహము, నిక్కాక శుక్ల వస్త్ర ము, నిస్సత్తున, ఆతిమూత్రము, పీటిని హరించి మంచి బలమును, యౌవ్వనమును, శాంతిని, పీర్వవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలను వాడుదు.

20 కులముల డబ్బి రు 1-4-0. వి.సి. చాన్జి 0-8-0,

3351 పి. శి. ఏ. అండు కంపెని,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఆంధ్ర తాంజనము

రోగములవల్ల దుఃఖమొందిన వారికి దేవిక బౌద్ధములు రెండుగలవు. 3198
అవి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి శాశ్వతయావనము నిచ్చునవి.

మదనమంజరిమాత్రలు

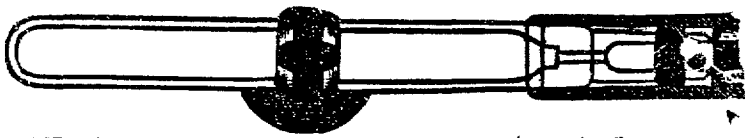
నపుంసకత్వారి ఘృతము

క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/-
యథానామ తథాగుణాః అను తీరుగా ఇది
నపుంసకత్వమునకు బద్ధవైరి. దీనిని మై వాడు
టచే ఏలాటి దుర్బలమును పొరిపోవును.

సెల్వ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

పపుంటిన్ వేనా

పాంట్స్ షెక్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొద
లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు మాడ మిక్కుటముగా జనాదరణీయ
మొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన
విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచివేయడం అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మద్రాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా
పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
ఒకవరితనల్లమీదే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్డఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువాననద్రవ్యము లేక

అతరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

- 1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
- 1 వ్రాం బుడ్డి 0-12-0
- 1 వ్రాం బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
మన్నిదీశలను వ్యాపించును.

మై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న పోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

దీపావళి వినోదము

1703

మతాబాబద్ది

ఇది సాధారణముగ కన్యల్లో అమ్మ తీగవలె మాటి
మాటికి ఆరిపోక నిల్చికాలి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి
నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి	1-12-0
,, 80 గజములు బద్ది చుట్టు 1 కి	0-15-0

వర్తకులకు వేరుధరలు

రు 8 కు మించిన ఆర్డర్లకు పోస్టుఖర్చులు ఉచితము.

నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

శిశులభయ! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణానుభవము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తైల్యశాకల
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, ఆరుచి, ఆపులంతలు,
అగ్నిమాయము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి
లను పోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే
మాన్చును. యిందు ఆశేకపిమ్మరు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

అయ్యుల్లేడ వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

The Zandu Pharmaceutical
works Ltd, Bombay

జాంఘాబౌద్ధశాల లిమిటెడ్

బొంబాయి

385

జాంఘావారి చవనపాశ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బసము మొదలయిన యెదురు
రోగములకు సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్యా
షధమేగాక శరీరమునందలి నెతురును శుభ్రపరచి చెడి
పోయిన జీర్ణశక్తియును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
చేయుటయం దద్వితీయమైనది

ఎల్లప్పుడు జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచేని
పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శకువులకు అమృతప్రాయము.
౧౮-౧౧-౨౮ (14-11-28) న బర్లగిరినండి కె.
కేశవరావు బి.ఎ. బి.యల్ గా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
"మీ చక్కన పాశవలన నాకధికమైనగుణము కన్పించి
నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులు ద్వారా మరి రెండుసీసా
లును పంపుడు."

వెల 1 సీసము రూ 2-8 0. 1/2 సీసము రూ 1-5-0.

వి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కోరువానికి
మాత్రాటూలుగు యెచితముగా పంపబడును.

ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన
గుణము తెలియగలదు.

డా.మోదర్ అందుకంపెనీ,

43, చైవాబాద్యురొడ్డు మద్రాసు.